

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ - ΜΑΪΟΣ - 2002

Στοιχειοθεσία, Σχεδιασμός, Εκτύπωση και Βιβλιοδεσία :
«Κ. ΜΙΧΑΛΑΣΣ» Α.Ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	9 - 16
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	9
α. ΗΠΑ	9
β. Ιαπωνία	12
γ. Ευρωπαϊκή Ένωση	13
δ. Ασία	14
ε. Λατινική Αμερική	15
στ. Χώρες ΚΑΕ – Ρωσία	15
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ : Η διεθνής κρίση και η Ελλάδα	16
II. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	17 - 38
1. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	17
α. Δημοσιονομική Πολιτική	19
<i>Ο Προϋπολογισμός του 2002</i>	19
<i>Η φορολογική μεταρρύθμιση</i>	20
<i>Το ασφαλιστικό σύστημα</i>	21
β. Διαρθρωτικές Αλλαγές	23
2. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	24
α. Παραγωγή: Επιδόσεις και Προοπτικές	24
β. Εξελίξεις σε τομείς δραστηριότητας	29
<i>Βιομηχανία</i>	30
<i>Κατασκευές</i>	30
<i>Υπηρεσίες</i>	31
<i>Εμπόριο</i>	32
γ. Απασχόληση – Ανεργία – Αμοιβές	33
<i>Απασχόληση</i>	33
<i>Ανεργία</i>	35
<i>Αμοιβές</i>	36
δ. Πληθωρισμός	36
III. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	39 - 52
1. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΤΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	39
2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	42

3. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ	44
4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ – ΚΟΣΤΟΣ	46
5. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	48
Εκτιμήσεις για το 2001	48
Οι Έρευνες Επενδύσεων του ΙΟΒΕ	50
Προβλέψεις για το 2002	50
Κατανομή των Βιομηχανικών Επενδύσεων	51
Παράγοντες που επηρεάζουν τις Επενδύσεις	51
6. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ	52

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	53 - 63
--	----------------

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	65
α. Γενικές Διαπιστώσεις	65
β. Οι Ροές Κεφαλαίων κατά το 2000	67
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	69
α. Αριθμός Επιχειρήσεων	69
β. Σχέση Ιδίων προς Συνολικά Κεφάλαια	70
γ. Χρονική Διάρκεια των Υποχρεώσεων	72
δ. Βαθμός Παγιοποίησης Συνόλου Βιομηχανίας	75
ε. Κάλυψη Παγίου Κεφαλαίου	76
στ. Κάλυψη Κυκλοφορούντος Κεφαλαίου	78
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2000	79
α. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	81
β. Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων	84
γ. Έξοδα Χρηματοδότησης	86
δ. Διάθεση Καθαρών Κερδών	87
ε. Πωλήσεις Βιομηχανικών Επιχειρήσεων	89
στ. Περιθώριο Μικτού Κέρδους	89

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	91 - 113
--	-----------------

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

115 - 134

Η έκδοση αυτή αποτελεί τη συνέχεια των ετήσιων αναλύσεων της Ελληνικής Βιομηχανίας που δημοσιεύει ο ΣΕΒ από το 1947.

*Στο **πρώτο** κεφάλαιο σκιαγραφείται σε συντομία το Διεθνές και ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό οικονομικό περιβάλλον.*

*Στο **δεύτερο** κεφάλαιο καταγράφονται οι εκτιμήσεις για το σύνολο της Ελληνικής Οικονομίας κατά το 2001 και οι προβλέψεις για το 2002.*

*Στο **τρίτο** κεφάλαιο αναλύεται λεπτομερειακά η πορεία της Ελληνικής Βιομηχανίας κατά το 2001 με αναφορά στην παραγωγή, τις εξαγωγές, την απασχόληση, τις επενδύσεις, τη χρηματοδότηση και τις τιμές.*

Η ανασκόπηση συνοδεύεται από Συνοπτικούς Πίνακες, που παρουσιάζουν την εξέλιξη των κυριότερων μεγεθών της Βιομηχανίας τα τελευταία χρόνια.

*Στο **τέταρτο** κεφάλαιο δημοσιεύεται, όπως κάθε χρόνο, η λεπτομερής ανάλυση της Κεφαλαιουχικής και Χρηματοδοτικής διάρθρωσης της Βιομηχανίας.*

Η ανάλυση στηρίζεται στην ταξινόμηση και την επεξεργασία των ισολογισμών όλων των βιομηχανικών επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε. με μηχανικό εξοπλισμό από 1 εκατομμύριο δρχ. και πάνω, και πραγματοποιείται από την Υπηρεσία Έρευνας και Ανάλυσης του ΣΕΒ με τη συνεργασία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών.

Τα στοιχεία αναφέρονται στο έτος 2000 και αφορούν 5 748 βιομηχανικές επιχειρήσεις που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανικής δραστηριότητας.

Σε ειδικό Στατιστικό Παράρτημα περιλαμβάνονται Αναλυτικοί Πίνακες με τα στοιχεία των Ισολογισμών και των Λογαριασμών «Αποτελέσματα Χρήσης» των 5 748 βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Η έκδοση αυτή πραγματοποιείται με τη συνεργασία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ).

I. Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας κατά το 2000 δεν συνεχίστηκαν και το 2001, καθώς παρατηρήθηκε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανόδου του παγκοσμίου παραγόμενου προϊόντος προσέγγισε το 2,3%, έναντι ανόδου της τάξης του 4,6% το 2000. Η πορεία αυτή εκτιμάται ότι ξεκίνησε στα τέλη του 2000, απόρροια της ανόδου των τιμών του πετρελαίου. Ειδικότερα, η αύξηση της τιμής των καυσίμων προκάλεσε έντονες πληθωριστικές πιέσεις και μείωση της αγοραστικής δύναμης, με συνακόλουθη την πτώση της καταναλωτικής δαπάνης. Ο κίνδυνος ενίσχυσης του πληθωρισμού επέδρασε στην ασκούμενη νομισματική πολιτική των κεντρικών τραπεζών, οι οποίες προέβησαν σε αύξηση των επιτοκίων, ενώ παράλληλα παρατηρήθηκε συρρίκνωση των κερδών των επιχειρήσεων, που, σε συνδυασμό με την πτώση των χρηματιστηρίων, είχε αποτέλεσμα τη μείωση των επενδύσεων. Η αύξηση των διεθνών τιμών είχε επίσης αρνητικό αντίκτυπο στο παγκόσμιο εμπόριο, αποτελώντας έτσι έναν ακόμη ανασταλτικό παράγοντα για την ενίσχυση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας.

Το αρνητικό κλίμα, που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται από την αρχή του χρόνου, επιδεινώθηκε περαιτέρω από τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ, τα οποία προκάλεσαν σημαντικό πλήγμα στη διεθνή οικονομία, με αποτέλεσμα να υπάρξει περαιτέρω σημαντική επιβρά-

δυνση στους ρυθμούς ανάπτυξης και έντονο κλίμα αβεβαιότητας τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους καταναλωτές.

Οι δυσμενείς, όμως, αυτές συνθήκες φαίνεται ότι άρχισαν να αναστρέφονται πιο γρήγορα από ό,τι αρχικά αναμενόταν (κατά το τέλος του 2001 και κυρίως κατά το πρώτο δίμηνο του 2002). Η οικονομία των ΗΠΑ φαίνεται να επανέρχεται σε σχετικά ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, καθώς η μείωση των επιτοκίων, με σκοπό την αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης, και η άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής, με κατεύθυνση την τόνωση της ζήτησης, είχαν θετικά αποτελέσματα. Το γεγονός αυτό αναμένεται να έχει θετική επίδραση στην παγκόσμια οικονομία αλλά με διαφορετική ένταση μεταξύ των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ.

α. ΗΠΑ

Η οικονομική δραστηριότητα στις **ΗΠΑ** παρουσίασε επιβράδυνση του ρυθμού μεγέθυνσης που προσέγγισε το 1,2% το 2001, έναντι ανόδου της τάξης του 4,2% το 2000. Ειδικότερα, κατά το 2001 παρατηρείται σημαντική μείωση των επενδύσεων παγίου εξοπλισμού και παράλληλη ρευστοποίηση αποθεμάτων. Εντούτοις, η ιδιωτική κατανάλωση παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, αυξανόμενη με ρυθμό 3,1%

Σημαντικό παράγοντα επιβράδυνσης της δραστηριότητας στην οικονομία των ΗΠΑ, αποτέλε-

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι. 1

ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

	<i>Ρυθμός Ανάπτυξης</i>			<i>Ανεργία</i>		
	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>
Αυστρία	2,8	3,0	1,0	3,9	3,7	3,6
Βέλγιο	3,0	4,0	1,0	8,6	6,9	6,6
Δανία	2,3	3,0	0,9	4,8	4,4	4,3
Φινλανδία	4,1	5,6	0,7	10,2	9,8	9,1
Γαλλία	2,9	3,1	2,0	10,7	9,3	8,6
Γερμανία	1,8	3,0	0,6	8,6	7,9	7,9
Ελλάδα	3,6	4,1	4,1	11,6	10,9	10,2
Ιρλανδία	10,8	11,5	6,8	5,6	4,2	3,8
Ιταλία	1,6	2,9	1,8	11,2	10,4	9,5
Λουξεμβούργο	6,0	7,5	5,1	2,4	2,4	2,4
Ολλανδία	3,7	3,5	1,1	3,2	2,8	2,4
Πορτογαλία	3,4	3,4	1,8	4,5	4,1	4,1
Ισπανία	4,1	4,1	2,8	15,7	14,0	13,0
Σουηδία	4,5	3,6	1,2	7,2	5,9	5,1
Μεγάλη Βρετανία	2,1	3,0	2,2	5,9	5,4	5,1
Ευρωπαϊκή Ένωση	2,6	3,3	1,7	9,0	8,1	7,6
Ευρωζώνη	2,7	3,4	1,6	9,8	8,8	8,3
ΗΠΑ	4,1	4,2	1,2	4,2	4,0	4,8
Ιαπωνία	0,7	2,4	-0,5	4,7	4,7	5,1

Πηγή : Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Εαρινές Προβλέψεις*, Απρίλιος 2002.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι. 2

ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

	Πληθωρισμός			Ακαθάριστο Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (ως % ΑΕΠ)			Καθαρός Δανεισμός Γενικής Κυβέρνησης (ως % ΑΕΠ)		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Αυστρία	0,5	2,0	2,3	64,9	63,6	61,7	-2,2	-1,5	0,1
Βέλγιο	1,1	2,7	2,4	115,0	109,3	107,5	-0,6	0,1	0,2
Δανία	2,1	2,7	2,3	52,7	46,8	44,5	3,1	2,5	2,5
Φινλανδία	1,3	3,0	2,7	46,8	44,0	43,6	1,9	7,0	4,9
Γαλλία	0,6	1,8	1,8	58,5	57,4	57,2	-1,6	-1,3	-1,4
Γερμανία	0,6	2,1	2,4	61,3	60,3	59,8	-1,6	1,2	-2,7
Ελλάδα	2,1	2,9	3,7	103,8	102,8	99,7	-1,7	-0,8	0,1
Ιρλανδία	2,5	5,3	4,0	49,6	39,0	36,6	2,3	4,5	1,7
Ιταλία	1,7	2,6	2,3	114,5	110,6	109,4	-1,8	-0,5	-1,4
Λουξεμβούργο	1,0	3,8	2,4	6,0	5,6	5,5	3,8	5,8	5,0
Ολλανδία	2,0	2,3	5,1	63,1	56,0	53,2	0,4	2,2	0,2
Πορτογαλία	2,2	2,8	4,4	54,2	53,4	55,6	-2,2	-1,5	-2,2
Ισπανία	2,2	3,5	3,2	63,1	60,4	57,2	-1,1	-0,3	0,0
Σουηδία	0,6	1,3	2,7	65,0	55,3	56,0	1,5	3,7	4,7
Μεγάλη Βρετανία	1,3	0,8	1,2	45,2	42,4	39,0	1,1	4,1	0,9
Ευρωπαϊκή Ένωση	1,2	2,1	2,3	67,8	63,9	63,0	-0,7	1,1	-0,6
Ευρωζώνη	1,1	2,4	2,5	72,5	70,1	69,1	-1,3	0,2	-1,3
ΗΠΑ	2,2	3,4	:	65,3	59,4	57,5	0,8	1,7	0,6
Ιαπωνία	-0,3	-0,7	:	115,5	122,8	131,1	-7,0	-6,6	-6,3

Πηγή : Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Εαρινές Προβλέψεις*, Απρίλιος 2002.

σε η μείωση της βιομηχανικής παραγωγής, που, σε συνδυασμό με τη μείωση των παραγγελιών για διαρκή αγαθά στις αρχές του δεύτερου τριμήνου του 2001, οδήγησε σε επιβράδυνση της επενδυτικής δραστηριότητας. Το ισοζύγιο πληρωμών παρέμεινε πλεονασματικό, προσεγγίζοντας το 0,6% του ΑΕΠ (1,7% του ΑΕΠ το 2000), καθώς τα μέτρα μείωσης της φορολογίας επέφεραν λιγότερα έσοδα και οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν (άνοδος της τάξης του 3,1% έναντι 2,7% το 2000). Επίσης, παρατηρήθηκε σημαντική μείωση των πραγματικών εισαγωγών (-2,7%), έναντι του 2000 (13,4%), η οποία όμως υπερκαλύφθηκε από την ταυτόχρονη μείωση των εξαγωγών (-4,7% έναντι 9,5% το 2000) με αποτέλεσμα το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα.

Ενώ, όμως, κατά τα μέσα του 2001 η κατάσταση άρχισε σταδιακά να βελτιώνεται και να καταγράφεται βελτίωση των μακροοικονομικών δεικτών, τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου επέφεραν σημαντικό πλήγμα στην οικονομία των ΗΠΑ, καθώς ενίσχυσαν δραστικά την αβεβαιότητα των οικονομικών φορέων. Αντίθετα όμως από τα αναμενόμενα, τους τελευταίους μήνες του 2001 άρχισαν να διαφαίνονται ενδείξεις αποκλιμάκωσης της κρίσης. Ειδικότερα, η αντιστροφή της αρνητικής τάσης οφείλεται κυρίως στα μέτρα νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής που ασκήθηκαν, με αποτέλεσμα την αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης κατά το τελευταίο τρίμηνο. Παράλληλα, ένας άλλος σημαντικός λόγος βελτίωσης του κλίματος συνδέεται με την άνοδο της παραγωγικότητας με ρυθμό μεταβολής το τελευταίο τρίμηνο της τάξης του 5,2%.

β. Ιαπωνία

Η οικονομία της Ιαπωνίας διανύει παρατεταμένη περίοδο ύφεσης η οποία εντάθηκε κατά το 2001, καταγράφοντας αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης (-0,5%). Μολονότι η οικονομία εμφάνισε σημαντική αύξηση στο πραγματικό ΑΕΠ (2,8%) το τελευταίο τρίμηνο του 2000, η άνοδος αυτή βασί-

σθηκε κατά κύριο λόγο στην αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων, χωρίς την αντίστοιχη βελτίωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των εμπορικών συναλλαγών, με αποτέλεσμα να μην δημιουργηθούν οι κατάλληλες βάσεις για εδραίωση και ενδυνάμωση της τάσης αυτής.

Βασικός ανασταλτικός παράγοντας ανάπτυξης κατά το 2001 υπήρξε η μείωση των καθαρών εξαγωγών. Η μείωση των εξαγωγών εκτιμάται ότι ήταν το αποτέλεσμα της χαμηλής ζήτησης, από το εξωτερικό κυρίως, για προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, κλάδου υψίστης σημασίας για την Ιαπωνική οικονομία. Επιπρόσθετα, η επιδείνωση των εξαγωγών οδήγησε σε μείωση της βιομηχανικής παραγωγής και χειροτέρευση του επιχειρηματικού κλίματος. Έτσι, οι επιχειρήσεις αναμένοντας μείωση των κερδών τους δεν προέβησαν σε αύξηση των διαθέσιμων για επενδύσεις κεφαλαίων. Το κλίμα αυτό επιβεβαιώθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2001, όταν σε συνδυασμό με την αποδυνάμωση των πλεονεκτημάτων που παρείχε στις επιχειρήσεις το πρόγραμμα ενίσχυσης, μέσω της ασκούμενης δημοσιονομικής πολιτικής, οι επενδυτικές δαπάνες μειώθηκαν. Οι επενδύσεις παγίου εξοπλισμού μειώθηκαν κατά το 2001 με ρυθμό 1,7% έναντι ανόδου 3,2% το 2000. Τέλος, η ιδιωτική κατανάλωση, σημαντικός παράγοντας ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης, εμφανίζεται πτωτική, με αποτέλεσμα η συμβολή της τελευταίας στη μεταβολή του ΑΕΠ να μειωθεί, προσεγγίζοντας το 0,2%, έναντι 1,9% το 2000.

Το δυσμενές κλίμα που ήδη είχε διαμορφωθεί στην Ιαπωνική οικονομία ενισχύθηκε από τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, με αποτέλεσμα οι βραχυχρόνιες προβλέψεις να ενισχύουν την ήδη καταγεγραμμένη ύφεση. Όμως, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος της παραγωγής της εξάγεται στην αγορά των ΗΠΑ, οι τάσεις ανάκαμψης της οικονομίας των ΗΠΑ δημιουργεί προϋποθέσεις εξόδου της Ιαπωνίας από την κρίση των τελευταίων ετών. Εξάλλου, οι αναμενόμενοι υψηλοί ρυθμοί μεγέθυνσης των δύο μεγαλύτερων οικονομιών της Νοτιοανατολικής Ασίας, της Κίνας (7,3%) και της Κορέας (5%), εκτιμάται ότι θα συμβάλουν στην

τόνωση των ιαπωνικών εξαγωγών, που διαμορφώνουν το 10% του ιαπωνικού ΑΕΠ περίπου.

γ. Ευρωπαϊκή Ένωση

Η οικονομική επιβράδυνση που εμφανίστηκε κατά το 2001 και ξεκίνησε από τις ΗΠΑ, αποτέλεσε τελικά παγκόσμιο φαινόμενο επηρεάζοντας και τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση**, μετά από ένα πολύ ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης το 2000, παρουσίασε επιβράδυνση το 2001 ιδιαίτερα κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Έτσι, ο ρυθμός ανάπτυξης το 2001 ήταν της τάξης του 1,7%, έναντι 3,3% το 2000. Οι λόγοι της σημαντικής αυτής επιβράδυνσης συνδέονται τόσο με το γενικότερο διεθνές οικονομικό περιβάλλον όσο και με τη χαμηλή προσαρμοστικότητα της ζήτησης.

Τα βασικά μέτρα νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής της Ε.Ε. το 2001 στόχευαν στη μείωση των ελλειμμάτων των προϋπολογισμών και τη διατήρηση σταθερότητας στο επίπεδο των τιμών. Οι πολιτικές αυτές είχαν θετικά αποτελέσματα. Ο πληθωρισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως καταγράφεται από τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή σημείωσε οριακή άνοδο έναντι του 2000 (2,3% το 2001 έναντι 2,1%). Επίσης ο στόχος μείωσης του ελλείμματος επιτεύχθηκε, με αποτέλεσμα το έλλειμμα να προσεγγίσει το 62,8% του ΑΕΠ για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ αναμένεται να βελτιωθεί περαιτέρω κατά το 2002 φτάνοντας το 2003 το 60,5% του ΑΕΠ.

Συνοπτικά οι εξελίξεις σε ορισμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν οι ακόλουθες:

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στη **Γερμανία** παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση κατά το 2001, προσεγγίζοντας το 0,6% έναντι 3% το 2000. Κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους παρατηρήθηκε αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς η φορολογική μεταρρύθμιση, που στόχευε στην

αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της αύξησης των τιμών των καυσίμων το 2000, ενίσχυσε την ιδιωτική κατανάλωση. Ωστόσο, η τάση που διαμορφώθηκε το πρώτο τρίμηνο ήταν προσωρινή, καθώς η μείωση του όγκου επενδύσεων το επόμενο τρίμηνο οδήγησε σε φθίνουσα πορεία την οικονομική δραστηριότητα της χώρας. Παράλληλα, κατά το δεύτερο τρίμηνο παρατηρείται και μείωση της καταναλωτικής δαπάνης. Συνακόλουθα, το 3^ο τρίμηνο καταγράφεται συρρίκνωση του ΑΕΠ με αρνητικό ρυθμό μεταβολής, πριν δηλαδή λάβουν χώρα τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου.

Μετά τον Σεπτέμβριο, το κλίμα απαισιοδοξίας τόσο από την πλευρά των επιχειρήσεων όσο και από αυτήν των καταναλωτών αποδυνάμωσε ιδιαίτερα την οικονομία της Γερμανίας. Η τελική ζήτηση, η οποία εκτιμάται σημαντικά μειωμένη (0,4%) έναντι του 2000 (4,6%), καλύφθηκε μέσα από τη διάθεση αποθεμάτων και όχι από αύξηση της εγχώριας παραγωγής. Η μείωση των αποθεμάτων συνέβαλε αρνητικά κατά 0,9 εκατοστιαίες μονάδες στη διαμόρφωση του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ.

Θετικό σημείο αναφοράς κατά το 2001 αποτέλεσε η καταγραφή 30.000 λιγότερων ανέργων έναντι του 2000. Επίσης το εμπορικό ισοζύγιο ενισχύθηκε δημιουργώντας μεγαλύτερο πλεόνασμα (4,8% έναντι 3,1% το 2000), καθώς η πτώση των εισαγωγών αντιστάθμισε τη μείωση των εξαγωγών.

Η **Γαλλία**, ακολουθώντας την ίδια πορεία με αυτήν της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκδήλωσε σημάδια ύφεσης και μείωσης του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ το 2001 (2% έναντι 3,1% το 2000). Ειδικότερα, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2001 κύριος ανασταλτικός παράγοντας στην ανάπτυξη ήταν η σημαντική μείωση της τελικής ζήτησης, η οποία σημείωσε ετήσια μεταβολή 1,6%, έναντι ρυθμού ανόδου 5,3% του προηγούμενου έτους. Επιπρόσθετα, το αρνητικό κλίμα που δημιουργήθηκε στη διεθνή οικονομία είχε επιπτώσεις στο εμπόριο, καθώς καταγράφηκε σημαντική μείωση τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών.

Ωστόσο, οι επιχειρήσεις κράτησαν μια στάση αναμονής τόσο με την αναβολή των επενδυτικών τους δαπανών όσο και με την παραγωγική τους δραστηριότητα, καλύπτοντας την υπάρχουσα ζήτηση από τη διάθεση των αποθεμάτων τους. Επισημαίνεται ότι η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύθηκε κατά το 2001 προσεγγίζοντας το 3%, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε οριακά.

Οι εξελίξεις της οικονομίας της **Ιταλίας** το 2001 εντάσσονται μέσα στα πλαίσια της πορείας της παγκόσμιας οικονομίας και ειδικότερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρά το γεγονός ότι η τάση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ ήταν πτωτική, αξιοσημείωτο είναι ότι οι θετικές εξελίξεις και οι προσπάθειες ανάκαμψης, κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, επέτυχαν να διατηρήσουν τον ρυθμό ανάπτυξης σε επίπεδα ανώτερα του μέσου όρου της ευρωζώνης.

Ανασταλτικό παράγοντα αποτέλεσε η μείωση των ιδιωτικών επιχειρηματικών επενδύσεων. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες για κεφαλαιουχικό εξοπλισμό παρέμειναν αμετάβλητες, καθώς η αναγγελία στις αρχές του έτους για επιβολή νέου φορολογικού καθεστώτος αποθάρρυνε τις επιχειρήσεις, οι οποίες ανέβαλαν τις προγραμματισμένες επενδύσεις τους.

Αναφορικά με τα δημοσιονομικά μεγέθη, καταγράφεται μείωση του καθαρού δανεισμού της γενικής κυβέρνησης έναντι του 2000, ο οποίος παρέμεινε όμως σε επίπεδα υψηλότερα από τα αναμενόμενα. Ταυτόχρονα, το πρωτογενές πλεόνασμα αυξήθηκε οριακά έναντι του 2000, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε προσεγγίζοντας το 109,4% έναντι 110,6% το 2000.

Κατά το 2001 ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας της **Μ. Βρετανίας** σημείωσε επιβράδυνση έναντι του 2000 (3%), φτάνοντας το 2,2%. Το παραγόμενο προϊόν κατά το τελευταίο τρίμηνο παρέμεινε στα επίπεδα των προηγούμενων μηνών, καθώς η άνοδος των δαπανών των νοικοκυριών, η οποία είχε θετικό αντίκτυπο στην πορεία των λιανικών πωλήσεων, αντισταθμίστηκε από

τη μείωση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου και των καθαρών εξαγωγών. Επίσης, σε κλαδικό επίπεδο το παραγόμενο προϊόν κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2001 υπήρξε ιδιαίτερα ενισχυμένο στον τομέα των υπηρεσιών, ενώ η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε επηρεαζόμενη από την πτώση των εξαγωγών.

Κατά το 2001 οι πληθωριστικές πιέσεις εξασθένησαν (ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών παρέμεινε σε επίπεδα κατώτερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και η αγορά εργασίας παρέμεινε ανθεκτική. Ο δείκτης απασχόλησης κατά το τελευταίο τρίμηνο αυξήθηκε κατά 0,3% παρά τη μηδενική μεταβολή του ΑΕΠ την περίοδο αυτή, ενώ το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε το 2001 στο 5,1% του εργατικού δυναμικού, έναντι 5,4% το 2000.

Τέλος, το 2001 παρατηρείται μείωση του χρέους της γενικής κυβέρνησης, ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ένας από τους παράγοντες που συνέβαλε στην εξέλιξη αυτή ήταν η μείωση της απόδοσης των δημόσιων δαπανών στο 2,7%, έναντι 3,3% το 2000.

δ. Ασία

Κατά το 2001 καταγράφονται φθίνοντες ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ στις περισσότερες οικονομίες της **Ανατολικής Ασίας**, αποδιδόμενοι αφενός στο γενικότερο διεθνές οικονομικό περιβάλλον και αφετέρου στην κρίση που υφίσταται ο τομέας των προϊόντων υψηλής τεχνολογίας, ο οποίος συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση των επιπέδων ανάπτυξης. Στο σύνολο των χωρών ο ρυθμός μεγέθυνσης επιβραδύνθηκε στο 5%, έναντι 6,5% το 2000.

Δεδομένου ότι σημαντικό μερίδιο των εισαγωγών των χωρών αυτών αποτελούν τα καύσιμα, οι συνέπειες της απόδοσης στις διεθνείς τιμές, ήταν ιδιαίτερα έντονες κατά τις αρχές του 2001. Η σταθεροποίησή τους όμως σε ικανοποιητικά επίπεδα είχε αποτέλεσμα να δημιουργηθούν συνθήκες ανάκαμψης στις χώρες αυτές κατά τη διάρκεια του έτους. Η τάση αυτή ανακόπηκε κατά το

τέλος του έτους, καθώς οι ΗΠΑ, ως κύρια χώρα εμπορικών συναλλαγών με την Ασία, άρχισε να διανύει περίοδο έντονης αβεβαιότητας. Ένας άλλος ανασταλτικός παράγοντας ανάπτυξης κατά το 2001 υπήρξε η αρνητική επιρροή που άσκησε η οικονομική ύφεση στην Ιαπωνία, καθώς αφενός αποτελεί κύριο εμπορικό εταίρο και πηγή κεφαλαίων στις χώρες της Ασίας και αφετέρου υπάρχει το ενδεχόμενο επιπλοκών από την υποτίμηση του γιεν σε σχέση με τα νομίσματα των άλλων ασιατικών χωρών. Οι αρνητικές εξωτερικές επιπτώσεις οδήγησαν σε μείωση της ζήτησης, της απασχόλησης αλλά και σε αύξηση της αβεβαιότητας για τα οικονομικά και πολιτικά τεκταινόμενα.

Το **Χονγκ-Κονγκ** και η **Σιγκαπούρη** δέχτηκαν τις πιο έντονες πιέσεις με αποτέλεσμα το 2001 να καταγράψουν ρυθμούς μεταβολής του ΑΕΠ στο 0,1% και -2,1% έναντι 10,5% και 10,3% το 2000 αντίστοιχα.

Αντίθετα, σε μικρότερο βαθμό επηρεάστηκε η οικονομία της **Κίνας** και της **Ινδίας**, με ρυθμούς μεταβολής του ΑΕΠ 7,3% και 4,3% το 2001, έναντι 8,0% και 5,4% αντίστοιχα το 2000. Οι οικονομίες αυτές είναι λιγότερο εξαρτώμενες από τις συνθήκες στο εξωτερικό εμπόριο και τους τομείς υψηλής τεχνολογίας.

ε. Λατινική Αμερική

Ο ρυθμός ανάπτυξης των χωρών της **Λατινικής Αμερικής** ακολούθησε φθίνουσα πορεία κατά το 2001, προσεγγίζοντας το 0,3% έναντι 4,1% το 2000.

Η οικονομική ύφεση στην **Αργεντινή** αποτέλεσε τροχοπέδη στην ανάκαμψη των λοιπών χωρών της περιοχής, καθώς η μη έγκαιρη λήψη κατάλληλων μέτρων οικονομικής πολιτικής κλόνησε το κλίμα εμπιστοσύνης των κρατών αυτών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αλλά και από τη διαφορετική ευελιξία που δείχνει κάθε χώρα στην αντιμετώπιση των προβλημάτων, η ανάπτυξη των οικονομιών εξαρτάται κυρίως από τους όρους εμπορίου

και τη χρηματοδοτική διασύνδεση αυτών με τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Στην **Αργεντινή** κατά το 2001 η επικρατούσα ύφεση, η οποία αναμένεται να διευρυνθεί το 2002 με μείωση του παραγόμενου προϊόντος και αύξηση του πληθωρισμού, οδήγησε σε πτώση της εγχώριας ζήτησης και σε αρνητικές συνέπειες στην αγορά εργασίας.

Επίσης στο **Μεξικό** το 2001 παρατηρείται αρνητικός ρυθμός ανάπτυξης (-0,3%). Για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, ελήφθησαν μέτρα νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής με στόχο την αύξηση των εισροών προς τη γενική κυβέρνηση και προσπάθεια μείωσης του ελλείμματος. Επίσης η χρηματοαγορά ενισχύθηκε, καθώς η σχέση πέσο - δολαρίου βελτιώθηκε, με αποτέλεσμα τη συγκράτηση του πληθωρισμού και βελτίωση των προσδοκιών απόδοσης επενδυτικής δραστηριότητας.

στ. Χώρες ΚΑΕ – Ρωσία

Ακολουθώντας τη διεθνή οικονομική συγκυρία οι χώρες της **Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης**, με εξαίρεση την Τσεχία, τη Λετονία, τη Λιθουανία και τη Ρουμανία, σημείωσαν ρυθμούς ανάπτυξης κατώτερους του 2000.

Ειδικότερα, στη **Ρουμανία** το ΑΕΠ αυξήθηκε με ρυθμό 5,3% έναντι 1,8% το 2000, λόγω της αύξησης των επενδύσεων και της ιδιωτικής καταναλώσεως, η οποία ενίσχυσε την εγχώρια ζήτηση. Παράλληλα επήλθε μείωση του πληθωρισμού κατά 11 ποσοστιαίες μονάδες.

Αντίθετα, στην **Πολωνία** η μείωση της εγχώριας κατανάλωσης αλλά και η εξασθένηση των επενδύσεων είχαν αρνητικό αντίκτυπο στη χρηματοοικονομική θέση του επιχειρηματικού τομέα.

Επίσης, στη **Σλοβενία** η αποδυνάμωση των καθαρών εξαγωγών, σε συνδυασμό με τα χαμηλά επίπεδα εγχώριας ζήτησης, οδήγησαν σε μείωση των επενδύσεων και συνακόλουθη πτώση του ρυθμού ανάπτυξης στο 3,7%, έναντι 4,6% το 2000.

Στη **Ρωσία**, η αύξηση του ΑΕΠ με ρυθμό 5,2%, ανώτερο δηλαδή από τον προβλεπόμενο, προήλθε από την εγχώρια ζήτηση, η οποία τονώθηκε, σε αντίθεση με τις καθαρές εξαγωγές και τις δημόσιες δαπάνες. Η ιδιωτική κατανάλωση σε πραγματικούς όρους αυξήθηκε με σταθερούς ρυθμούς ανάλογους με την αναπροσαρμογή των πραγματικών μισθών, ενώ ο δείκτης εμπιστοσύνης των καταναλωτών παρέμεινε ενισχυμένος.

Αντίθετα, οι επενδυτικές δαπάνες μειώθηκαν, καθώς αφενός οι μισθολογικές αναπροσαρμογές και αφετέρου η ανατίμηση του νομίσματος μείωσαν τα επιχειρηματικά κέρδη. Ο δείκτης εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα βελτιώθηκε κατά τους πρώτους μήνες του έτους, σημειώνοντας κάμψη κατά το τέταρτο τρίμηνο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διεθνής κρίση και η Ελλάδα

Από την επισκόπηση της διεθνούς οικονομίας που προηγήθηκε προκύπτει σαφώς ότι τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου επιδείνωσαν μία κατάσταση, η οποία είχε αρχίσει να επηρεάζει αρνητικά όλες τις οικονομίες του κόσμου, με διαφορετικό βαθμό την καθεμία.

Στην Ελλάδα οι κραδασμοί των διεθνών κρίσεων στο παρελθόν περνούσαν μέσα από τις επιπτώσεις στη συναλλαγματική ισοτιμία της δραχ-

μής και τα συνακόλουθα έντονα πληθωριστικά συμβάντα. Αρκεί να θυμηθεί κανείς την πρώτη και τη δεύτερη πετρελαϊκή κρίση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όμως, η ένταξη στην ΟΝΕ αποτέλεσε κυματοθραύστη στη δημιουργία συνθηκών για την εμφάνιση παρόμοιων καταστάσεων.

Εξάλλου, η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται από χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσής της στο διεθνές εμπόριο. Το 2000 ήταν η πρώτη χρονιά που η συμβολή του διεθνούς εμπορίου στο ΑΕΠ ξεπέρασε το 17%. Το αντίστοιχο μέγεθος για τον μέσο όρο των μικρών χωρών της Ε.Ε. ήταν 46.7%. Μόνο αυτή η σύγκριση αρκεί για να καταδειχθεί η σχετικά μικρή έκθεση της ελληνικής οικονομίας. Έτσι, η επιβράδυνση στο εξωτερικό και η συνακόλουθη μείωση των εξαγωγών μείωσε συγκριτικά λιγότερο τη συνολική ζήτηση για τα εγχώρια παραγόμενα προϊόντα, δεδομένου του μικρού, ούτως ή άλλως, μεγέθους των εξαγωγών.

Από την άλλη πλευρά δεν πρέπει να παραβλεφθεί η συγκριτικά μεγαλύτερη εξάρτηση της οικονομίας μας από την παροχή υπηρεσιών προς αλλοδαπούς, λόγω της σημασίας του τουρισμού και των ναυτιλιακών μεταφορών στην εθνική οικονομία. Το γεγονός ότι οι τρομοκρατικές ενέργειες συνέβησαν μετά το πέρας της τουριστικής περιόδου μείωσε τις επιζήμιες επιπτώσεις που θα παρατηρούνταν διαφορετικά στον τουρισμό. Για τους λόγους αυτούς η επιβράδυνση του ΑΕΠ στην Ελλάδα το 2001 ήταν πολύ μικρότερη από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

II. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το 2001 ήταν έτος ορόσημο για την ελληνική οικονομία. Σηματοδοτεί το οριστικό και πλήρες άνοιγμα της Ελλάδας προς τον υπόλοιπο κόσμο, την έκθεση στον ανταγωνισμό, τη συμμετοχή της στην ομάδα των ισχυρών ευρωπαϊκών οικονομιών.

Παράλληλα, η ένταξη στην ευρωζώνη αλλάζει ριζικά και το πλαίσιο άσκησης της οικονομικής πολιτικής, η οποία καθορίζεται πλέον από μια πολυεπίπεδη διαδικασία λήψης αποφάσεων: ενιαία νομισματική πολιτική αποφασίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της. Η δημοσιονομική πολιτική παραμένει ευθύνη των εθνικών κυβερνήσεων, αλλά θα πρέπει να συμβαδίζει με τους όρους που θέτουν τα σύμφωνα σταθερότητας και ανάπτυξης. Οι κοινωνικοί εταίροι καθορίζουν μέσω διαπραγματεύσεων τα επίπεδα των μισθών. Οι διαρθρωτικές πολιτικές παραμένουν αποκλειστική σχεδόν αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων.

Μετά την ένταξη στο ευρώ, ο κύριος, διακηρυγμένος στόχος της οικονομικής πολιτικής τόσο για το 2001, αλλά και για τα επόμενα χρόνια, είναι η επιτάχυνση της πραγματικής σύγκλισης. Ο στόχος περιγράφεται τόσο στο Επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης όσο και σε όλες τις μείζονες διακηρύξεις για την οικονομία. Από την άλλη πλευρά, όμως, δεν έχει οριστεί με σαφήνεια τί ακριβώς περιλαμβάνει ο όρος

“πραγματική σύγκλιση”, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί απλώς ως προσέγγιση του κατά κεφαλήν εισοδήματος. Πραγματική σύγκλιση, η οποία ποσοτικοποιείται σε ένα μεγάλο αριθμό παραμέτρων, είναι η συνεχής διαδικασία προσέγγισης στις μορφές οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης που επικρατούν στις άλλες χώρες της Ε.Ε. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ε.Ε. παρακολουθεί την πραγματική σύγκλιση των ευρωπαϊκών οικονομιών με βάση ένα σύνολο δεικτών, οι οποίοι για κάθε κράτος-μέλος αναφέρονται στις οικονομικές επιδόσεις, στην απασχόληση, στην καινοτομία και έρευνα, στις αλλαγές στη διάρθρωση της οικονομίας, στην κοινωνική συνοχή και στο περιβάλλον.

Οι δείκτες αυτοί υπερβαίνουν τους 80. Και εδώ έγκειται η σημαντική διαφορά από την ονομαστική σύγκλιση, που είχε τέσσερις συγκεκριμένους, απτούς και μετρήσιμους στόχους, οι οποίοι έπρεπε να επιτευχθούν μέσα σε δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα. Σε αντίθεση, η πραγματική σύγκλιση περιλαμβάνει όλους τους τομείς της οικονομικής ζωής, διαχέεται σε όλα τα επίπεδα και δεν μπορεί εύκολα να ποσοτικοποιηθεί σε ένα μικρό αριθμό δεικτών.

Η διαφορά, όμως, δεν είναι απλώς ποσοτική. Η ευρεία διάσταση της πραγματικής σύγκλισης επιβάλλει και διαφορετική προσέγγιση της οικονομικής πολιτικής, η οποία πρέπει τώρα να προχωρήσει παράλληλα σε πολλούς τομείς και να επιλέξει δεσμευτικές προτεραιότητες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. 1

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

(% του ΑΕΠ)

	1998	1999	2000	2001
Έσοδα Γενικής Κυβέρνησης	41,5	46,3	47,5	48,0
Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης	44,6	48,0	48,3	47,9
Έλλειμμα	-2,4	-1,7	-0,8	0,1
Πρωτογενές Πλεόνασμα	5,3	5,6	6,2	6,3

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Εαρινές Προβλέψεις*, Απρίλιος 2002.

Για να επιτευχθεί ο στόχος της πραγματικής σύγκλισης και της προσαρμογής απαιτούνται κατ' αρχάς ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας σημαντικά ταχύτεροι από τον μέσο όρο της Ε.Ε.

Παράλληλα απαιτούνται ριζικές μεταρρυθμίσεις σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής ζωής. Για να προσεγγισθούν όμως αυτά πρέπει να συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες θεωρούνται απολύτως δεσμευτικές για την αναπτυξιακή πορεία στο μέλλον.

Οι προϋποθέσεις αυτές είναι :

1. *Η διασφάλιση της νομισματικής σταθερότητας.* Δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη και πραγματική σύγκλιση, αν ο πληθωρισμός στην Ελλάδα υπερβαίνει συστηματικά τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Γιατί κάθε υπέρβαση θα έχει **άμεσο** αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα, θα επηρεάζει πτωτικά τη ζήτηση και κατά συνέπεια την παραγωγή, τα κέρδη, τα εισοδήματα και την απασχόληση. Χωρίς νομισματική σταθερότητα, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας είναι αδύνατη και η πραγματική σύγκλιση ανέφικτη.

2. Η μείωση του δημόσιου χρέους, το οποίο μέσα σε μια δεκαετία πρέπει να έχει περιορισθεί κάτω από το 60% του ΑΕΠ. Για να μειωθεί το χρέος σ' αυτό το διάστημα απαιτούνται πρωτογενή πλεονάσματα που θα υπερβαίνουν το 5-6% του ΑΕΠ. Κι αυτό δεν έχει επιτευχθεί τα δύο τελευταία χρόνια.

3. *Ο εκσυγχρονισμός του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης*, έτσι ώστε το σημερινό δυσκίνητο και γραφειοκρατικό Κράτος να μετατραπεί σε ευκίνητο και αποτελεσματικό όργανο εφαρμογής των επιτελικών αποφάσεων, που λαμβάνει η εκάστοτε Κυβέρνηση.

4. *Η ύπαρξη και συνεχής διεύρυνση ενός σύγχρονου ιδιωτικού τομέα* με ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες θα είναι ικανές να λειτουργήσουν αποδοτικά στις συνθήκες της Ενιαίας Αγοράς.

Εκτός από τις παραπάνω δεσμευτικές προϋποθέσεις που θέτει η συμμετοχή στην ευρωζώνη και η επιλογή του στόχου της πραγματικής σύγκλισης, το άλλο σημαντικό δεδομένο στο οποίο έπρεπε να προσαρμοσθεί η οικονομική πολιτική

ήταν η οικονομική συγκυρία, η οποία παρουσίασε το 2001 τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: ταχεία άνοδος του ΑΕΠ στην Ελλάδα, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας, έξαρση του πληθωρισμού, κυρίως λόγω των τιμών του πετρελαίου, σοκ σε όλες τις οικονομίες μετά την 11η Σεπτεμβρίου και τα όσα επακολούθησαν.

Το τρίτο στοιχείο στο οποίο έπρεπε να ανταποκριθεί η οικονομική πολιτική τον προηγούμενο χρόνο ήταν η ανάγκη προώθησης διαρθρωτικών αλλαγών σε τομείς, όπου τα προηγούμενα χρόνια είχαν υπάρξει σημαντικές καθυστερήσεις.

Τα τρία αυτά στοιχεία, δηλαδή οι προϋποθέσεις για την πραγματική σύγκλιση, η οικονομική συγκυρία και η προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών, καθόρισαν τα όρια μέσα στα οποία ασκήθηκε η οικονομική πολιτική τον προηγούμενο χρόνο. Στις ανάγκες αυτές ανταποκρίθηκε με κάποιο βαθμό επιτυχίας σε ορισμένους τομείς, ενώ σε άλλους υπήρξε διστακτικότητα και καθυστερήσεις. Στους επιμέρους τομείς της οικονομικής πολιτικής, οι εξελίξεις του 2001 ήταν οι ακόλουθες:

α. Δημοσιονομική Πολιτική

Συνεχίστηκε το 2001 η δημοσιονομική προσαρμογή, αν και με χαλαρότερους ρυθμούς απ' ό,τι τον προηγούμενο χρόνο. Έτσι, το πλεόνασμα από 0,5% του ΑΕΠ, που είχε αρχικά προβλεφθεί, περιορίστηκε στο 0,1%. Ανάλογη υστέρηση παρουσίασε και το πρωτογενές πλεόνασμα, το οποίο διαμορφώθηκε τελικά στο 5,3% του ΑΕΠ, έναντι πρόβλεψης 5,6%.

Ο Προϋπολογισμός του 2002

Η στόχευση της δημοσιονομικής πολιτικής το 2001, η οποία χαρακτηρίζει και τον Προϋπολογισμό του 2002, είναι μεν στην ορθή κατεύθυνση, δεν υπήρξε όμως η ριζική στροφή που απαιτείται και οι μεθοδεύσεις ακολούθησαν την πεπατημένη

οδό των τελευταίων ετών. Συγκεκριμένα από τον Προϋπολογισμό του 2002 προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με την πορεία της δημοσιονομικής διαχείρισης:

1ον. Ο Προϋπολογισμός του 2002 προβλέπει πλεόνασμα της τάξης του 0,8% του ΑΕΠ. Το γεγονός είναι κατ' αρχήν θετικό. Θα πρέπει όμως να τονισθούν τα εξής: *Πρώτον*, η εμπειρία της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του 2001, όταν το πλεόνασμα περιορίστηκε σημαντικά, έναντι της αρχικής πρόβλεψης (από 0,5% σε 0,1% του ΑΕΠ), κυρίως λόγω υστέρησης των εσόδων αλλά και υπέρβασης των δαπανών. *Δεύτερον*, η αυξημένη αβεβαιότητα για την πορεία των εσόδων το 2002, η οποία προέρχεται από την επίσης αυξημένη αβεβαιότητα για την πορεία του ΑΕΠ.

2ον. Το πρωτογενές πλεόνασμα του Κρατικού Προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ περιορίζεται από 5,3% το 2001 σε 4,9% το 2002. Και εδώ όμως θα πρέπει να υπογραμμισθούν αφενός η υστέρηση του 2001, όταν το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε τελικά στο 5,3% του ΑΕΠ έναντι πρόβλεψης της τάξης του 5,6%, και αφετέρου η αυξημένη αβεβαιότητα για την πορεία των πρωτογενών εσόδων και δαπανών. Εξάλλου, πέραν του γεγονότος ότι το προϋπολογιζόμενο πρωτογενές πλεόνασμα είναι μειωμένο, έναντι εκείνου του 2002, είναι και σε απόλυτο μέγεθος χαμηλό σε σχέση με τις ανάγκες για τη μείωση του δημοσίου χρέους. Στις εκθέσεις τόσο της ΕΚΤ όσο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες συνόδευσαν την ένταξη της Ελλάδας στην ευρωζώνη, είχε τονισθεί με ιδιαίτερη έμφαση ότι για να προσεγγίσουμε τον στόχο του Μάαστριχτ για δημόσιο χρέος μέχρι 60% του ΑΕΠ τα ετήσια πρωτογενή πλεονάσματα πρέπει να υπερβαίνουν το 6% του ΑΕΠ. Ο στόχος αυτός δεν έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια.

3ον. Οι πρωτογενείς δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού προβλέπεται να αυξηθούν το 2002 κατά 5,4%, βραδύτερα δηλαδή απ' ό,τι το 2001 όταν η αύξηση ήταν 7,4%. Σημειώνεται εξάλλου ότι η προβλεπόμενη άνοδος των δαπανών

είναι βραδύτερη και από την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, η οποία εκτιμάται στο 6,9%. Η επιβράδυνση της ανόδου των δαπανών είναι ασφαλώς θετική. Δύο σημεία ωστόσο πρέπει να αναφερθούν: *Πρώτον*, η επιβράδυνση δεν ήταν αρκετή για να αντισταθμίσει την υστέρηση των εσόδων και έτσι το πρωτογενές πλεόνασμα του 2002 ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώνεται σε σχέση με το 2001. *Δεύτερον*, και αυτή η πρόβλεψη υπόκειται σε ανάλογες αβεβαιότητες, κυρίως στο σκέλος που αφορά την εξέλιξη των δαπανών για αποδοχές.

Οι δαπάνες για αποδοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 38,5% του συνόλου των δαπανών, προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,5% το 2002 έναντι 6,9% το 2001. Υπενθυμίζεται όμως ότι το σκέλος αυτό των δαπανών παρουσιάζει συνήθως και τις μεγαλύτερες υπερβάσεις, όπως συνέβη και το 2001 όταν η αύξησή τους ήταν μεγαλύτερη από αυτήν που είχε προϋπολογισθεί: Ενώ η συνολική υπέρβαση των δημοσίων δαπανών έναντι του αρχικού στόχου ήταν αμελητέα (μόλις 16 εκατ. ευρώ) οι δαπάνες για αποδοχές προσωπικού υπερέβησαν την πρόβλεψη κατά 180 εκατ. ευρώ. Και αυτό συνέβη, όπως αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 2002, λόγω των νέων προσλήψεων. Είναι συνεπώς προφανές ότι για να αποτραπεί ανάλογη έκβαση και το 2002 πρέπει αφενός οι νέες προσλήψεις να μην υπερβούν τα προγραμματιζόμενα επίπεδα και αφετέρου να εφαρμοσθεί με αυστηρότητα η εισοδηματική πολιτική που εξαγγέλλεται για αύξηση των μισθών κατά 2,5%. Κάθε υπέρβαση στα παραπάνω θα προκαλέσει ταχύτερη άνοδο των δαπανών για αποδοχές και συνακόλουθα υπέρβαση του στόχου για επιβράδυνση της αύξησης των δαπανών.

4ον. Στον Προϋπολογισμό του 2002 προβλέπονται ορισμένες φορολογικές ελαφρύνσεις για φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις. Σ' αυτές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Μείωση του ανωτάτου συντελεστή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από 42,5% σε 40% και αύξηση του αφορολογήτου ορίου του φόρου εισοδήματος.

- Μείωση του συντελεστή έως και 2,5 μονάδες για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που θα αυξήσουν το προσωπικό τους.
- Μείωση του συντελεστή φορολογίας για τις επιχειρήσεις που θα προχωρήσουν σε συγχωνεύσεις.
- Μείωση του συντελεστή φορολόγησης των κερδών των Α.Ε. που δεν είναι εισηγμένες στο ΧΑΑ.
- Κατάργηση ορισμένων εμμέσων φόρων και επιβαρύνσεων.

Οι ελαφρύνσεις αυτές θεωρούνται “ώριμες” από τις δημοσιονομικές αρχές και το συνολικό κόστος τους υπολογίζεται σε 0,5% του ΑΕΠ. Παράλληλα, όμως, προαναγγέλλονται περαιτέρω ελαφρύνσεις στο μέλλον, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι νέες αυτές ελαφρύνσεις θεωρούνται μεν αναγκαίες, δεν κρίνονται όμως ακόμη “ώριμες”, ώστε να περιληφθούν στον Προϋπολογισμό του 2002. Μπορεί όμως βάσιμα να αντιταχθεί ότι μια γενναία μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης έπρεπε να έχει προ πολλού εφαρμοσθεί, είναι δηλαδή από καιρό υπερώριμη.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο Προϋπολογισμός του 2002 διαχειρίζεται μεν επιτυχώς την τρέχουσα κατάσταση, δεν θέτει όμως ιδιαίτερα φιλόδοξους στόχους και τα βήματα που πραγματοποιούνται στηρίζονται στις υφιστάμενες δυνατότητες, οι οποίες είναι εκ των πραγμάτων περιορισμένες, όσο δεν πραγματοποιούνται ριζικές, δομικές αλλαγές του φορολογικού συστήματος.

Η φορολογική μεταρρύθμιση

Η ανάγκη γι' αυτήν τη ριζική αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος έχει τονισθεί με ιδιαίτερη έμφαση σε όλες τις Ετήσιες Εκθέσεις του ΣΕΒ των τελευταίων χρόνων. Έχει υποστηριχθεί δε, ότι οι κύριοι στόχοι της μεταρρύθμισης αυτής πρέπει να είναι:

Η απλοποίηση του συστήματος με την καθιέρωση σαφών κανόνων.

Ο περιορισμός της φορολογικής επιβάρυνσης με τη μείωση των φορολογικών συντελεστών, ώστε να ενθαρρυνθεί η παραγωγικότητα και να βελτιωθεί η θέση της χώρας στον διεθνή φορολογικό ανταγωνισμό που εντείνεται.

Η σταθερότητα του συστήματος για να εξασφαλίζεται η σταθερότητα του επιχειρηματικού ορίζοντα, ο οποίος διαταράσσεται από τις συχνές αλλαγές.

Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης με την ένταξη στο σύστημα όσων δεν φορολογούνται.

Ο περιορισμός του κόστους των φορολογικών υπηρεσιών.

Η ανάγκη ριζικής μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος έχει αναγνωρισθεί από την Κυβέρνηση, η οποία έθεσε το θέμα στην ημερήσια διάταξη με τη δημοσίευση των προτάσεων της Επιτροπής για τη Μεταρρύθμιση του Φορολογικού Συστήματος και την έναρξη ευρέως κοινωνικού διαλόγου.

Οι προτάσεις της Επιτροπής στηρίζονται σε ορθές διαπιστώσεις για τα προβλήματα του φορολογικού συστήματος: αυξανόμενο φορολογικό βάρος, με αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, πολυπλοκότητα και αδιαφάνεια που ευνοεί την παραοικονομία και τη φοροδιαφυγή, συχνές αλλαγές που διαταράσσουν το επιχειρηματικό κλίμα, κακές σχέσεις του με τον φορολογούμενο.

Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές προτείνονται τα ακόλουθα:

- Η κατάργηση όλων των φόρων και επιβαρύνσεων που αποφέρουν περιορισμένα έσοδα και έχουν μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και κόστος συμμόρφωσης για τους φορολογούμενους, ή παραβλάπτουν την οικονομική δραστηριότητα στη χώρα.

- Η απλοποίηση τόσο του θεσμικού πλαισίου όσο και των διαδικασιών εφαρμογής στην πράξη των φόρων που θα παραμείνουν.
- Η μείωση των ονομαστικών συντελεστών φορολογίας και η επέκταση της βάσης των φόρων, με την κατάργηση των πάσης φύσεως μη απολύτως αναγκαίων παρεκκλίσεων και περιορισμού της φοροδιαφυγής.
- Η κατάργηση των πάσης φύσεως τεκμαρτών, εξωλογιστικών ή ειδικών τρόπων προσδιορισμού της φορολογικής βάσης και η αντικατάστασή τους από την πραγματική βάση, όπως αυτή προκύπτει από τα ακριβή και επαρκή βιβλία και στοιχεία των φορολογουμένων.

Το ασφαλιστικό σύστημα

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, εκτός των άλλων παραμέτρων που τη χαρακτηρίζουν, αποτελεί μια ακόμα κρίσιμη πτυχή της δημοσιονομικής πολιτικής σήμερα και στο μέλλον.

Η σύνδεση του ασφαλιστικού με τη δημοσιονομική πολιτική είναι προφανής, αν ληφθεί υπόψη ότι οι κρατικές δαπάνες για συντάξεις αποτελούν ήδη το 5% του ΑΕΠ και οι διαφαινόμενες δημογραφικές εξελίξεις αυξάνουν σημαντικά το ποσοστό αυτό τα επόμενα χρόνια.

Το 2000 οι επιχορηγήσεις του τακτικού προϋπολογισμού προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης έφτασαν τα 1 050,18 δισ. δρχ. έναντι 940,68 δισ. δρχ. το 1999, σημείωσαν δηλαδή αύξηση 11,6%, η οποία ήταν πολύ ταχύτερη από την αύξηση του συνόλου των δημοσίων δαπανών. Οι επιχορηγήσεις αυτές αυξήθηκαν περαιτέρω το 2001, πάλι ταχύτερα από την προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών του προϋπολογισμού. Στις επιχορηγήσεις προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς θα πρέπει να προστεθούν οι δαπάνες για τη συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων. Έτσι, συνολικά οι δαπάνες του κράτους για συντά-

Ξεις εκτιμάται ότι το 2001 προσεγγίζουν το 17% του συνόλου των δαπανών του Τ.Π.

Με αυτά τα δεδομένα, σε συνδυασμό με τις προτεραιότητες της δημοσιονομικής πολιτικής, εκτιμάται ότι η δυνατότητα των μελλοντικών προϋπολογισμών να αυξάνουν συνεχώς τους πόρους που κατευθύνουν στο ασφαλιστικό σύστημα είναι περιορισμένη, αν δεν υπάρξει ριζική αναδιάρθρωση και ανακατανομή των δαπανών. Αυτό βεβαίως συνεπάγεται εξίσου δύσκολες επιλογές, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών αφορούν μισθούς του προσωπικού, ενώ ένα σημαντικό μέρος αντιπροσωπεύουν οι δαπάνες για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Για να περιορισθούν, όμως, οι τελευταίες θα πρέπει να μειωθεί δραστικά το δημόσιο χρέος, με τη δημιουργία υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων.

Από την άλλη πλευρά, η αύξηση της φορολογίας για την εξασφάλιση πρόσθετων πόρων δεν είναι εφικτή στις παρούσες συνθήκες του εντεινόμενου ανταγωνισμού. Αντίθετα, οι συνθήκες αυτές επιβάλλουν τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης εργαζομένων και επιχειρήσεων, μείωση που περιλαμβάνεται ήδη στην εξαγγελθείσα μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος.

Οι διαπιστώσεις αυτές υποδηλώνουν ότι η αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος δεν μπορεί να γίνει χωρίς να συνυπολογισθούν οι επιπτώσεις οποιασδήποτε πρότασης στα κρίσιμα μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, τα οποία με τη σειρά τους θα καθορίσουν και τις δυνατότητες του ίδιου του ασφαλιστικού συστήματος. Αν π.χ. επιλεγούν λύσεις, που επιβαρύνουν την ανταγωνιστικότητα θα πρέπει να μετρηθούν οι επιπτώσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση, σε παραμέτρους δηλαδή που καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τα έσοδα τόσο του κράτους, όσο και του ασφαλιστικού συστήματος καθεαυτού.

Με άλλα λόγια η μεταρρύθμιση της κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να αντιμετωπισθεί ως κατ'εξοχήν αναπτυξιακό πρόβλημα και όχι ως "αριθμητικό" ή "λογιστικό", που δεν λαμβάνει υπόψη

την επίδραση των προτεινόμενων μέτρων στα βασικά οικονομικά μεγέθη και στην κατανομή του εισοδήματος μεταξύ των γενεών.

Μια τέτοια "αναπτυξιακή" προσέγγιση θα πρέπει να λάβει υπόψη της όλες τις παραμέτρους, ενδογενείς και εξωγενείς. Στις πρώτες περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις του ίδιου του ασφαλιστικού συστήματος και οι προτεινόμενες μεταβολές τους, δηλαδή τα όρια ηλικίας, τα ποσοστά αναπλήρωσης, η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του, η αξιοποίηση των πόρων των ταμείων, τα συστήματα ασφάλισης. Στις δεύτερες περιλαμβάνονται μεγέθη που δεν συνιστούν μεν στοιχεία του ασφαλιστικού συστήματος, επηρεάζουν όμως καθοριστικά την πορεία του. Τέτοια μεγέθη είναι το ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό, η απασχόληση και η ανεργία, η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα, η παραοικονομία και η παράνομη εργασία.

Παρεμβάσεις και πολιτικές, που θα έχουν ευνοϊκές επιπτώσεις στις εξωγενείς παραμέτρους, θα βελτιώσουν τις προϋποθέσεις για την εξεύρεση βιώσιμης και ευρέως αποδεκτής λύσης στο ασφαλιστικό πρόβλημα. Αναπόφευκτα όμως η λύση θα πρέπει να συμπεριλάβει και σημαντικές αλλαγές των ενδογενών μεταβλητών που καθορίζουν τη λειτουργία του ίδιου του ασφαλιστικού συστήματος.

Η γενική αυτή συλλογιστική φαίνεται ότι καθόρισε τις αρχικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, οι οποίες όμως, λόγω λανθασμένων μεθοδεύσεων, δεν τέθηκαν τελικά σε διάλογο.

Πρόσφατα, διατυπώθηκαν νέες προτάσεις, οι οποίες αποτελούν ήδη αντικείμενο κοινωνικού διαλόγου. Οι προτάσεις αυτές, ωστόσο, περιορίζουν το εύρος της συζήτησης και επικεντρώνονται κυρίως στα χρηματοδοτικά δεδομένα του υφιστάμενου συστήματος. Η μετατόπιση της έμφασης και ο περιορισμός του εύρους της συζήτησης σε ορισμένες μόνο πλευρές του ασφαλιστικού συστήματος μπορεί μεν να εξασφαλίσει πιο εύκολα τη

συναίνεση στις χρηματοδοτικές ρυθμίσεις, που προτείνονται, μπορεί όμως να θεωρηθεί και ως αναδίπλωση σ' ένα "πολιτικά" ευαίσθητο ζήτημα.

β. Διαρθρωτικές αλλαγές

Μετά από μακρά περίοδο παλινδρομήσεων και δισταγμών έχει πλέον γίνει αποδεκτό ότι οι διαρθρωτικές αλλαγές είναι το κύριο μέσο που μπορεί να ενισχύσει αποφασιστικά την αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας. Κι αυτό διότι οι διαρθρωτικές μεταβολές είναι άμεσα συνδεδεμένες με την ανταγωνιστική θέση της ελληνικής οικονομίας και τη διαμόρφωση των επιμέρους θέσεων της οικονομικής πολιτικής, προκειμένου να επιτευχθούν στόχοι της μετά - ΟΝΕ εποχής. Συνεπώς, η επιτάχυνσή τους αποτελεί σημείο αναφοράς και βάση για την προσαρμογή των μέχρι σήμερα δημοσίων επιχειρήσεων στο νέο ανταγωνιστικό και διεθνοποιημένο περιβάλλον.

Όπως έχει επανειλημμένα τονισθεί, η διαρθρωτική πολιτική αποτέλεσε για πολλά χρόνια ένα από τα αδύναμα σημεία της οικονομικής πολιτικής. Έτσι, αρχίσαμε μόλις την τελευταία πενταετία διστακτικές μεταρρυθμίσεις και εισήλαμε καθυστερημένα σε μια διαδικασία που πραγματοποιείται ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '70 στις χώρες του ΟΟΣΑ. Σε μεγάλο βαθμό, αυτή η διστακτικότητα οφειλόταν στη μειωμένη εμπιστοσύνη της πολιτείας αλλά και της ελληνικής κοινωνίας, συνολικά, προς την αποτελεσματικότητα των θεσμών της αγοράς και της ελεύθερης οικονομίας κατά τη δεκαετία του '80.

Παρόλο που το τίμημα της καθυστερημένης έναρξης των μεταρρυθμίσεων θα μπορούσε να μετατραπεί σε πλεονέκτημα, αφού δόθηκε η δυνατότητα να αξιοποιηθεί η διεθνής εμπειρία – τόσο ως προς τα επιτεύγματα, όσο και ως προς τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν – αυτό δεν κατέστη δυνατό. Φοβίες και παλινδρομίες δεν επέτρεψαν την εκμετάλλευση της εμπειρίας αυτής. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μόλις τώρα προκρίνεται για πρώτη φορά στο πλαίσιο της περαιτέρω ιδιωτικο-

ποίησης του ΟΤΕ η χρησιμοποίηση της "χρυσής μετοχής", δηλαδή μηχανισμού που επιτρέπει την πώληση της πλειοψηφίας των μετοχών χωρίς την απώλεια του κρατικού ελέγχου σε σοβαρές εταιρικές αποφάσεις. Αντιθέτως ο μηχανισμός αυτός χρησιμοποιείται από τις αρχές της δεκαετίας του '90 ευρέως ως μεταβατικό στάδιο κατά τη διαδικασία των ιδιωτικοποιήσεων στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, ιδιαίτερα μάλιστα σε αυτές που ήταν επιφυλακτικές έναντι της απώλειας κρατικού ελέγχου στις ιδιωτικοποιημένες επιχειρήσεις, όπως η Γαλλία. Έτσι, η ελληνική οικονομία παραμένει από τις πιο κλειστές και κρατικά ελεγχόμενες στον ΟΟΣΑ.

Τον τελευταίο χρόνο ωστόσο παρατηρούνται στον τομέα αυτό αλλαγές, οι οποίες θα μπορούσαν να στηρίξουν μια πιο ευοίωνη πρόβλεψη για την πορεία των διαρθρωτικών αλλαγών στο μέλλον. Υπό την προϋπόθεση, βέβαια, ότι δεν θα προσκρούσουν πάλι σε εκτιμήσεις περί "πολιτικού κόστους".

Μια πρώτη σημαντική εξέλιξη είναι η συστηματική προσπάθεια που καταβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομίας για την "αποϊδεολογικοποίηση" του ζητήματος των ιδιωτικοποιήσεων και την επανατοποθέτησή του σε πραγματικές, οικονομικές βάσεις. Όπως δήλωσε ο Υπουργός Οικονομίας «οι ιδιωτικοποιήσεις αποτελούν εργαλείο τόνωσης της οικονομικής δραστηριότητας και η τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας αυξάνει την απασχόληση. Προωθούμε τις ιδιωτικοποιήσεις διότι πιστεύουμε ότι ο ιδιωτικός τομέας είναι πιο αποτελεσματικός στο να λειτουργεί την οικονομία, να δημιουργεί θέσεις απασχόλησης, να φέρνει επενδύσεις, να προάγει την ανταγωνιστικότητα» (30 Οκτωβρίου 2001). Η δήλωση αυτή είναι σημαντική γιατί τοποθετεί το ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων στις πραγματικές του διαστάσεις και διευκολύνει τις διαδικασίες πραγματοποίησής τους.

Εξάλλου, πέραν των εξαγγελιών υπήρξε πρόοδος και σε ορισμένους τομείς διαρθρωτικών αλλαγών, η οποία ενισχύει την εκτίμηση ότι κάτι αλλάζει.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Οι προτεινόμενες από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) μεταβολές του θεσμικού πλαισίου για την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας.
- Ο θετικός ρόλος που έπαιξε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή για τις τηλεπικοινωνίες (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων) στη δημιουργία συνθηκών που επιτρέπουν την ουσιαστική απελευθέρωση της σταθερής τηλεφωνίας.
- Η αποτελεσματικότερη δραστηριοποίηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.
- Η αρχή της απελευθέρωσης των ακτοπλοϊκών μεταφορών. Στο ζήτημα πάντως αυτό έχουν παρουσιασθεί προβλήματα που προέρχονται από αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου, τα οποία πρέπει να αντιμετωπισθούν.
- Η απόφαση για την αναζήτηση στρατηγικού εταίρου με συμμετοχή στη διοίκηση, στην περίπτωση των ιδιωτικοποιήσεων, και η διαφαινόμενη απαγκίστρωση από τη λογική των μετοχοποιήσεων με την εισαγωγή μικρού μειοψηφικού πακέτου στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Τα παραπάνω αποτελούν ενδείξεις ότι η οικονομική πολιτική μετατοπίζει την έμφαση στο πεδίο των διαρθρωτικών μεταβολών. Βεβαίως η πρόοδος είναι σχετική με το τί συνέβαινε στο παρελθόν και οι πολιτικές, που για τα ελληνικά δεδομένα θεωρούνται νέες, έχουν εφαρμοσθεί εδώ και πολλά χρόνια σε άλλες χώρες και μάλιστα έχουν επικριθεί ως ενέχουσες στοιχεία παρεμβατισμού. Αλλαγή πάντως υπάρχει και πρέπει να επισημανθεί.

Στο μέλλον, πέρα από την πολιτική βούληση και την εμμονή της οικονομικής πολιτικής στις βασικές αρχές, που διακηρύσσει, σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν οι ρυθμιστικές αρχές που

έχουν θεσπισθεί, οι οποίες πρέπει να θωρακιστούν για να εξασφαλισθεί η ανεξαρτησία τους, αλλά και η δυνατότητά τους να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους. Άλλωστε, τα ιδιωτικοποιημένα πρώην μονοπώλια εξακολουθούν να παραμένουν κυρίαρχοι παράγοντες στην αγορά και η συμπεριφορά τους θα πρέπει να ρυθμίζεται για να μην λειτουργήσουν αποτρεπτικά στην είσοδο νέων εταιρειών.

2. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

α. Παραγωγή: Επιδόσεις και Προοπτικές

Η αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας συνεχίστηκε και το 2001, σύμφωνα με τις τελευταίες αναθεωρημένες εκτιμήσεις της ΕΣΥΕ για το πραγματικό ΑΕΠ σε τριμηνιαία και ετήσια βάση της περιόδου 1999-2001. Ειδικότερα, εκτιμάται άνοδος της τάξης του 4,1% σε σχέση με ανάλογη άνοδο το 2000. Έτσι, για έκτο συνεχόμενο έτος ο ρυθμός αυτός παραμένει σε υψηλότερο επίπεδο από τον μέσο ρυθμό μεγέθυνσης του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο δεύτερος υψηλότερος μετά της Ιρλανδίας. Εξάλλου, το 2001 ήταν το όγδοο κατά σειρά έτος θετικού ρυθμού ανάπτυξης, μολονότι καταγράφεται διακοπή της επιταχυνόμενης πορείας των προηγούμενων επτά ετών.

Ωστόσο, η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας κατά το 2001 και τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου λειτούργησαν επιβαρυντικά στο οικονομικό κλίμα, με αποτέλεσμα την αύξηση της αβεβαιότητας για τις μελλοντικές εξελίξεις και την πτώση της καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης.

Βασικότερος προσδιοριστικός παράγοντας των παραπάνω εξελίξεων ήταν η πορεία της εγχώριας ζήτησης, η οποία εκτιμάται ότι αποτέλεσε τον παράγοντα με θετική συμβολή στη μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ, σε αντίθεση με τη μεταβολή των αποθεμάτων και το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών που είτε είχαν μηδενική ή και αρνητική συμβολή στη μεγέθυνση της οικονομίας.

Αναλυτικότερα, η εγχώρια ιδιωτική καταναλωτική δαπάνη εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 3,1%, οριακά βραδύτερα απ' ό,τι το 2000 (3,2%). Είναι γεγονός ότι η καταναλωτική δαπάνη επηρεάστηκε δυσμενώς το τελευταίο τρίμηνο του 2001 στις περισσότερες ανεπτυγμένες οικονομίες.

Στην Ελλάδα ωστόσο φαίνεται ότι οι επιπτώσεις ήταν ηπιότερες και οι βραχυχρόνιοι δείκτες κατανάλωσης, μετά από οριακή υποχώρηση άρχισαν να ανακάμπτουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν ο όγκος λιανικών πωλήσεων και η καταναλωτική εμπιστοσύνη, η οποία τον Οκτώβριο του 2001 απώλεσε 7 μονάδες, τις οποίες ανέκτησε όμως στη συνέχεια.

Η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης θα πρέπει αρχικά να αποδοθεί στη σημαντική διεύρυνση της καταναλωτικής πίστης μετά τη μείωση των επιτοκίων και, κατά δεύτερο λόγο, στη βελτίωση των πραγματικών εισοδημάτων, η οποία υπολογίζεται της τάξης του 1,5%, βραδύτερα δηλαδή από το 2000.

Εξίσου σημαντική εκτιμάται ότι ήταν και η άνοδος των πραγματικών επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, η οποία προσέγγισε το 8,5% (έναντι 7,8% το 2000), λόγω της σοβαρής επιτάχυνσης των επενδύσεων σε κατασκευές (10% το 2001, έναντι 2,9% το 2000). Ιδιαίτερα σημειώνεται η ανάκαμψη των επενδύσεων σε κατοικίες, οι οποίες το 2000 είχαν μειωθεί.

Στον τομέα των επενδύσεων θα πρέπει ωστόσο να αναφερθούν οι ενδείξεις επιβράδυνσης των ιδιωτικών επιχειρηματικών επενδύσεων και κυρίως των επενδύσεων σε εξοπλισμό. Έτσι, μετά την αλματώδη αύξηση της τάξης του 16,2% το 2000, το 2001 εξακολουθούν μεν να αυξάνονται αλλά με πολύ χαμηλότερο ρυθμό (εκτιμάται περίπου στο 7%).

Το επιχειρηματικό κλίμα κατά τη διάρκεια του 2001 διατηρήθηκε μεν σταθερό, αλλά δεν μπορεί να συγκριθεί με την ευφορία του 2000 που είχε προηγηθεί της ένταξης στην ΟΝΕ. Στα προηγού-

μενα θα πρέπει να προστεθούν η συνεχιζόμενη στασιμότητα του Χρηματιστηρίου, καθώς και τα γεγονότα του Σεπτεμβρίου.

Τα τελευταία μπορεί μεν να επηρέασαν οριακά μόνο την παραγωγική δραστηριότητα της συγκεκριμένης περιόδου, η επίπτωση όμως στις προσδοκίες και, κατά συνέπεια, στις επενδυτικές προοπτικές δεν έχει ακόμη μετρηθεί και ενδέχεται να είναι αξιοσημείωτη.

Από τους παράγοντες που συνέβαλαν θετικά στην εξέλιξη της εγχώριας ζήτησης, σημαντικότερος εκτιμάται πως ήταν η σταδιακή μείωση των επιτοκίων, η οποία επηρέασε και τα δύο συστατικά στοιχεία της τελικής ζήτησης, κατανάλωση και επενδύσεις. Το ΥΠΕΘΟ εκτιμά ότι κατά το 2001 η συμβολή της μείωσης των επιτοκίων στην αύξηση του ΑΕΠ ανέρχεται στο 1,4%.

Όσον αφορά στη ζήτηση εξωτερικού, οι ροές εμπορίου δείχνουν σημαντική επιβράδυνση της ανόδου. Οι εξαγωγές εκτιμάται ότι αυξήθηκαν κατά 5,8%, έναντι αύξησης της τάξης του 19% περίπου το 2000.

Η ισχυρότερη άνοδος παρατηρείται στις εξαγωγές υπηρεσιών, ενώ και στα αγαθά καταγράφεται μεν άνοδος αλλά μετριοπαθέστερη. Τα παραπάνω δεδομένα οδηγούν στο συμπέρασμα περαιτέρω υποχώρησης της ζήτησης εξωτερικού, η οποία το 2001 είχε πάλι αρνητική συμβολή στο ΑΕΠ.

Συμπερασματικά, από τα προηγούμενα στοιχεία προκύπτει ότι η ελληνική οικονομία διατήρησε και το 2001 τον αναπτυξιακό της δυναμισμό, με αποτέλεσμα να περιορίσει, οριακά όμως, την απόστασή της από τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης σε πραγματικούς όρους. Ωστόσο, παραμένει ανοικτό το ερώτημα: Η σταθεροποίηση που καταγράφεται σε υψηλά επίπεδα το 2001 είναι συγκυριακή εξέλιξη, η οποία συνδέεται κυρίως με τις διεθνείς εξελίξεις, ή συνιστά απαρχή κόπωσης της ταχείας αναπτυξιακής πορείας των τελευταίων ετών;

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. 2

ΕΓΧΩΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΙ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ

(Ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές %)

	Σταθερές τιμές έτους 1995		
	1999	2000	2001
1. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	2,9	3,2	3,1
2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	- 0,1	2,3	1,8
3. ΑΚΑΘ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	7,3	7,8	8,5
3α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9,0	2,9	10,0
3β. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1,8	16,2	7,0
3γ. ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ	5,8	8,1	8,7
3δ. ΔΗΜΟΣΙΕΣ	14,7	6,2	7,5
4. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	- 0,1	0,1	0,0
5. ΕΓΧΩΡΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ	2,9	4,4	4,0
6. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	6,5	18,9	5,8
6α. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	2,3	11,8	4,0
7. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3,9	15,0	5,2
7α. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	- 0,9	15,8	5,2
8. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	:	- 0,43	- 0,28
9. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ (Σε Αγοραίες Τιμές)	3,4	4,3	4,1

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. 3

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

(σε δισεκ. ευρώ)

	Περίοδος Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου			Μεταβολές %	
	1999	2000	2001*	2000/99	2001/00*
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	- 4 800,5	- 8 371,6	- 8 068,5	74,4	- 3,6
1. Εμπορικό Ισοζύγιο	- 16 888,7	- 21 927,5	- 21 299,3	29,8	- 2,9
Εξαγωγές	8 030,3	11 098,6	11 857,0	38,2	6,8
Εισαγωγές	24 919,0	33 026,1	33 156,3	32,5	0,4
Ισοζύγιο καυσίμων	- 15 450,7	- 18 940,8	- 18 500,2	22,6	- 2,3
Ισοζύγιο χωρίς καύσιμα	- 1 438,0	- 2 986,7	- 2 799,1	107,7	- 6,3
2. Ισοζύγιο Υπηρεσιών	6 846,5	8 711,1	8 803,9	27,2	1,1
Εισπράξεις	15 575,0	20 977,0	21 744,1	34,7	3,7
Πληρωμές	8 729,0	12 266,0	12 940,1	40,5	5,5
3. Ισοζύγιο Εισοδημάτων	- 626,5	- 955,3	1 981,3	52,5	107,4
Εισπράξεις	2 414,1	3 039,1	2 100,3	25,9	- 30,9
Πληρωμές	3 040,6	3 994,3	4 081,6	31,4	2,2
4. Ισοζύγιο Μεταβιβάσεων	5 868,2	5 800,1	6 408,2	- 1,2	10,5
Εισπράξεις	6 795,2	6 767,3	7 718,6	- 0,4	14,1
Πληρωμές	927,0	967,2	1 310,5	4,3	35,5
Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών	4 748,1	8 906,3	6 934,6	87,6	- 22,1
Τακτοποιητέα Στοιχεία	52,3	- 534,7	1 133,9	- 1 122,4	- 312,1
Ύψος Συναλλαγματικών διαθεσίμων (τέλος περιόδου)	18 836,9	14 520,0	7 031,0	- 22,9	- 51,6

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

* Προσωρινά στοιχεία.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. 4

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

	Σε εκατ. ευρώ ¹			Ρυθμός μεταβολής %	
	1999	2000	2001*	1999/98	2000/99
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	24 784,8	30 783,6	31 563,1	24,2	2,5
1. Ταξιδιωτικό	8 296,2	10 061,2	10 248,1	21,3	1,9
2. Μεταφορές	4 871,5	8 640,6	9 113,3	77,4	5,5
3. Λοιπές Υπηρεσίες	2 407,8	2 275,2	2 382,7	-5,5	4,7
4. Αμοιβές, μισθοί	576,5	631,0	606,3	9,5	-3,9
5. Τόκοι, μερίσματα, κέρδη	1 837,6	2 408,3	1 494,0	31,1	-38,0
6. Γενική Κυβέρνηση (μεταβιβάσεις από Ε.Ε.)	4 250,1	3 972,1	4 694,5	-6,5	18,2
7. Λοιποί Τομείς	2 545,1	2 795,2	3 024,2	9,8	8,2
ΠΑΗΡΩΜΕΣ	12 696,5	17 227,7	18 332,4	35,7	6,4
1. Ταξιδιωτικό	3 760,8	4 948,9	4 665,1	31,6	-5,7
2. Μεταφορές	2 265,5	4 458,3	5 351,0	96,8	20,0
3. Λοιπές Υπηρεσίες	2 702,6	2 858,8	2 924,1	5,8	2,3
4. Αμοιβές, μισθοί	231,2	272,0	280,9	17,6	3,3
5. Τόκοι, μερίσματα, κέρδη	2 809,4	3 722,4	3 800,8	32,5	2,1
6. Γενική Κυβέρνηση (μεταβιβάσεις από Ε.Ε.)	190,1	208,5	504,2	9,7	141,8
7. Λοιποί Τομείς	736,9	758,8	806,3	3,0	6,3

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

* Προσωρινά στοιχεία.

Οι προβλέψεις για το 2002

Την περίοδο αυτή όλες οι προβλέψεις, που πραγματοποιούνται από διάφορους οργανισμούς για την πορεία της οικονομίας το 2002, συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι οι επιδόσεις της θα παραμείνουν θετικές τόσο για το τρέχον έτος όσο και για τα προσεχή, αλλά με χαμηλότερους ρυθμούς μεγέθυνσης.

Ειδικότερα, οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Δ.Ν.Τ. συγκλίνουν στο συμπέρασμα του περιορισμού των ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης για τα επόμενα δύο έτη. Ανάλογη εικόνα αλλά με χαμηλότερη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα προβλέπει και ο ΟΟΣΑ.

Ωστόσο, η πρόβλεψη για την πορεία της οικονομίας το 2002 υπόκειται σε ισχυρές αβεβαιότητες. Η κυριότερη από αυτές αφορά την πορεία της διεθνούς οικονομίας, η οποία αναμένεται να επηρεάσει με εντονότερο τρόπο την ελληνική οικονομία απ' ό,τι το 2001.

Το 2001 η ελληνική οικονομία επηρεάστηκε θετικά από καθαρά ενδογενείς παράγοντες – όπως η μεγάλη μείωση των επιτοκίων σε μια περίοδο που στις άλλες χώρες η μείωση ήταν πολύ μικρότερη – οι οποίοι πιθανώς δεν θα ισχύουν το 2002.

Καθοριστικό ρόλο στις προαναφερθείσες εξελίξεις θεωρείται ότι διαδραματίζουν οι εξελίξεις στην κατανάλωση. Είναι γενικά παραδεκτό ότι η πτώση των επιτοκίων έδωσε σημαντική ώθηση στην καταναλωτική πίστη με αποτέλεσμα να ενισχυθεί η εγχώρια ιδιωτική κατανάλωση κατά το 2000 και 2001. Οι προβλέψεις για τα προσεχή έτη συγκλίνουν στο συμπέρασμα της διατήρησης των υψηλών ρυθμών αύξησης της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης, αν και με βραδύτερους ρυθμούς, κάτι που αναμένεται να αποτελέσει και τον βασικό προσδιοριστικό παράγοντα των εξελίξεων.

Από την πλευρά της δημόσιας κατανάλωσης θα πρέπει να αναμένεται η συνέχιση της περιορι-

στικής πολιτικής. Κατά το 2001 ο ρυθμός αύξησης των δημοσίων δαπανών κινείται στα επίπεδα του μέσου ευρωπαϊκού, όπως αυτός ορίζεται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής δημοσιονομικής πειθαρχίας. Κατά τα προσεχή έτη αναμένεται συνέχιση της πολιτικής αυτής με επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των δημοσίων δαπανών, σε επίπεδο κάτω του μέσου ευρωπαϊκού, και σταδιακή μείωση του ποσοστού αυτών στο συνολικό ΑΕΠ.

Ο ρυθμός ανόδου των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου ενδέχεται να ενισχυθεί τα προσεχή δύο έτη φτάνοντας το 2003 στο 10,4%, οδηγώντας έτσι τις συνολικές επενδύσεις στο 23% του ΑΕΠ. Παράγοντες επηρεασμού των επενδυτικών δαπανών αποτελούν και θα αποτελέσουν οι σημαντικές εισροές πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε., καθώς και οι προετοιμασίες των έργων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Η ανοδική πορεία των επενδυτικών δαπανών πηγάζει από την άνοδο των επενδύσεων σε κατασκευές, αφού δεν αναμένεται επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου των επενδύσεων εξοπλισμού.

Τέλος, αρνητική συμβολή στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να έχει το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών και ειδικότερα το εμπορικό ισοζύγιο. Συγκεκριμένα, κατά τα προσεχή έτη εκτιμάται περαιτέρω διεύρυνση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, το οποίο αναδεικνύεται ως μία από τις σοβαρότερες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και αποτυπώνει τις απώλειες ανταγωνιστικότητας σε σημαντικές αγορές.

β. Εξελίξεις σε τομείς δραστηριότητας

Την τελευταία εξαετία (1995-2001) η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζεται ισορροπη με σχετικά υψηλούς ρυθμούς να καταγράφονται τόσο στο εμπόριο και τις υπηρεσίες όσο και στον δευτερογενή τομέα. Συγκεκριμένα, την περίοδο αυτή το ΑΕΠ αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 3,7%, ο δευτερογενής τομέας αυξήθηκε με ρυθμό 3% περίπου, οι υπηρεσίες με 3,6%

και το εμπόριο με ρυθμό 5%. Εξαιρέση αποτέλεσε ο πρωτογενής τομέας, όπου ο μέσος ρυθμός ανόδου της πενταετίας περιορίστηκε κάτω του 1%.

Η άνοδος του ΑΕΠ την περίοδο αυτή τροφοδότησε άνοδο της απασχόλησης, η οποία όμως ήταν ανισομερώς κατανομημένη χρονικά και τομεακά.

Συγκεκριμένα, παρατηρείται μεγάλη αύξηση στο μέσο της περιόδου, η οποία συνοδεύεται από μικρές μειώσεις όλα τα υπόλοιπα έτη. Σε τομεακό επίπεδο παρατηρείται α) μείωση της απασχόλησης στη γεωργία (-2,8% ετησίως), β) στασιμότητα στον δευτερογενή τομέα (+0,1%) και γ) αύξηση της απασχόλησης στις υπηρεσίες (1,7%) τον χρόνο.

Αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων ήταν αλλαγές στη διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας με τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά :

- Σταθεροποίηση του ποσοστού συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα στο 21,5% περίπου του ΑΕΠ.
- Σχετική μείωση του ποσοστού της γεωργίας και αύξηση του μεριδίου του εμπορίου και των λοιπών υπηρεσιών.
- Ανάλογες τάσεις υπήρξαν και στη διάρθρωση της απασχόλησης, με τις υπηρεσίες να ενισχύουν το ήδη υψηλό ποσοστό τους στη διάρθρωση της συνολικής απασχόλησης.

Από την πορεία των βραχυχρόνιων δεικτών και τις εκτιμήσεις για τη δαπάνη που έχουν δημοσιευθεί προκύπτει ότι το 2001 χαρακτηρίζεται από τις ακόλουθες εξελίξεις: Σοβαρή επιβράδυνση της ανόδου στον δευτερογενή τομέα που αποδίδεται στην επιβράδυνση της μεταποιητικής παραγωγής, μείωση της γεωργικής παραγωγής και ταχεία άνοδος του προϊόντος των υπηρεσιών. Για το 2002 οι ενδείξεις παραπέμπουν σε σχετική ανάκαμψη του δευτερογενή τομέα (κατά κύριο λόγο στις κατασκευές και πιθανώς στη μεταποίηση) και σε σχετικώς ταχεία άνοδο και των υπηρεσιών.

Στις επόμενες παραγράφους αναλύονται τα υπάρχοντα στοιχεία για ορισμένους από τους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας.

Βιομηχανία

Τα τελευταία χρόνια η πορεία της ελληνικής βιομηχανίας παρουσιάζει έντονες ενδείξεις σύγκλισης με την ευρωπαϊκή. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι διακυμάνσεις της βιομηχανικής παραγωγής στην Ελλάδα είναι ανάλογες με εκείνες που παρατηρούνται στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός που σημαίνει ότι η ελληνική βιομηχανία επηρεάζεται από ανάλογους παράγοντες με αυτούς που επιδρούν στην εξέλιξη της ευρωπαϊκής.

Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια, μετά από μια μακρά περίοδο στασιμότητας, η βιομηχανία παρουσιάζει σαφή ανοδική πορεία. Ειδικότερα, την περίοδο 1995-2000 η σωρευτική αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής εκτιμάται στο 25%, ενώ την προηγούμενη πενταετία είχε μειωθεί κατά 2,6%. Εξάλλου, από το 1995 και έπειτα η ετήσια μεταβολή της βιομηχανικής παραγωγής ήταν θετική με την ισχυρότερη άνοδο να καταγράφεται το 2000 σε σχέση με το 1999 (+6,1%). Οι μακροχρόνιες αυτές τάσεις διατηρούνται και το 2001, καθώς η ελληνική βιομηχανική παραγωγή διατηρήθηκε ανοδική, ο ρυθμός ανόδου όμως παρουσιάζει σημαντική επιβράδυνση (1%). Η παρατηρούμενη επιβράδυνση το 2001 ήταν η συνισταμένη μικτών τάσεων στην παραγωγική δραστηριότητα των επιμέρους μεγάλων ομάδων της μεταποίησης, οι οποίες θα παρουσιασθούν αναλυτικότερα στο τρίτο τμήμα της έκθεσης.

Κατασκευές

Ο κλάδος των Κατασκευών είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος κλάδος του δευτερογενούς τομέα. Η πραγματική παραγωγή (ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε τιμές του 1995) ακολουθεί ανοδική πορεία από το 1998, σημειώνοντας το 2001 ρυθμό μεταβολής 10,4%. Επιπλέον, οι πραγματικές ακα-

θάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στις κατασκευές εκτιμάται ότι αυξήθηκαν το 2001 με ρυθμό 10%, ενώ προβλέπεται, με βάση εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι θα σημειωθεί περαιτέρω άνοδος της τάξης του 11,2% το 2002, ρυθμός που είναι δεκαπλάσιος σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. (1,7%).

Η πορεία της κατασκευαστικής δραστηριότητας το 2001 και οι προοπτικές περαιτέρω ανόδου το 2002 προκύπτουν σαφώς και από τα αποτελέσματα των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE. Σύμφωνα με αυτά, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις κατασκευές το 2001 διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα. Κύριος προωθητικός παράγων το 2001 ήταν, όπως και το 2000, οι κατασκευές ιδιωτικών κτιρίων. Συγκεκριμένα, το 2001 έχουμε κυρίαρχη, αλλά φθίνουσα έναντι του 2000, επίδραση του κλάδου των κατασκευών ιδιωτικών κτιρίων, με ποσοστό 43% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκεί να εκτιμά θετικά την πορεία των εργασιών τους, καθώς επίσης και ευνοϊκότερες έναντι του προηγούμενου έτους προβλέψεις για την απασχόληση. Βελτίωση των εκτιμήσεων, έναντι του 2000, για την πορεία των εργασιών παρουσιάστηκε και στον τομέα των κατοικιών.

Στη διάρκεια του 2001 το κλίμα στον κατασκευαστικό τομέα παρουσίασε διακυμάνσεις, αφού κατά το α' τρίμηνο κινήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα έναντι των αντιστοίχων του 2000, ενώ ανακάμπτει κατά τα επόμενα δύο τρίμηνα. Το δ' τρίμηνο του 2001 το κλίμα παρουσιάζεται ευνοϊκότερο, καθώς αυξάνει το ποσοστό των επιχειρήσεων, που αναμένει διεύρυνση των εργασιών τους και αύξηση των απασχολούμενων.

Οι ενδείξεις ανάκαμψης των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, ενισχύονται ιδιαίτερα τον Δεκέμβριο του 2001, προαναγγέλλοντας έντονη δραστηριότητα τους πρώτους μήνες του 2002. Τον μήνα αυτό βελτιώνονται οι εκτιμήσεις και στον τομέα των δημοσίων έργων, όπου οι επιχειρήσεις προσδοκούν επιτάχυνση της δραστηριότητάς τους. Οι εκτιμήσεις αυτές εναρμονίζονται πλήρως με την πορεία άλλων πρόδρομων δεικτών (άδειες

οικοδομών), η οποία προοιωνίζεται ενίσχυση της κατασκευαστικής δραστηριότητας το 2002.

Υπηρεσίες

Ο τομέας των υπηρεσιών (περιλαμβάνεται και το εμπόριο) είναι σήμερα ο μεγαλύτερος και ταχύτερα αναπτυσσόμενος της ελληνικής οικονομίας. Παράγει περίπου το 70% του ΑΕΠ, απασχολεί το 58% του συνόλου των απασχολούμενων (66% των μισθωτών) και αναπτύσσεται με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 3,6% κατά την τελευταία πενταετία. Το 2001 η πορεία ανόδου συνεχίστηκε, όταν το προϊόν του τομέα εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 4,7%, έναντι ανόδου της τάξης του 4,9% το 2000. Η αύξηση εκτιμάται ότι προήλθε από την άνοδο της δραστηριότητας στους κλάδους τού εμπορίου (παρουσιάζεται αναλυτικότερα στη συνέχεια), των μεταφορών και επικοινωνιών, της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, της εκπαίδευσης και της υγείας.

Ενδείξεις για την πορεία των υπηρεσιών κατά το 2001 παρέχονται από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE, από τις οποίες προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Οι εξελίξεις που διαμορφώθηκαν στον τομέα το 2001 χαρακτηρίζονται από δύο φάσεις. Αρχικά, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μεγάλου ποσοστού επιχειρήσεων (80%-90%), το γενικότερο επιχειρηματικό κλίμα θεωρείτο ικανοποιητικό ή ευνοϊκό μέχρι και το γ' τρίμηνο του έτους. Την περίοδο αυτή οι επιχειρήσεις, που δήλωναν ότι το επιχειρηματικό κλίμα ήταν δυσμενές, δεν είχαν υπερβεί το 16% του συνόλου. Ταυτόχρονα, η πορεία των πραγματικών μεγεθών και κυρίως η ζήτηση κρινόταν ως ανοδική, ενώ και οι βραχυπρόθεσμες προβλέψεις ήταν αισιόδοξες.
- Το τελευταίο τρίμηνο η κατάσταση φαίνεται ότι αντιστράφηκε και εμφανίστηκε ένα μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων (43%) που θεωρούσε το επιχειρηματικό κλίμα δυσμενές. Βασι-

κός λόγος που εκτιμάται ότι τροφοδότησε την αντιστροφή της τάσης φαίνεται πως ήταν οι εξελίξεις που ακολούθησαν τα γεγονότα του Σεπτεμβρίου, οι οποίες επηρέασαν αρνητικά το γενικότερο επιχειρηματικό κλίμα. Η επίδραση όμως στον τομέα των υπηρεσιών ήταν πολύ πιο έντονη, σε σύγκριση με αυτήν που είχε καταγραφεί τότε στους άλλους τομείς, στους οποίους διεξάγονται έρευνες συγκυρίας (βιομηχανία, κατασκευές και λιανικό εμπόριο).

- Ανάλογη ήταν και η πορεία των εκτιμήσεων για τη ζήτηση που διατύπωναν οι επιχειρήσεις το 2001. Την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου, οι επιχειρήσεις του τομέα εκτιμούσαν το επίπεδο ζήτησης υψηλό, ενώ το τελευταίο τρίμηνο καταγράφεται μια σαφής αποδυνάμωση των θετικών αυτών εκτιμήσεων.
- Ανάλογη ήταν και η εξέλιξη των προβλέψεων, οι οποίες, ενώ ήταν αισιόδοξες μέχρι τον Σεπτέμβριο, αποδυναμώθηκαν σοβαρά το τελευταίο τρίμηνο.
- Οι επιχειρήσεις καθ' όλη τη διάρκεια του 2001 διατύπωναν μετριοπαθείς προβλέψεις για την απασχόληση, ενώ οι προβλέψεις για τις τιμές, που ήταν συγκρατημένες, ενισχύθηκαν το τελευταίο τρίμηνο.

Τους πρώτους μήνες του 2002 καταγράφεται σχετική βελτίωση του γενικότερου κλίματος και των πραγματικών οικονομικών δεδομένων των επιχειρήσεων του τομέα, χωρίς όμως να μπορεί βάσιμα να υποστηριχθεί ότι το κλίμα στις υπηρεσίες έχει ακόμη ανακάμψει πλήρως. Αν ωστόσο διατηρηθούν και ισχυροποιηθούν τους επόμενους μήνες οι ενδείξεις βελτίωσης, που καταγράφονται τον Φεβρουάριο, υπάρχει πιθανότητα ανάκαμψης περί τα μέσα του 2002.

Εμπόριο

Ο κλάδος του εμπορίου αποτελεί έναν από τους πλέον δυναμικούς στην ελληνική οικονομία τα

τελευταία χρόνια. Από την ανάλυση των στοιχείων την περίοδο 1995-2000 διαφαίνεται η δυναμική του τόσο ως προς την εξέλιξη της προστιθέμενης αξίας όσο και της απασχόλησης. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του τομέα υπερβαίνει σημαντικά τον αντίστοιχο του συνόλου της οικονομίας.

Ειδικότερα, το λιανικό εμπόριο μεγεθύνεται με ρυθμό 5% ετησίως, όταν το σύνολο της οικονομίας παρουσιάζει άνοδο 3,7%. Ανάλογες εξελίξεις καταγράφονται και στην απασχόληση με σημαντικές αυξήσεις τόσο στους μισθωτούς όσο και στους αυτοαπασχολούμενους του κλάδου. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης εκτιμάται στο 1,2% (έναντι 0,4% για το σύνολο της οικονομίας) με κύριο χαρακτηριστικό την αύξηση των μισθωτών. Επιπλέον, θετική χαρακτηρίζεται και η θέση του τομέα στο σύνολο της οικονομίας με οριακή άνοδο της συμμετοχής του στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της οικονομίας (από 13,6% το 1995 στο 14,5% το 2000). Εξίσου σημαντική είναι και η άνοδος του ποσοστού των απασχολούμενων του τομέα στο σύνολο, όπου το μεγαλύτερο τμήμα της συνολικής απασχόλησης αναφέρεται σε αυτοαπασχολούμενους.

Οι ενδείξεις που παρέχει η εξέλιξη του δείκτη όγκου λιανικών πωλήσεων παραπέμπουν σε ανοδική πορεία με χαμηλότερο όμως ρυθμό σε σχέση με τις εξελίξεις το 2000. Αναλυτικότερα, ο όγκος λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 4,3% το 2001, έναντι αύξησης της τάξης του 5,7% το 2000.

Η πορεία των πωλήσεων κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους παρουσίασε σημαντικές διακυμάνσεις. Το πρώτο δίμηνο του 2001 καταγράφεται έντονη ανοδική πορεία που, σύμφωνα με την ΤτΕ, μπορεί να αποδοθεί στις επιπτώσεις της απότομης πτώσης των επιτοκίων στο τέλος του 2000 αλλά και την εισαγωγή του ευρώ στην οικονομία. Στη συνέχεια επισημαίνεται σταδιακή επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των πωλήσεων με αποτέλεσμα τον Οκτώβριο του 2001 να παρουσιασθεί μείωση των πραγματικών πωλήσεων σε

επίπεδα κατώτερα αυτών του Οκτωβρίου του 2000. Όμως, η εικόνα αυτή τους τελευταίους μήνες του 2001 και τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους δείχνει να αναστρέφεται. Ειδικότερα, τον Ιανουάριο του 2002 καταγράφεται άνοδος της τάξης του 5,1% που όμως είναι κατώτερη της αντίστοιχης του Ιανουαρίου του 2001 (9,3%). Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η άνοδος του όγκου λιανικών πωλήσεων αποδίδεται κυρίως στην άνοδο των πωλήσεων αγαθών, καθώς οι πωλήσεις υπηρεσιών εκτιμώνται ότι αυξήθηκαν με ρυθμό χαμηλότερο του 2000.

Οι προηγούμενες εξελίξεις αποτυπώνονται και από την πορεία του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στον τομέα του λιανικού εμπορίου που προκύπτει από τις μηνιαίες έρευνες του IOBE. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου εκτιμούσαν κατά το 2001 τα επίπεδα πωλήσεων τους χαμηλότερα των κανονικών με ταυτόχρονη αύξηση των αποθεμάτων ετοιμών προϊόντων. Οι συνθήκες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα τη γενικότερη πτώση του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών του τομέα κατά το 2001. Ωστόσο, από τα αποτελέσματα των παραπάνω ερευνών κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 καταγράφεται σχετική βελτίωση της εμπορικής δραστηριότητας.

γ. Απασχόληση – Ανεργία – Αμοιβές

Απασχόληση

Το 2001 η απασχόληση μειώθηκε κατά 33 χιλιάδες άτομα, ποσοστό 0,84%. Η μείωση προήλθε από τη συνεχιζόμενη μεταβολή στη διάρθρωση της απασχόλησης, καθώς περιορίζεται διαρκώς ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων και των συμβοηθούτων μελών και αυξάνει ο αριθμός των μισθωτών. Η αύξηση όμως του αριθμού των μισθωτών εργαζομένων δεν αρκεί για να αντισταθμίσει τις απώλειες στην πρώτη κατηγορία. Συγκεκριμένα, οι πρώτοι μειώθηκαν το 2001 κατά 84 χιλιάδες άτομα, ενώ οι δεύτεροι αυξήθηκαν κατά 51 χιλιάδες.

Η πτώση της συνολικής απασχόλησης και το 2001, όταν το ΑΕΠ εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 4%, υπογραμμίζει για μια ακόμη φορά ένα μείζον πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας: την αδυναμία της να μετατρέψει την ανάπτυξη σε νέες θέσεις εργασίας. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα Π.3, η συσχέτιση της ανόδου του ΑΕΠ με τη μεταβολή της απασχόλησης είναι στην Ελλάδα ασθενής έως ανύπαρκτη. Βλέπουμε έτσι μια σειρά ετών με θετική μεταβολή του ΑΕΠ, η οποία συνοδεύεται από μείωση του αριθμού των εργαζομένων και αντίστροφα. Εξαιρέση αποτελεί το 1998, όταν καταγράφεται μια πρωτοφανής αύξηση της απασχόλησης, η οποία προφανώς οφείλεται στην, για πρώτη φορά, καταγραφή εργαζομένων μεταναστών. Αντίθετα, σε άλλες χώρες της Ε.Ε. που εμφανίζονται ενδεικτικά στον πίνακα, η αύξηση του ΑΕΠ συνοδεύεται από ανάλογη άνοδο του αριθμού των εργαζομένων, η δε απασχόληση μειώνεται μόνο τα έτη των αρνητικών μεταβολών στο ΑΕΠ.

Οι παραπάνω παρατηρήσεις αναδεικνύουν με σαφήνεια ένα σοβαρό, διαρθρωτικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας: Η οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα δημιουργεί συγκριτικά λιγότερες θέσεις εργασίας απ' ό,τι η άνοδος στην Ε.Ε. Το φαινόμενο θα μπορούσε να ερμηνευθεί, αν οι επενδύσεις στην Ευρώπη είναι εντάσεως εργασίας. Επειδή όμως αυτό δεν ισχύει, η περιορισμένη δυνατότητα της ελληνικής οικονομίας να μετατρέψει την ανάπτυξη σε νέες θέσεις εργασίας θα πρέπει να αποδοθεί σε παράγοντες που έχουν σχέση με τη λειτουργία της αγοράς εργασίας και τις δομές της οικονομίας και της απασχόλησης.

Όσον αφορά ειδικότερα την απασχόληση θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά: Η συνεχής μείωση της αγροτικής απασχόλησης και του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων με αύξηση του αριθμού των μισθωτών. Η εξέλιξη αυτή δίνει μια "δομική" διάσταση στο πρόβλημα της ανεργίας και εξηγεί εν μέρει τη διαφορά φάσης με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, όπου η διαδικασία συρρίκνωσης του αγροτικού πληθυσμού έχει ολοκληρωθεί και δεν αποτελεί

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. 5

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

	<i>Εργατικό δυναμικό</i>	<i>Ποσοστό (%) του πληθυσμού</i>	<i>Απασχολού- μενοι</i>	<i>Ποσοστό (%) του εργατικού δυναμικού</i>	<i>Άνεργοι</i>	<i>Ποσοστό (%) του εργατικού δυναμικού</i>
Α' τρίμηνο 1998	4 437,4	50,9	3 919,2	88,3	518,1	11,7
Β' τρίμηνο 1998	4 445,7	51,0	3 967,2	89,2	478,5	10,8
Γ' τρίμηνο 1998	4 459,8	51,1	3 981,1	89,3	478,7	10,7
Δ' τρίμηνο 1998	4 444,5	50,8	3 942,5	88,7	502,0	11,3
1998	4 446,9	51,0	3 952,5	88,9	494,3	11,1
Α' τρίμηνο 1999	4 490,0	51,1	3 955,0	88,1	535,0	11,9
Β' τρίμηνο 1999	4 463,2	50,7	3 939,8	88,3	523,4	11,7
Γ' τρίμηνο 1999	4 458,1	50,6	3 939,2	88,4	518,9	11,6
Δ' τρίμηνο 1999	4 450,5	50,4	3 897,5	87,6	553,0	12,4
1999	4 465,5	50,7	3 932,9	88,1	532,6	11,9
Α' τρίμηνο 2000	4 431,1	50,0	3 896,9	87,9	534,2	12,1
Β' τρίμηνο 2000	4 437,4	50,0	3 946,3	88,9	491,1	11,1
Γ' τρίμηνο 2000	4 439,4	50,0	3 962,4	89,3	477,1	10,7
Δ' τρίμηνο 2000	4 404,1	49,5	3 932,3	89,3	471,8	10,7
2000	4 428,0	49,9	3 934,5	88,9	493,6	11,1
Α' τρίμηνο 2001	4 375,9	48,7	3 899,3	89,1	476,6	10,9
Β' τρίμηνο 2001	4 362,2	48,7	3 917,5	89,8	444,7	10,2
Γ' τρίμηνο 2001	4 360,3	48,7	3 925,5	90,0	434,8	10,0
Δ' τρίμηνο 2001	4 334,4	48,3	3 863,2	89,1	471,3	10,9
2001	4 358,2	48,6	3 901,4	89,5	456,9	10,5

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. 6

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

	1992 - 96	1997 - 2001
	<i>(μέση ετήσια μεταβολή, χιλ. άτομα)</i>	
Εργατικό Δυναμικό	76,9	8,0
Απασχολούμενοι		
στον πρωτογενή τομέα	- 4,1	- 33,0
στον δευτερογενή τομέα	- 23,0	1,1
στον τριτογενή τομέα	74,9	37,7
ΕΛΛΑΔΑ	<i>(μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής)</i>	
ΑΕΠ	1,12	3,68
Επενδύσεις	0,62	8,76
Ποσοστό ανεργίας	8,84	10,8
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		
ΑΕΠ	1,58	2,62
Επενδύσεις	0,38	4,12
Ποσοστό ανεργίας	10,5	9,10

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Εαρινές Προβλέψεις*, Απρίλιος 2002 και ΕΣΥΕ, *Έρευνα Εργατικού Δυναμικού*.

πηγή μεγέθυνσης της ανεργίας. Έτσι, όσο η ελληνική οικονομία προσεγγίζει τις αντίστοιχες δομές των άλλων χωρών, θα απαιτούνται ταχύτεροι ρυθμοί ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας για να απορροφά τους νέους ανέργους που δημιουργεί η συνεχιζόμενη μείωση της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα.

Ανεργία

Με δεδομένες τις εξελίξεις στην απασχόληση που καταγράφονται παραπάνω, η πορεία της ανεργίας

επηρεάζεται καθοριστικά από το άλλο κρίσιμο δεδομένο: τις εξελίξεις στο εργατικό δυναμικό. Υπενθυμίζεται ότι η ανεργία μετράται ως ποσοστό των ανέργων στο εργατικό δυναμικό. Και οι άνεργοι είναι η διαφορά εργατικού δυναμικού - απασχολουμένων.

Αν συνεπώς η απασχόληση διατηρείται σταθερή, ή παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις, η ανεργία εξαρτάται καθοριστικά από τις αλλαγές του εργατικού δυναμικού. Αυτό ακριβώς συνέβη και το 2001, όταν η απασχόληση μειώθηκε κατά 33 χιλιάδες άτομα, μειώθηκε όμως και το ποσοστό

ανεργίας από 11,1% σε 10,5%, επηρεαζόμενο αποκλειστικά από τη μείωση του εργατικού δυναμικού κατά 70 χιλιάδες άτομα περίπου.

Με άλλα λόγια η ανεργία περιορίστηκε το 2001 όχι επειδή αυξήθηκαν οι θέσεις απασχόλησης, αλλά επειδή ένας μεγάλος αριθμός ατόμων εγκατέλειψε το εργατικό δυναμικό. Αυτό καθιστά κάθε πρόβλεψη για την πορεία της ανεργίας επισφαλή, καθώς την εξαρτά από δεδομένα, όπως τις δημογραφικές εξελίξεις, τη μετανάστευση και τη συμμετοχή του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό.

Αμοιβές

Η νέα ΕΓΣΣΕ, που υπεγράφη πρόσφατα από τους εκπροσώπους εργαζομένων και εργοδοτών, αποτελεί σαφή ένδειξη για την πορεία των εισοδημάτων το 2002, αλλά και το 2003, δεδομένης της διετούς της διάρκειας.

Η σύμβαση αυτή προβλέπει : α) Αύξηση των κατωτάτων μισθών και ημερομισθίων κατά 3,6% από 1.1.2002 και κατά 1,8 από 1.7.02. β) Αύξηση κατά 3,9% από 1.1.2003. Αν υπάρξει υπέρβαση του προβλεπόμενου πληθωρισμού του 2002 μέχρι μια ποσοστιαία μονάδα, αυτή θα προστεθεί στο τέλος του έτους, θα αφορά δηλαδή τα εισοδήματα του 2003.

Με βάση τις παραπάνω ρυθμίσεις εκτιμάται ότι η μέση αύξηση των κατωτάτων μισθών και ημερομισθίων το 2002 θα είναι 5,3% και του 2003, αν δεν υπάρξει διορθωτικό ποσό, 4,8%. Έτσι, αν τελικώς ο πληθωρισμός το 2002 δεν υπερβεί το 3,3%, ο πραγματικός μισθός και το ημερομίσθιο αναμένεται να βελτιωθούν κατά 2% περίπου.

Οι μεταβολές των κατωτάτων ορίων μισθών και ημερομισθίων επηρεάζουν άμεσα τις εξελίξεις και των μέσων αμοιβών στο σύνολο της οικονομίας. Εκτιμάται δε ότι οι μεταβολές στα μέσα μεγέθη υπερβαίνουν αυτές των κατωτάτων κατά 1-1,5 ποσοστιαίες μονάδες. Με βάση αυτά τα δεδομένα προβλέπεται ότι οι αμοιβές στο σύνολο

της οικονομίας το 2002 θα αυξηθούν ταχύτερα απ' ό,τι το 2001. Αν από την άλλη πλευρά επιβιβασθούν οι προβλέψεις για επιβράδυνση του ΑΕΠ, είναι πιθανόν η άνοδος του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος να είναι το 2002 ταχύτερη απ' ό,τι το 2001.

δ. Πληθωρισμός

Η εικόνα της εξέλιξης των τιμών, που διαμορφώθηκε στην Ελλάδα κατά το 2001, εκτιμάται ότι αποτέλεσε τη συνέχεια των έντονων πληθωριστικών τάσεων, οι οποίες είχαν καταγραφεί τους τελευταίους μήνες του 2000, ως αποτέλεσμα των ισχυρών πιέσεων που ασκήθηκαν από την άνοδο των τιμών στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Η επίπτωση αυτών των πιέσεων ήταν ισχυρή τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η μεγαλύτερη επίπτωση όμως στην ελληνική οικονομία αποδίδεται στη μορφή των καταναλωτικών αλλά κυρίως των παραγωγικών δομών της.

Οι έμμεσες επιπτώσεις της αλματώδους αύξησης των τιμών των πρώτων υλών και ειδικότερα του πετρελαίου κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2000, είχαν στην Ελλάδα μεγαλύτερη ένταση και κυρίως διάρκεια, καθώς διατηρήθηκαν ολόκληρο το εννέαμηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2001. Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός με βάση τον εθνικό δείκτη τιμών καταναλωτή έφτασε στα υψηλότερα επίπεδα τον Ιούνιο και τον Ιούλιο. Η μείωση του πληθωρισμού άρχισε μετά τη ραγδαία πτώση των τιμών του πετρελαίου την περίοδο Οκτωβρίου - Νοεμβρίου 2001, ενώ στην υπόλοιπη Ε.Ε οι αυξήσεις των τιμών πετρελαίου είχαν αρχίσει να αποσβένονται από το α' τρίμηνο του 2001.

Η εξέλιξη των τιμών καταναλωτή κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001 παρουσίασε μικτές τάσεις. Ειδικότερα, τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο σημειώθηκε σημαντική αποκλιμάκωση στον πληθωρισμό, με ετήσιους ρυθμούς αύξησης της τάξης του 2,8% και 2,4% αντιστοίχως, σε σχέση με τους ίδιους μήνες του 2000, οπότε είχαν παρουσιασθεί

ρυθμοί αύξησης της τάξης του 3,9% και 4,2%. Τον Δεκέμβριο του 2001 καταγράφεται εκ νέου επιτάχυνση του πληθωρισμού, η οποία ενισχύθηκε τους πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους, που αποδίδεται κυρίως στη σημαντική άνοδο των τιμών των οπωροκηπευτικών λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών, που όμως θεωρείται καθαρά συγκυριακή. Αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων ήταν ο πληθωρισμός για το σύνολο του 2001 να κινηθεί στο 3,4%, έναντι αύξησης της τάξης του 3,2% το 2000 σε σχέση με το 1999.

Ο δομικός πληθωρισμός (εθνικός δείκτης τιμών καταναλωτή χωρίς καύσιμα και οπωροκηπευτικά) κατέγραψε τη μέγιστη τιμή του τον Ιούλιο (4,1%) αλλά στη συνέχεια ακολούθησε σταδιακή αποκλιμάκωση, με αποτέλεσμα να διαμορφωθεί τον Δεκέμβριο του 2001 στο 3,3%. Επιπλέον, και σε επίπεδο τιμών χονδρικής πώλησης, καταγράφεται πορεία ανάλογη αυτής του δομικού πληθωρισμού.

Συγκεκριμένα, το πρώτο εξάμηνο το 2001 εκτιμάται άνοδος των τιμών χονδρικής με ρυθμό 5% (έναντι ανόδου της τάξης του 7,3% το πρώτο εξάμηνο του 2000) που στη συνέχεια επιβραδύνθηκε σημαντικά, με αποτέλεσμα το τελευταίο τρίμηνο να καταγραφεί άνοδος της τάξης του 1%. Οι εξελίξεις αυτές κατά κύριο λόγο αποδίδονται στην απόσβεση των εμμέσων επιπτώσεων της ανόδου των τιμών του πετρελαίου το 2000, που ολοκληρώθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2001.

Επιπλέον, ο ρυθμός αύξησης των τιμών, με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), στην Ελλάδα έως τα μέσα του 2001 παρουσίαζε ραγδαία επιτάχυνση, για να αρχίσει να επιβραδύνεται στη διάρκεια του τρίτου και τετάρτου τριμήνου του ιδίου έτους. Έτσι, κατά το 2001 παρουσιάζεται αύξηση της τάξης του 3,7% έναντι αύξησης της τάξης του 2,9% το 2000 σε σχέση με το 1999.

Οι μεταβολές του ΕνΔΤΚ ακολουθούν ανάλογη πορεία με αυτήν του ΓΔΤΚ. Τον Νοέμβριο καταγράφεται αποκλιμάκωσή του στην Ελλάδα

με αύξηση της τάξης του 2,9%, σε ετήσια βάση, επανερχόμενος ουσιαστικά στα επίπεδα του Αυγούστου του 2000. Όμως, τόσο τον Δεκέμβριο όσο και τον Ιανουάριο του 2002 παρουσίασε επιτάχυνση φτάνοντας το 3,5% και 4,8% αντιστοίχως.

Από τη σύγκριση της πορείας του ελληνικού δείκτη με τους αντίστοιχους της ευρωζώνης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκύπτει ότι ο ελληνικός δείκτης δείχνει να ακολουθεί τις διακυμάνσεις των δεικτών αυτών με μικρή όμως χρονική υστέρηση, ενώ επίσης οι διακυμάνσεις εμφανίζονται εντονότερες κυρίως στις φάσεις της επιτάχυνσης του ρυθμού ανόδου του δείκτη. Εντούτοις, τους τελευταίους μήνες του 2001 αλλά και τους πρώτους του 2002 αρχίζει να διαφαίνεται συγχρονισμός των διακυμάνσεων που αποδίδεται στην σχεδόν πλήρη απόσβεση των εμμέσων αρνητικών επιπτώσεων στην Ελλάδα, για τις οποίες έγινε λόγος παραπάνω, κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001. Έτσι, τόσο τον Ιανουάριο όσο και τον Φεβρουάριο παρατηρούνται ανάλογες εξελίξεις.

Ωστόσο, αρνητική κρίνεται η διεύρυνση της απόκλισης των μεταβολών στους ΕνΔΤΚ Ελλάδας, Ε.Ε., και ευρωζώνης κατά το 2001, η οποία κατά μέσο όρο εκτιμάται στις 1,2 εκατοστιαίες μονάδες (κατά το 2001 κυμάνθηκε μεταξύ 0,5 και 1,7 εκατοστιαίες μονάδες).

Αναφορικά με τις προβλέψεις για την πορεία του πληθωρισμού το 2002, δεδομένης της ασταθούς συμπεριφοράς των διεθνών τιμών του πετρελαίου, δεν θα ήταν ασφαλής η εκτίμηση της πορείας του βάσει της μελλοντικής συμπεριφοράς της αγοράς πετρελαίου. Ωστόσο παράγοντες, όπως η συγκράτηση του κόστους εργασίας, η εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, καθώς και οι διαρθρωτικές αλλαγές με την ενίσχυση του ανταγωνισμού, μπορούν να συντελέσουν στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού ή τη διατήρηση σε χαμηλά επίπεδα. Παρά ταύτα, δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός ότι με την είσοδο της χώρας στην ΟΝΕ δεν υπάρχει πλέον η δυνατότητα εφαρμογής της αντιπληθωριστικής νομισματικής

και συναλλαγματικής πολιτικής από την Τράπεζα της Ελλάδος. Έτσι, με δεδομένη τη διαφορά φάσης που βρίσκεται η χώρα μας σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια του οικονομικού κύκλου και στον βαθμό που η Ευρωπαϊκή Κεν-

τρική Τράπεζα υιοθετήσει χαλαρή νομισματική πολιτική για να περιορίσει τις επιπτώσεις της ύφεσης στην Ευρώπη, υπάρχει έντονος κίνδυνος να παρατηρηθεί αναζωπύρωση των πληθωριστικών πιέσεων στην Ελλάδα μέσα στο 2002.

III. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

1. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΤΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Τα τελευταία χρόνια η πορεία της ελληνικής βιομηχανίας παρουσιάζει σαφείς ενδείξεις σύγκλισης με εκείνη της ευρωπαϊκής, με τις διακυμάνσεις της εγχώριας βιομηχανίας να είναι ανάλογες αυτών, που παρατηρούνται στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαπίστωση αυτή αποτυπώνει τη σταδιακή ενσωμάτωσή της στο διεθνές περιβάλλον, καθώς όλο και περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στις διεθνείς αγορές, με αποτέλεσμα να εκτίθενται στον διεθνή ανταγωνισμό. Συνεπώς, η ελληνική βιομηχανία επηρεάζεται με εντεινόμενο ρυθμό από παράγοντες ανάλογους με αυτούς που επιδρούν στην πορεία της ευρωπαϊκής και σταδιακά λιγότερο από καθαρά εγχώρια δεδομένα.

Ένα δεύτερο στοιχείο που χαρακτηρίζει την πορεία της ελληνικής βιομηχανικής παραγωγής τα τελευταία χρόνια είναι η σχετικώς ταχεία και διευρυνόμενη μεγέθυνσή της, έπειτα από μια περίοδο σχετικής στασιμότητας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 1995-2000 η παραγωγή αυξήθηκε συνολικά κατά 25%, ενώ την αμέσως προηγούμενη πενταετία είχε μειωθεί κατά 2,6%. Επιπλέον, από το 1995 και μετά, η μέση ετήσια μεταβολή της βιομηχανικής παραγωγής ήταν θετική.

Ειδικότερα, το 2000 αποτέλεσε έτος σταθμό στη μακροχρόνια πορεία της βιομηχανίας. Η βιομηχανική παραγωγή που περιλαμβάνει την παρα-

γωγή των τομέων της μεταποίησης, των ορυχείων – λατομείων και ηλεκτρισμού – φυσικού αερίου – νερού, παρουσίασε αύξηση κατά 7,7% σε σχέση με το επίπεδο παραγωγής του 1999, όταν ο αντίστοιχος ρυθμός ήταν της τάξης του 2,8%. Ωστόσο, το 2001 καταγράφεται σαφής επιβράδυνση με ρυθμό ανόδου της παραγωγής της τάξης του 0,9%.

Ανάλογες είναι και οι εξελίξεις που καταγράφονται το 2001 στη μεταποίηση. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανόδου της μεταποιητικής δραστηριότητας παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση προσεγγίζοντας το 1,6%, έναντι ανόδου της τάξης του 6,1% το 2000. Η κάμψη αυτή θα μπορούσε εν μέρει να αποδοθεί στη γενικότερη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2001, αλλά και στους υψηλούς ρυθμούς που είχαν επιτευχθεί τα προηγούμενα έτη, με αποτέλεσμα η επιβράδυνση αυτή να αξιολογείται ως φυσιολογική στα πλαίσια του μακροχρόνιου επιχειρηματικού κύκλου.

Εντούτοις, το 2001 ήταν ο έβδομος κατά σειρά χρόνος που η μεταποιητική δραστηριότητα ήταν ανοδική με αποτέλεσμα η αθροιστική άνοδος της παραγωγής την περίοδο 1995-2001 να είναι της τάξης του 17% περίπου, ενώ την αμέσως προηγούμενη πενταετία ήταν αρνητική. Επιπλέον, το επίπεδο του σχετικού δείκτη διατηρήθηκε υψηλό.

Κατά τη διάρκεια του 2001 η μεταποιητική δραστηριότητα παρουσίασε διακυμάνσεις. Συγκεκρι-

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ. 1

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

	<i>Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (σε βασικές τιμές)</i>						
	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>
	<i>(Ποσοστά συμμετοχής στο σύνολο)</i>						
Πρωτογενής Τομέας	9,9	9,1	8,5	8,2	7,8	7,3	7,0
Δευτερογενής Τομέας	22,4	22,3	21,0	21,6	21,1	20,4	20,4
Ορυχεία – Λατομεία	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	:
Μεταποίηση	13,0	13,1	11,7	11,8	11,0	11,1	:
Ηλεκτρισμός – Φωταέριο – Ύδρευση	2,4	2,1	2,0	2,1	2,0	1,8	:
Κατασκευές	6,4	6,5	6,6	7,1	7,4	6,9	7,2
Τριτογενής Τομέας	67,7	68,6	70,5	70,2	71,1	72,3	72,6
Γενικό Σύνολο (εκατ. ECU/euro)	83 063	89 967	97 701	99 681	107 438	111 949	118 807

	<i>Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (σε βασικές τιμές 1995)</i>						
	<i>1995</i>	<i>1996/95</i>	<i>1997/96</i>	<i>1998/97</i>	<i>1999/98</i>	<i>2000/99</i>	<i>2001/00</i>
	<i>(εκατ. ECU/euro)</i>						
							<i>(Ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές)</i>
Πρωτογενής Τομέας	8 184	- 3,3	0,4	2,3	3,8	0,4	- 3,4
Δευτερογενής Τομέας	18 612	2,2	- 1,3	7,2	2,4	4,6	5,8
Ορυχεία – Λατομεία	535	- 2,9	- 3,4	13,0	- 1,7	8,8	:
Μεταποίηση	10 764	3,9	- 3,7	5,3	- 1,7	5,1	:
Ηλεκτρισμός – Φωταέριο – Ύδρευση	1 969	- 2,4	2,8	6,8	10,8	6,7	:
Κατασκευές	5 343	1,0	2,5	10,6	7,5	2,7	10,4
Τριτογενής Τομέας	56 267	2,4	5,1	3,1	4,0	4,9	4,7
Γενικό Σύνολο	83 063	1,8	3,3	3,9	3,6	4,4	4,2

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat.

κρυμμένα, το πρώτο δίμηνο του 2001, ο ετήσιος ρυθμός ανόδου της παραγωγής διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα ανάλογα των επιπέδων ανόδου το 2000, ενώ στη συνέχεια καταγράφεται σταδιακή επιβράδυνση, με αποτέλεσμα τον Δεκέμβριο του 2001 να παρουσιασθεί μείωση της τάξης του 5,2% σε σχέση με το αντίστοιχο επίπεδο του Δεκεμβρίου του 2000.

Η επιβράδυνση της παραγωγικής δραστηριότητας στη μεταποίηση κατά το 2001 επιβεβαιώνεται και από μια σειρά βραχυχρόνιων δεικτών, των οποίων τα συμπεράσματα συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μηνιαίων Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE στη μεταποίηση, παρατηρείται συνεχής επιβράδυνση του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών του τομέα, η οποία άρχισε από τα μέσα του 2001 και συνεχίστηκε με εντεινόμενο ρυθμό μέχρι και τον Δεκέμβριο, όπου ο δείκτης προσέγγισε το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο ετών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τον συγκεκριμένο μήνα καταγράφεται μείωση την παραγωγής με βάση τον δείκτη της ΕΣΥΕ.
- Οι επιχειρήσεις εκτιμούσαν ότι τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης προϊόντων, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, ήταν οριακά κατώτερα των αναμενόμενων για το 2001 με δεδομένα τα υψηλά επίπεδα πωλήσεων που είχαν επιτευχθεί το 2000. Ωστόσο, το 2000 αποτέλεσε ιδιάζον έτος τόσο από την πλευρά της παραγωγής, όπως προαναφέρθηκε, όσο και από την πλευρά των πωλήσεων. Ειδικότερα, από την πλευρά των πωλήσεων η σημαντική αύξηση των τιμών του πετρελαίου οδήγησε σε σημαντική άνοδο των πωλήσεων λόγω της αύξησης στις ονομαστικές αξίες. Ωστόσο, η απαλοιφή της επίπτωσης της ανόδου των τιμών του πετρελαίου οδηγεί σε σημαντικά χαμηλότερες εκτιμήσεις ανόδου των πωλήσεων για το 2000. Έτσι, μολονότι δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα απολογιστικά

στοιχεία των εξελίξεων το 2001 για το σύνολο των πωλήσεων της ελληνικής μεταποίησης, αναμένεται επιβράδυνση αυτών, που ερμηνεύει πιθανώς και την πτώση του ρυθμού ανόδου της παραγωγής.

- Η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις διεθνείς εκτιμάται ότι το 2001 παρέμεινε αμετάβλητη. Έτσι τη δεδομένη χρονική στιγμή το ζήτημα της βελτίωσης της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων κρίνεται από τα πλέον ουσιαστικά για τη διεύρυνση των παραγωγικών δυνατοτήτων. Στην ουσία, η μελλοντική πορεία της μεταποιητικής δραστηριότητας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να δημιουργήσουν νέες συνθήκες και δυνατότητες παραγωγικής επέκτασης.
- Ως θετικά στοιχεία στη μακροχρόνια πορεία της μεταποίησης και κατά το 2001 χαρακτηρίζονται: (α) το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού, το οποίο διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα, (β) η μικρή μείωση των μηνών εξασφαλισμένης παραγωγής και (γ) το υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων που δήλωναν ότι το 2001 η παραγωγική τους δραστηριότητα διεξαγόταν απρόσκοπτα. Εντούτοις, βασικότερος ανασταλτικός παράγοντας της περαιτέρω επέκτασης παραμένει η ανεπάρκεια της ζήτησης, για ένα σχετικά υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων (20% του συνόλου).

Συμπερασματικά, και το 2001, η μεταποιητική παραγωγική δραστηριότητα διατήρησε τον δυναμισμό της και την ανοδική της πορεία, με χαμηλότερους όμως ρυθμούς έναντι αυτών που είχαν καταγραφεί κατά μέσο όρο την προηγούμενη πενταετία. Τα δεδομένα όμως αλλάζουν ραγδαία. Η συμμετοχή της Ελλάδας στην ευρωζώνη, η χρήση ενιαίου νομίσματος, η σχετική σταθερότητα των τιμών και η εξάλειψη σημαντικού μέρους από τα συναλλακτικά κόστη, με δεδομένο ότι σημαντικό τμήμα των εμπορικών συναλλαγών είναι ενδοκοινοτικές (intra-EU trade), διαμορφώνουν ένα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ. 2

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ
(Κλάδοι 15 - 36, NACE)

(Βάση 1993 = 100)

<i>Έτη</i>	<i>Δείκτης Παραγωγής στη Μεταποίηση</i>
1996	101,3
1997	102,1
1998	107,7
1999	108,4
2000	115,0
2001	116,8
<i>Ποσοστά μεταβολής (%)</i>	
1997/1996	+ 0,8
1998/1997	+ 5,5
1999/1998	+ 0,6
2000/1999	+ 6,1
2001/2000	+ 1,6

Πηγή: ΕΣΥΕ.

περιβάλλον όπου η βιωσιμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά τους να παράγουν διεθνώς ανταγωνιστικά προϊόντα. Στο μέλλον, συνεπώς, παράγοντες που θα επηρεάσουν καθοριστικά την πορεία της μεταποίησης είναι το κόστος παραγωγής, η αύξηση της παραγωγικότητας, ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη του ανθρωπίνου κεφαλαίου. Οι παράγοντες αυτοί αποτελούν στόχους των επιχειρήσεων. Επηρεάζονται, όμως, καθοριστικά από το μίγμα της οικονομικής πολιτικής που θα ασκηθεί, την αναμόρφωση του θεσμικού και γραφειοκρατικού πλαισίου λειτουργίας

του δημοσίου τομέα και την προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών σε κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Μολονότι η παραγωγική δραστηριότητα στην ελληνική οικονομία συνέχισε την ανοδική πορεία των τελευταίων ετών και το 2001, από την ανάλυση της πορείας των επιμέρους τομέων προκύπτουν ορισμένες διαφοροποιήσεις. Ειδικότερα, από την ανάλυση των δεδομένων της πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας των τομέων κατά το 2001 διαπιστώνεται συρρίκνωση του προϊόντος του πρωτογενούς τομέα κατά 3,4% και άνοδος κατά 4,7% του τομέα των υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, οι τομείς αυτοί παρουσιάζουν αντίθετη πορεία ως προς το ποσοστό συμμετοχής τους στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της οικονομίας, καθώς ο πρωτογενής τομέας παρουσίασε νέα μείωση στο 7,3% (το 1995 αντιπροσώπευε το 10% του συνόλου), ενώ ο τριτογενής έφτασε το 72,6% (67,7% το 1995).

Στον δευτερογενή τομέα οι τάσεις που καταγράφονται μπορούν να χαρακτηρισθούν μικτές. Το 2001 εκτιμάται επιτάχυνση της ανόδου της πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του τομέα (5,8% έναντι ανόδου 4,6% το 2000), η οποία αποδίδεται στη σημαντική αύξηση του προϊόντος των κατασκευών κατά 10,4% (2,7% το 2000). Αντίθετα, στη βιομηχανία (μεταποίηση, ορυχεία – λατομεία και ηλεκτρισμός – φυσικό αέριο – νερό) δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα στοιχεία ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, από την πορεία του γενικού δείκτη βιομηχανικής παραγωγής αλλά και των επιμέρους δεικτών μπορεί βάσιμα να εκτιμηθεί ότι υπήρξε επιβράδυνση της πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας. Συνεπώς, προκύπτει σταθεροποίηση της συμμετοχής της αξίας του προϊόντος του δευτερογενούς τομέα στο σύνολο (20,4% το 2001).

Εξετάζοντας αναλυτικότερα τον τομέα της μεταποίησης, η επιβράδυνση της παραγωγικής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ. 3

ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

(Ποσοστά % του συνόλου των απαντήσεων)

Παράγοντες	2000				2001				2002	
	Ιαν.	Απρ.	Ιουλ.	Οκτ.	Ιαν.	Απρ.	Ιουλ.	Οκτ.	Ιαν.	Απρ.
Δεν παρεμποδίζεται	72	76	80	72	78	71	58	73	75	72
Ανεπάρκεια ζήτησης	21	17	13	18	16	17	27	21	20	21
Ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού	1	0	1	2	0	5	4	1	3	2
Ανεπάρκεια κεφαλαιουχικού εξοπλισμού	0	3	1	2	1	3	7	2	0	2
Ανεπάρκεια κεφαλαίων κινήσεως	6	4	5	6	5	4	4	3	2	3

Πηγή: IOBE, Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας.

δραστηριότητας το 2001 σε σχέση με την ισχυρή μεγέθυνση του 2000 αποδίδεται στην κάμψη της παραγωγής στον κλάδο των διαρκών καταναλωτικών αγαθών (-5,4% έναντι ανόδου της τάξης του 15,5% το 2000), αλλά και στην επιβράδυνση της ανόδου της παραγωγής τόσο στα ενδιάμεσα (0,6% από 7,9% το 2000) όσο και στα κεφαλαιουχικά αγαθά (1,7% έναντι 8,1% το 2000), κάτι το οποίο μπορεί να θεωρηθεί αναμενόμενο εξαιτίας της πιθανής συσσώρευσης αποθεμάτων αγαθών κατά τα προηγούμενα έτη.

Αντίθετα, θετική συμβολή στη διαμόρφωση του γενικού δείκτη βιομηχανικής παραγωγής εκτιμάται ότι προήλθε από την επιτάχυνση της αύξησης στην παραγωγή στους κλάδους μη διαρκών καταναλωτικών αγαθών (3,2% έναντι 1,6% το 2000). Κοινό χαρακτηριστικών σχεδόν όλων αυτών των κλάδων (εξαιρείται ο κλάδος των μη

διαρκών καταναλωτικών αγαθών) κατά τη διάρκεια του 2001 ήταν η διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανόδου της παραγωγής κατά το πρώτο τρίμηνο, την οποία διαδέχθηκε μια περίοδος συρρικνούμενης παραγωγικής δραστηριότητας επηρεαζόμενη σαφώς από πτώση της οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως και ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πρώτες ενδείξεις που είναι διαθέσιμες για το 2002 δεν παραπέμπουν ακόμη στο ενδεχόμενο σαφούς ανάκαμψης. Από τα δεδομένα της ΕΣΥΕ για το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2002 προκύπτει μείωση της παραγωγής της τάξης του 3,6% σε σχέση με το αντίστοιχο δίμηνο του 2001. Σημειώνεται βέβαια ότι μέρος της πτώσης οφείλεται στο γεγονός ότι τα επίπεδα του πρώτου διμήνου του 2001 ήταν ιδιαίτερα υψηλά. Επιπλέον, από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE

στη μεταποίηση προκύπτει ότι ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κατά το πρώτο τετράμηνο του 2002 κινείται στα μέσα επίπεδα του προηγούμενου έτους, είναι όμως βελτιωμένος σε σχέση με τους τελευταίους μήνες του 2001. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις εκφράζουν προσδοκίες ανόδου της παραγωγής κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2002, ενώ εκτιμούν άνοδο του ποσοστού χρησιμοποίησης του εργοστασιακού τους δυναμικού. Από τα δεδομένα αυτά προκύπτει ότι η ενίσχυση της παραγωγικής δραστηριότητας από το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους είναι πιθανή.

3. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

Η επιβράδυνση της παραγωγικής δραστηριότητας στη μεταποίηση το 2001 αποτυπώνεται και από

τις εξελίξεις στους εικοσιδύο (22) επιμέρους κλάδους της διψήφιας κωδικοποίησης NACE. Είναι χαρακτηριστικό ότι, ενώ το 2000 μόλις τέσσερις (4) κλάδοι παρουσίασαν πτώση των επιπέδων παραγωγής τους, το 2001 δέκα (10) κλάδοι κατέγραψαν μειώσεις. Ενδεικτικά, τις μεγαλύτερες μειώσεις κατέγραψαν οι κλάδοι των Μηχανών Γραφείου και Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (-58,3% έναντι 107,6% το 2000), των Μεταφορικών Μέσων (-27,3% έναντι ανόδου 10% το 2000) και Ιατρικών Οργάνων και Οργάνων Ακριβείας (16,4% έναντι 29,8% το 2000). Μικρότερες σε ένταση μειώσεις καταγράφονται στους κλάδους των Ειδών Ενδυμασίας (-4,9%), Χαρτιού και Προϊόντων από Χαρτί (-4,7%) και Κλωστοϋφαντουργικών Υλών (-4,4%). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι με εξαίρεση τους κλάδους των Ειδών Ενδυμασίας και Χάρτου, οι υπόλοιποι κλάδοι που παρουσίασαν μειώ-

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ. 4

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Προοπτικές	2001				2002			
	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.
Παραγωγής ¹	+ 27	+ 34	+ 39	+ 40	+ 26	+ 36	+ 37	+ 37
Πωλήσεων ¹	+ 31	+ 38	+ 40	+ 45	+ 26	+ 44	+ 48	+ 41
Εξαγωγών ¹	+ 28	+ 31	+ 25	+ 22	+ 20	+ 22	+ 26	+ 25
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών²	104,9	109,0	109,0	107,6	100,9	105,6	105,6	105,3

Πηγή: IOBE, Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας.

1. Διαφορά ποσοστών θετικών - αρνητικών απαντήσεων.

2. Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών (βάση 1990 = 100), υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

ση το 2001, το 2000 είχαν καταγράψει θετικές παραγωγικές επιδόσεις.

Αντίθετα, συνολικά δώδεκα κλάδοι της μεταποίησης παρουσίασαν άνοδο της παραγωγής τους το 2001. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις εμφανίζονται στους κλάδους Συσκευών Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (16,8% έναντι 30,4% το 2000), Βασικών Μετάλλων (7,3% έναντι 12,5% το 2000), Χημικών Προϊόντων (6,9% έναντι 1,7% το 2000), Προϊόντων από Ελαστικό και Πλαστικό (3,8% έναντι 0,5% το 2000), Καπνού (3,3% έναντι -1,5% το 2000) καθώς και Τροφίμων – Ποτών (2,8% έναντι 3,6% το 2000).

Στους υπόλοιπους κλάδους που παρουσίασαν άνοδο, σημαντική κρίνεται η οριακή άνοδος της παραγωγής στον κλάδο Λοιπού Έξοπλισμού Μεταφορών, ο οποίος τα τελευταία χρόνια παρουσίαζε σταδιακή συρρίκνωση, και η σημαντική επιβράδυνση της παραγωγής στον κλάδο Ξύλου και Φελ-

λού το 2001 (1,4%) μετά από τη σημαντική μεγέθυνση που παρουσίασε το 2000 (63%).

Γενικότερα, οι σημαντικές βελτιώσεις από την πλευρά της προσφοράς, που παρατηρούνται στο εσωτερικό του τομέα της μεταποίησης και οι οποίες αποδίδονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού και επέκτασης της παραγωγικής δραστηριότητας των προηγούμενων ετών, επέτρεψαν τη διεύρυνση της παραγωγικής δυναμικότητας.

Κεντρικό ρόλο σε αυτήν τη διαδικασία διαδραμάτισαν οι τεχνολογικές εξελίξεις και η εισαγωγή αυτών στην παραγωγική διαδικασία. Τα στοιχεία αυτά διαμορφώνουν και τη θετική μακροχρόνια πορεία της μεταποίησης στην Ελλάδα στο σύνολο, καθώς από τους εικοσιδύο (22) κλάδους, οι δεκαέξι (16) παρουσιάζουν επίπεδα παραγωγής το 2001 σημαντικά υψηλότερα των αντιστοίχων του 1993, το οποίο χρησιμοποιείται ως έτος βάσης των δεικτών βιομηχανικής παραγωγής.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙ. 5

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(% μεταβολή όγκου)

<i>Κατηγορίες ΤΤΔΕ</i>	<i>1999/ 1998*</i>	<i>2000/ 1999*</i>	<i>2001/ 2000*</i>
- Χημικά προϊόντα και συναφή	- 11,8	+ 31,6	- 19,5
- Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	- 9,7	+ 10,6	- 16,0
- Μηχανήματα και υλικά μεταφορών	+ 6,5	+ 84,3	- 38,7
- Διάφορα βιομηχανικά είδη	+ 3,1	+ 189,0	+ 4,5

Πηγή: ΕΣΥΕ.

* Ιανουάριος-Σεπτέμβριος.

Οι εξελίξεις σε μερικούς από τους σημαντικότερους επιμέρους κλάδους της μεταποίησης ήταν οι ακόλουθες :

Τρόφιμα και Ποτά : Ο κλάδος συνέχισε κατά το 2001 την πορεία μεγέθυνσης των τελευταίων ετών που τον κατατάσσουν στους πλέον δυναμικούς της ελληνικής μεταποίησης. Η πορεία αυτή ωστόσο επιβραδύνθηκε, καθώς η παραγωγή αυξήθηκε κατά 2,8% σε σχέση με 3,6% που είχε παρουσιάσει το 2000. Έτσι, η συμβολή του στην άνοδο του γενικού δείκτη παραγωγής της μεταποίησης εκτιμάται στις 0,66 εκατοστιαίες μονάδες. Η πορεία του κλάδου επηρεάστηκε σημαντικά από την άνοδο της παραγωγής προϊόντων κρέατος κατά 17,1%, έναντι ανόδου κατά 2,3% το 2000. Ταυτόχρονα, ο κλάδος Τροφίμων και Ποτών παρουσίασε βελτιωμένη εξαγωγική επίδοση και ενίσχυση της ανταγωνιστικής του θέσης στην εγχώρια αγορά.

Χημικά Προϊόντα : Η πορεία του κλάδου το 2001 χαρακτηρίζεται θετική με σημαντική ενίσχυση της παραγωγικής δραστηριότητας της τάξης του 6,9% σε σχέση με το 2000. Η συμβολή του στην άνοδο του γενικού δείκτη ήταν ουσιαστική (0,71 εκατοστιαίες μονάδες) και ενισχυμένη σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Εντούτοις, η αύξηση της παραγωγής του κλάδου εκτιμάται ότι δεν συνοδεύτηκε από άνοδο του όγκου των εξαγωγών, με αποτέλεσμα τη μείωση της εξαγωγικής επίδοσης. Η επιτάχυνση της παραγωγής οφείλεται εν μέρει στην άνοδο του υποκλάδου των Φαρμακευτικών Προϊόντων (33,8% έναντι 22,2% το 2000).

Βασική Μεταλλουργία : Η ενίσχυση της κατασκευαστικής δραστηριότητας (ιδιωτικές κατασκευές και δημόσια έργα), με τη συνακόλουθη άνοδο της ζήτησης εισροών για τον τομέα, οδήγησε σε νέα άνοδο της παραγωγής Βασικών Μετάλλων κατά 7,3% (12,5% το 2000). Ο κλάδος συνέβαλε 0,43 εκατοστιαίες μονάδες στην άνοδο της παραγωγής στη μεταποίηση, καθώς εκτιμάται σημαντική ενίσχυση της παραγωγής σωλήνων και κατεργασίας σιδήρου και χάλυβα. Όμως και στην περίπτωση των βασικών μετάλλων εκτιμάται μείωση της εξαγωγικής επίδοσης.

Μη Μεταλλικά Ορυκτά : Ο κλάδος διατήρησε και το 2001 την ανοδική τάση των τελευταίων ετών με αύξηση της παραγωγικής δραστηριότητας της τάξης του 2,3%. Ταυτόχρονα συνέβαλε 0,16 ποσοστιαίες μονάδες στην άνοδο της παραγωγής στο σύνολο του τομέα της μεταποίησης. Τέλος, θετικό γεγονός στη μακροχρόνια πορεία του κλάδου είναι η βελτίωση της εξαγωγικής επίδοσης (η άνοδος των εξαγωγών εκτιμάται της τάξης του 40% περίπου) και της ανταγωνιστικής θέσης του κλάδου στην εγχώρια αγορά.

4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ – ΚΟΣΤΟΣ

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού της ΕΣΥΕ, καθώς και στοιχείων σχετικών με τις αμοιβές, το μοναδιαίο κόστος εργασίας και την παραγωγικότητα στη μεταποίηση, μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα :

Απασχόληση : Η μέση ετήσια απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας μειώθηκε κατά 33.000 άτομα το 2001 ή σε ποσοστό -0,8% σε σχέση με το 2000. Η εκτίμηση αυτή σε μεγάλο βαθμό αποδίδεται στη μείωση της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα, η οποία δεν αντισταθμίστηκε από ανάλογη άνοδο σε άλλους τομείς. Ειδικότερα, στον δευτερογενή τομέα η αύξηση που παρατηρήθηκε ήταν οριακή (0,7%) και αποδίδεται αποκλειστικά σε άνοδο της απασχόλησης στις κατασκευές.

Οι απασχολούμενοι στη μεταποίηση το 2001 εκτιμώνται στα 557.000 άτομα, αριθμός που κινείται στα επίπεδα του 2000. Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία του ΙΟΒΕ που καθ' όλη τη διάρκεια του 2001 αναφέρονται σε στασιμότητα των επιπέδων απασχόλησης στη μεταποίηση. Τέλος, το 2001 χαρακτηρίζεται από αυξημένη κινητικότητα της αγοράς εργασίας στη μεταποίηση, καθώς και άνοδο της εξαρτημένης εργασίας (αύξηση των μισθωτών στη μεταποίηση το 2001 κατά 2,1%), που αποδίδεται στον σταδιακό εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας.

Κόστος – Παραγωγικότητα – Αμοιβές: Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τραπέζης της Ελλάδος, οι μέσες ωριαίες αποδοχές των εργατών στη μεταποίηση αυξήθηκαν κατά 5,5% το 2001, με αντίστοιχο δηλαδή ρυθμό με αυτόν του 2000. Ταυτόχρονα, εκτιμάται επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (2,9% το 2001, έναντι ρυθμού της τάξης του 2,2% το 2000) στη μεταποίηση.

Τα προηγούμενα συμπεράσματα βασίζονται στην εκτίμηση χαμηλότερου ρυθμού ανόδου της παραγωγικότητας στον τομέα της τάξης του 2,5% από 3,2% το 2000. Ωστόσο, η εξέλιξη αυτή θεω-

ρείται θετική και σε συνδυασμό με την πτώση του μέσου ετησίου επιπέδου της ονομαστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας κατά 0,6% οδήγησε σε εκτιμήσεις οριακής βελτίωσης του επιπέδου ανταγωνιστικότητας.

Για το 2002 ο ρυθμός ανόδου του μοναδιαίου κόστους εργασίας αναμένεται να επιταχυνθεί και να κινηθεί μεταξύ 3% και 3,5%. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στην πρόβλεψη ανόδου των μέσων αποδοχών (προ φόρων), οι οποίες για το σύνολο της οικονομίας αναμένεται να αυξηθούν κατά 6%. Ειδικότερα στον επιχειρηματικό τομέα, με βάση την ΕΓΣΣΕ, η μέση αύξηση των κατωτάτων απο-

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ. 6

ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (% μεταβολή επενδυτικής δαπάνης έναντι του προηγούμενου έτους)

	2000		2001
	Πρόβλεψη *	Εκτίμηση **	Πρόβλεψη **
Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός	- 15,1	- 26,0	+ 47,1
Κλωστοϋφαντουργία	+ 40,9	- 54,5	+ 17,9
Ένδυση – Υπόδηση	- 31,5	- 62,2	+ 30,8
Χημικές βιομηχανίες	+ 18,5	- 20,9	+ 6,1
Μη μεταλλικά ορυκτά	+ 34,2	- 15,0	+ 78,2
Βασική μεταλλουργία	+ 24,5	- 28,1	+ 165,8
ΣΥΝΟΛΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	+ 7,0	- 30,2	+ 37,1
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ	+ 7,4	- 31,9	+ 38,3
ΔΗΜΟΣΙΕΣ	+ 5,7	+ 38,5	+ 10,5

* Μάρτιος - Απρίλιος 2001.

** Οκτώβριος - Νοέμβριος 2001.

Πηγή: IOBE.

δοχών θα φτάσει το 5,4% (3,5% το 2001). Εντούτοις, η μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας (κατάργηση τελών χαρτοσήμου) αναμένεται να συγκρατήσει την άνοδο του μοναδιαίου κόστους στον επιχειρηματικό τομέα.

5. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Εκτιμήσεις για το 2001

Η εκτίμηση για την εξασθένιση των εξελίξεων στη μεταποίηση το 2001 αποτυπώνεται και στα διαθέσιμα στοιχεία για την επενδυτική δραστηριότητα το ίδιο έτος. Στοιχεία από διαφορετικές πηγές συγκλίνουν στο συμπέρασμα της μείωσης του επι-

πέδου των πραγματικών επενδυτικών δαπανών κατά το 2001, σε σχέση με τα αντίστοιχα επίπεδα το 2000. Συγκεκριμένα, οι ενδείξεις που οδηγούν στη διαπίστωση αυτή είναι οι ακόλουθες:

- Οι ιδιωτικές επενδυτικές δαπάνες εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκαν αισθητά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2001 σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο το 2000, ως αποτέλεσμα της επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας, της αύξησης των αβεβαιοτήτων και της μείωσης των επιχειρηματικών κερδών.
- Μολονότι η συνολική επενδυτική ζήτηση εκτιμάται ότι το 2001 αυξήθηκε με οριακά χαμηλότερο ρυθμό από το 2000, οι ιδιωτικές επιχειρη-

ΠΙΝΑΚΑΣ III. 7

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

(Ποσοστό % του συνόλου των επενδύσεων)

Σκοπός	1999	2000	2001
1. Αντικατάσταση υφισταμένου κεφαλαιουχικού εξοπλισμού	21	23	22
2. Αύξηση παραγωγικής δυναμικότητας για ήδη παραγόμενα προϊόντα	28	24	22
3. Διεύρυνση παραγωγικής δυναμικότητας για παραγωγή νέων προϊόντων	25	25	20
4. Βελτίωση εφαρμοζομένων μεθόδων παραγωγής	14	13	15
5. Εισαγωγή νέων μεθόδων παραγωγής	5	5	6
6. Άλλοι σκοποί	7	10	15
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	100

Πηγή: IOBE, Έρευνα Επενδύσεων στη Βιομηχανία, 1999 - 2001.

ματικές επενδύσεις αυξήθηκαν με σαφώς χαμηλότερο ρυθμό. Το θετικό συνολικό αποτέλεσμα αποδίδεται στην επίπτωση της επιτάχυνσης των επενδυτικών δαπανών στις κατασκευές.

- Η περίοδος μετάβασης στο τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, που χρονικά συμπίπτει με το προηγούμενο έτος, είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ύψους των μεταβιβάσεων από την Ε.Ε. που κατευθύνονται στην ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων (κοινοτική συμμετοχή).
- Η αξιοσημείωτη αύξηση του όγκου των επενδύσεων σε εξοπλισμό το 2000 (11%).
- Η άνοδος της παραγωγής κεφαλαιουχικών αγαθών μόλις κατά 1,6% το 2001, σε σχέση με άνοδο της τάξης του 8,1% το 2000.
- Η επιβράδυνση του ύψους των τραπεζικών πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις το 2001, αν και εκτιμάται ότι παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα.
- Η πτωτική πορεία των τιμών των μετοχών του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών κατά το 2001 και η μείωση του όγκου των συναλλαγών. Η κατάσταση αυτή επηρέασε αρνητικά την άντληση κεφαλαίων με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων.
- Σύμφωνα με τις Εξαμηνιαίες Έρευνες Επενδύσεων στη μεταποίηση του ΙΟΒΕ, οι ίδιες οι επιχειρήσεις, στο τέλος του προηγούμενου έτους, εκτιμούσαν ότι οι ονομαστικές επενδυτικές τους δαπάνες ήταν μειωμένες κατά 30,2% σε σχέση με τις αντίστοιχες που είχαν πραγματοποιήσει το 2000.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ. 8

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Συντελεστές σημαντικότητας¹

<i>Παράγοντες</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>
Ζήτηση	+ 44,9	+ 49,1	+ 47,3	+ 45,0
Κέρδη	+ 26,3	+ 25,9	+ 27,5	+ 23,5
Διαθεσιμότητα και Κόστος Κεφαλαίων	+ 8,9	+ 15,1	+ 16,5	+ 14,0
Τεχνολογικές Εξελίξεις	+ 39,8	+ 39,1	+ 38,8	+ 36,5
Κίνητρα για Επενδύσεις	+ 26,8	+ 22,1	+ 17,0	+ 20,5
Φορολογία των Κερδών	- 0,4	- 2,4	- 2,3	+ 1,5
Οικονομική Πολιτική στο σύνολό της	+ 6,4	+ 9,5	+ 6,0	+ 9,0
Άλλοι λόγοι	+ 1,9	+ 2,0	+ 2,2	+ 2,5

1. Ο συντελεστής λαμβάνει τιμές στο διάστημα + 100, όταν όλες οι επιχειρήσεις εκτιμούν πολύ θετική την επίπτωση και - 100 αντιστρόφως.

Οι Έρευνες Επενδύσεων του IOBE

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη Έρευνα Επενδύσεων του IOBE, που διεξήχθη την περίοδο Οκτώβριος - Νοέμβριος 2001, οι εκτιμήσεις - προβλέψεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων για τις επενδυτικές δαπάνες που προγραμματίζουν να πραγματοποιήσουν κατά τη διάρκεια του 2001 εμφανίζονται μειωμένες κατά 30,2%, έναντι αυτών που πραγματοποιήθηκαν το 2000. Η πτώση αυτή έρχεται να αντιστρέψει την αρχική πρόβλεψη αύξησης κατά 7% που είχε διατυπωθεί την περίοδο Μαρτίου - Απριλίου του 2001. Η έντονη αντιστροφή της τάσης υποδηλώνει ότι στα τέλη του χρόνου επήλθε σημαντική προς τα κάτω αναθεώρηση των επενδυτικών προγραμμάτων. Το γεγονός συνδέεται και με τη μεγάλη αβεβαιότητα που επικρατούσε την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας, δηλαδή αμέσως μετά τη μεγάλη αναστάτωση στις αγορές, που ακολούθησε την 11η Σεπτεμβρίου.

Επιπλέον, οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που συμμετείχαν στην έρευνα ανέστρεψαν τις αρχικές αισιόδοξες προβλέψεις άνοδου που είχαν διατυπωθεί τον Μάρτιο και οι οποίες αναφέρονταν σε αύξηση της τάξης του 7,4%, με αποτέλεσμα να εκτιμούν ότι οι επενδυτικές τους δαπάνες το 2001 ήταν μειωμένες κατά 31,9%. Αντίθετα, στις επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα οι αρχικές αισιόδοξες προβλέψεις (αύξηση κατά 5,7%) ενισχύθηκαν με αποτέλεσμα στο τέλος του χρόνου οι επιχειρήσεις να εκτιμούν άνοδο των ονομαστικών επενδυτικών δαπανών κατά το 2001 της τάξης του 38,5%.

Η αντιστροφή των αρχικών αισιόδοξων προβλέψεων για το 2001 στο σύνολο της μεταποίησης γίνεται αισθητή και στην πλειοψηφία των κυριότερων επιμέρους κλάδων της, με εξαίρεση τους κλάδους Τροφίμων – Ποτών – Καπνού και Ένδυσης – Υπόδησης. Συγκεκριμένα, στον κλάδο των Τροφίμων – Ποτών – Καπνού οι επιχειρήσεις προέβλεπαν στις αρχές του 2001 μείωση της τάξης του 15,1%, η οποία στη συνέχεια ενισχύθηκε για να φτάσει σε εκτίμηση μείωσης κατά 26% σε σχέση

με το 2000. Ανάλογη εικόνα καταγράφεται και στον κλάδο Ένδυσης – Υπόδησης σε μεγαλύτερη όμως ένταση. Στην Κλωστούφαντουργία οι αρχικές θετικές προβλέψεις δεν διατηρήθηκαν, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις του κλάδου να εκτιμούν μείωση κατά 50% περίπου του ύψους των επενδυτικών δαπανών το 2001, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Παρόμοιες είναι και οι εξελίξεις στις επενδυτικές δαπάνες, που καταγράφονται στους κλάδους Χημικών, Μη Μεταλλικών Ορυκτών και Βασικής Μεταλλουργίας με μειώσεις της τάξης του 20,9%, 15% και 28% αντιστοίχως κατά το 2001.

Προβλέψεις για το 2002

Οι προβλέψεις που διατυπώθηκαν την περίοδο Οκτωβρίου - Νοεμβρίου 2001 για τις επενδυτικές δαπάνες που θα πραγματοποιήσουν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις το 2002 δεν φαίνεται να επηρεάζονται από το γενικότερο κλίμα προβληματισμού και μετριοπάθειας, που χαρακτηρίζει το τελευταίο εξάμηνο του 2001. Συγκεκριμένα, στο σύνολο της μεταποίησης προβλέπεται άνοδος των επενδυτικών δαπανών της τάξης του 37,1%, έναντι αυτών που εκτιμάται ότι πραγματοποιήθηκαν το 2001. Η προβλεπόμενη αυτή άνοδος αποδίδεται τόσο στις προσδοκίες άνοδου των επενδυτικών δαπανών των ιδιωτικών επιχειρήσεων κατά 38,3% όσο και των επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα κατά 10,5%.

Έτσι, φαίνεται ότι η μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων στη μεταποίηση, που εκτιμάται κατά το 2001, εκφράζει περισσότερο ένα κλίμα αναμονής και πιθανής αναβολής επενδυτικών αποφάσεων και όχι δραστική αντιστροφή των ανοδικών τάσεων που επικρατούν τα τελευταία χρόνια. Εντούτοις, είναι βέβαιο ότι τα προηγούμενα ποσοστά θα αναθεωρηθούν προς τα κάτω στις επόμενες έρευνες που θα πραγματοποιηθούν. Το γεγονός όμως ότι διατυπώνεται η πρόβλεψη αυτή υποστηρίζει την εκτίμηση, ότι ο κύριος παράγων που προκάλεσε την πτώση των εκτιμήσεων για το 2001 ήταν εξωγενής και πιθανόν παροδικός.

Η γενικότερη τάση που χαρακτηρίζει τις προβλέψεις των βιομηχανιών στο σύνολο του τομέα χαρακτηρίζει και τους επιμέρους κλάδους της βιομηχανίας. Αναλυτικότερα, οι εξελίξεις στους επιμέρους κλάδους έχουν ως εξής:

Στα Τρόφιμα – Ποτά – Καπνό προβλέπεται αντιστροφή των πτωτικών τάσεων στις επενδυτικές δαπάνες του 2001 (άνοδος κατά 47,1%). Ανάλογες αλλά μετριοπαθέστερες προβλέπονται οι εξελίξεις (αυξήσεις) στην Κλωστούφαντουργία (+17,9%), στην Ένδυση – Υπόδηση (+30,8%) και στις Χημικές βιομηχανίες (+6,1%). Τέλος, ιδιαίτερα αισιόδοξες προβλέψεις ανόδου των επενδυτικών δαπανών το 2002 διατυπώνονται από τις επιχειρήσεις των κλάδων Μη Μεταλλικών Ορυκτών και της Βασικής Μεταλλουργίας.

Κατανομή των βιομηχανικών επενδύσεων

Στις Εξαμηνιαίες Έρευνες Επενδύσεων του IOBE εξετάζεται και η κατανομή, ανάλογα με τον σκοπό τους, των επενδύσεων, που πραγματοποιούν ή σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν όσον αφορά στην επενδυτική συμπεριφορά των μεταποιητικών επιχειρήσεων το 2001 έχουν ως εξής:

Πρώτον, η αντικατάσταση του υφιστάμενου κεφαλαιουχικού εξοπλισμού των βιομηχανικών επιχειρήσεων καταλαμβάνει το 22% των επενδυτικών δαπανών του 2001, ποσοστό που κινείται στα επίπεδα των προηγούμενων ετών.

Δεύτερον, μειώσεις καταγράφονται στα ποσοστά του συνόλου των επενδυτικών δαπανών που κατευθύνονται προς αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας για τα ήδη παραγόμενα προϊόντα, καθώς και τη διεύρυνση της παραγωγικής δυναμικότητας για την παραγωγή νέων και βελτιωμένων προϊόντων.

Τρίτον, διαπιστώνεται οριακή διεύρυνση του ποσοστού των επενδυτικών δαπανών που αναμέ-

νεται να πραγματοποιήσουν οι βιομηχανίες με στόχο τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής που ήδη εφαρμόζονται.

Τέτατον, σχετική σταθερότητα παρουσιάζεται στο ποσοστό των δαπανών που αναμένεται να κατευθυνθεί στην εισαγωγή νέων μεθόδων παραγωγής.

Συμπερασματικά, η κατανομή των επενδυτικών δαπανών κατά το 2001 ακολουθεί την τάση που διαγράφεται τα τελευταία χρόνια με κύριο χαρακτηριστικό της επενδυτικής δραστηριότητας τη βελτίωση της παραγωγικής δυναμικότητας και την αύξηση των παραγωγικών δυνατοτήτων. Επίσης, ο προσανατολισμός σε νέες αγορές μέσα από νέα διαφοροποιημένα προϊόντα αναμένεται να αποτελέσει πιθανό στόχο των μελλοντικών επενδυτικών προγραμμαμάτων.

Παράγοντες που επηρεάζουν τις επενδύσεις

Οι ενδείξεις που προκύπτουν από τις απαντήσεις των επιχειρήσεων για τους παράγοντες που επηρεάζουν την επενδυτική τους δραστηριότητα δεν παραπέμπουν σε παράγοντες που να λειτουργούν ανασταλτικά. Αντίθετα, όλοι οι παράγοντες που αναφέρονται στην έρευνα έχουν θετική επίπτωση, η ένταση της οποίας κλιμακώνεται από πολύ θετική (όσον αφορά την αναμενόμενη ζήτηση) έως ουδέτερη (η φορολογία των κερδών).

Αναλυτικότερα, έντονα θετική επίδραση εκτιμάται ότι έχουν οι τεχνολογικές εξελίξεις και η προσδοκώμενη ζήτηση, θετική επίπτωση εκτιμάται ότι έχουν η κερδοφορία, τα επενδυτικά κίνητρα, όπως επίσης η διαθεσιμότητα και το κόστος κεφαλαίου. Οριακά θετική κρίνεται η επίπτωση της γενικότερης οικονομικής πολιτικής, ενώ ουδέτερη θεωρείται η επίπτωση της φορολογίας των κερδών. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονισθεί ότι σε έρευνες προηγούμενων ετών η φορολογία αποτελούσε σύμφωνα με τις επιχειρήσεις αρνητικό παράγοντα στην επενδυτική δραστηριότητα, καθώς και στο ύψος των δαπανών.

6. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

Η σημαντική επιτάχυνση των τιμών χονδρικής βιομηχανικών προϊόντων που σημειώθηκε κατά το 2000 (8,5%) δεν συνεχίστηκε με την ίδια ένταση το 2001. Από τα μέσα του 2001, ο ρυθμός αύξησης του δείκτη τιμών χονδρικής βιομηχανικών προϊόντων (εγχώριας παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση) άρχισε να υπολείπεται σημαντικά του πληθωρισμού, ενώ μάλιστα η πορεία αποκλιμάκωσής του εμφάνισε εντονότερους ρυθμούς κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001. Συγκεκριμένα, το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του προηγούμενου έτους καταγράφονται αυξήσεις των βιομηχανικών τιμών της τάξης του 5,4% και 5,3% αντιστοίχως. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι τα αντίστοιχα τρίμηνα του 2000 οι αυξήσεις που παρατηρήθηκαν ήταν σημαντικά υψηλότερες.

Όμως από το τρίτο τρίμηνο του 2001 ξεκίνησε σταδιακή αποκλιμάκωση των τιμών χονδρικής στη βιομηχανία, με αποτέλεσμα το τελευταίο τρίμηνο να παρουσιασθεί μείωση της τάξης του 0,5% σε ετήσια βάση. Συνολικά για το 2001 οι τιμές των βιομηχανικών προϊόντων κινήθηκαν με ρυθμό 3,1%, ο οποίος ήταν χαμηλότερος του πληθωρισμού (3,7%).

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι η πορεία αυτή συνέβαλε ουσιαστικά στην αποκλιμάκωση των τιμών καταναλωτή, ιδιαίτερα το δεύτερο εξάμηνο του 2001. Αυτή η πορεία επιβεβαιώθηκε και από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας του ΙΟΒΕ σε ερώτημα σχετικό με τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων για τα επίπεδα των τιμών πώλησης των τελικών προϊόντων. Ωστόσο, για τους δύο πρώτους μήνες του 2002 προκύπτει ενδυνάμωση των πληθωρι-

στικών προσδοκιών στο επίπεδο των βιομηχανικών τιμών.

Στις εξελίξεις, που καταγράφονται το 2001, ουσιαστικό ρόλο διαδραμάτισε η πτώση των τιμών στις διεθνείς αγορές πετρελαίου, που μείωσε σημαντικά το ενεργειακό κόστος παραγωγής. Ωστόσο θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στην επιτάχυνση του δείκτη τιμών χονδρικής πρώτων υλών που καταρτίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το 2001 παρουσίασε άνοδο της τάξης του 5,9% αυξημένος κατά μία ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με το 2000, αν και το τελευταίο τρίμηνο παρουσίασε αξιοσημείωτη αποκλιμάκωση.

Εξετάζοντας την πορεία των τιμών χονδρικής στους επιμέρους κλάδους της μεταποίησης, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία αυτών κατέγραψε αυξήσεις, που σε πολλές περιπτώσεις ήταν υψηλότερες των αντιστοίχων του 2000. Ειδικότερα, οι σημαντικότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στους κλάδους Τροφίμων – Ποτών (5%), Καπνού (7%), Χαρτοπολτού, Χάρτου και Προϊόντων (10,1%), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων (8,7%) και Λοιπού Εξοπλισμού Μεταφορών (8%). Σημαντική μείωση των τιμών χονδρικής εμφανίζει ο κλάδος Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (-11,1%), η οποία συνέβαλε ουσιαστικά στην αποκλιμάκωση του συνολικού δείκτη για το 2001. Στους υπόλοιπους κλάδους καταγράφεται είτε μικρή επιτάχυνση των τιμών σε σχέση με τα επίπεδα του 2000 είτε αύξηση με χαμηλότερο ρυθμό από αυτόν του 2000. Κλείνοντας, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ανάλογη πορεία στις τιμές χονδρικής παρουσίασε και ο τιμαριθμός βιομηχανικών προϊόντων προέλευσης εξωτερικού (+3%), σε σχέση με την άνοδο κατά 6,1% που είχε παρατηρηθεί το 2000.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

*Στο τμήμα αυτό περιλαμβάνονται συνοπτικοί στατιστικοί πίνακες
που αναφέρονται στην εξέλιξη των κυριοτέρων μεγεθών
της Ελληνικής Βιομηχανίας, όπως διαμορφώθηκαν κατά το 2001*

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, 1999 – 2001

(1993 = 100)

Δείκτες	Έτη			Μεταβολή (%)		
	1999	2000	2001	1999/98	2000/99	2001/00
– Μεταποίησης (κλάδοι 15-36)	108,4	115,0	116,8	0,7	6,1	1,6
– Παραγωγής Ηλεκτρισμού – Φυσικού						
Αερίου – Νερού	146,5	163,2	162,7	11,5	11,4	–0,3
– Ενέργειας	140,0	158,2	157,3	4,6	13,0	–0,6
– Παραγωγής Ορυχείων – Λατομείων	100,7	114,7	112,9	–6,2	13,9	–1,6
– Γενικός Δείκτης Βιομηχανικής παραγωγής	115,4	124,2	125,4	2,8	7,6	1,0

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (NACE).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, 1999 - 2001

(1980 = 100)

Κλάδοι	Έτη			Μεταβολή (%)		
	1999	2000	2001	1999: 1998	2000: 1999	2001: 2000
15 Τροφίμων - Ποτών	115,3	119,4	122,8	0,8	3,6	2,8
16 Καπνού	109,3	107,7	111,3	7,7	- 1,5	3,3
17 Κλωστοϋφαντουργικών υλών	77,6	84,5	80,8	- 1,3	8,9	- 4,4
18 Ειδών ενδυμασίας	68,2	67,0	63,7	- 4,2	- 1,8	- 4,9
19 Δέρματος - Ειδών υποδήσεως	66,6	67,2	65,8	5,4	0,9	- 2,1
20 Ξύλου και Φελλού	61,6	100,4	101,8	- 0,5	63,0	1,4
21 Χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	137,1	116,4	110,9	1,1	- 15,1	- 4,7
22 Εκτυπώσεων - Εκδόσεων	100,7	112,7	114,5	10,7	11,9	1,6
23 Παραγωγών Πετρελαίου και άνθρακα	137,2	162,3	160,7	- 15,3	18,3	- 1,0
24 Χημικών προϊόντων	126,8	129,0	137,9	3,8	1,7	6,9
25 Προϊόντων από ελαστικό και πλαστικό	147,9	148,7	154,3	7,9	0,5	3,8
26 Μη μεταλλικών ορυκτών	113,2	115,5	118,1	0,3	2,0	2,3
27 Βασικών μετάλλων	122,4	137,7	147,8	7,8	12,5	7,3
28 Τελικών προϊόντων εκ μετάλλου	119,8	121,3	123,2	16,8	1,3	1,6
29 Μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	128,6	152,1	147,4	- 6,1	18,3	- 3,1
30 Μηχανών γραφείου - Ηλ. Υπολογιστών	18,5	38,4	16,0	- 22,9	107,6	- 58,3
31 Ηλεκτρικών μηχανών, συσκευών κ.λπ.	108,4	122,2	123,0	3,8	12,7	0,7
32 Συσκευών ραδιοφ., τηλεορ. & επικοινων.	93,0	121,3	141,7	- 12,2	30,4	16,8
33 Ιατρικών οργάνων και οργάν. ακριβείας	121,6	157,8	131,9	- 3,0	29,8	- 16,4
34 Μεταφορικών μέσων	102,2	112,4	81,7	46,2	10,0	- 27,3
35 Λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	73,2	69,2	69,5	- 5,6	- 5,5	0,4
36 Επίπλων - Λοιπών βιομηχανιών	115,9	125,1	121,4	7,1	7,9	- 3,0
Ενέργειας	140,0	158,2	157,3	4,6	13,0	- 0,6
Ενδιαμέσων αγαθών	108,5	117,1	117,8	1,6	7,9	0,6
Κεφαλαιουχικών αγαθών	93,2	100,7	102,3	- 0,5	8,1	1,6
Διαρκών καταναλωτικών αγαθών	148,7	171,7	162,5	7,4	15,5	- 5,4
Μη διαρκών καταναλωτικών αγαθών	106,1	107,8	111,2	2,4	1,6	3,2
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ (15 - 36)	108,4	115,0	116,8	0,7	6,1	1,6

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (NACE).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ (1993 = 100)

(% Μεταβολή έναντι προηγούμενου έτους, μέσος όρος τριμήνου)

α. Γενικός Μεταποίησης

Μ.Ο. ΤΡΙΜΗΝΩΝ	Μεταβολή (%)		Μεταβολή (%)		Μεταβολή (%)		
	1998	1999	1999:1998	2000	2000:1999	2001	2001:2000
α' τρίμηνο	104,6	102,2	- 2,3	108,9	+ 6,6	112,8	+ 3,6
β' τρίμηνο	113,4	113,6	+ 0,2	120,6	+ 6,2	120,6	0,0
γ' τρίμηνο	106,1	108,9	+ 2,6	114,4	+ 5,1	118,2	+ 3,3
δ' τρίμηνο	106,9	109,0	+ 2,0	116,2	+ 6,6	115,6	- 0,5
Μ. Ο. Έτους	107,7	108,4	+ 0,7	115,0	+ 6,1	116,8	+ 1,6

β. Ενδιαμέσων αγαθών

α' τρίμηνο	102,7	102,1	- 0,6	110,0	+ 7,7	116,9	+ 6,3
β' τρίμηνο	113,8	117,6	+ 3,3	125,2	+ 6,5	124,3	- 0,7
γ' τρίμηνο	106,8	106,3	- 0,5	113,4	+ 6,7	115,8	+ 2,1
δ' τρίμηνο	103,8	108,1	+ 4,1	119,9	+ 10,9	114,1	- 4,8
Μ. Ο. Έτους	106,8	108,5	+ 1,6	117,1	+ 7,9	117,8	+ 0,6

γ. Κεφαλαιουχικών αγαθών

α' τρίμηνο	92,4	85,4	- 7,6	88,5	+ 3,6	108,8	+ 22,9
β' τρίμηνο	91,9	95,8	+ 4,2	109,1	+ 13,9	105,6	- 3,2
γ' τρίμηνο	84,6	87,2	+ 3,1	88,9	+ 2,0	87,0	- 2,1
δ' τρίμηνο	105,7	104,2	- 1,4	116,6	+ 11,9	108,0	- 7,4
Μ. Ο. Έτους	93,7	93,2	- 0,6	100,7	+ 8,1	102,4	+ 1,7

δ. Διαρκών καταναλωτικών αγαθών

α' τρίμηνο	120,5	119,2	- 1,1	142,8	+ 19,8	156,7	+ 9,7
β' τρίμηνο	160,4	147,3	- 8,2	199,1	+ 35,2	170,5	- 14,4
γ' τρίμηνο	123,3	144,0	+ 16,8	158,8	+ 10,3	147,1	- 7,4
δ' τρίμηνο	149,9	184,1	+ 22,8	185,9	+ 1,0	175,9	- 5,4
Μ. Ο. Έτους	138,5	148,7	+ 7,4	171,7	+ 15,5	162,5	- 5,4

ε. Μη διαρκών καταναλωτικών αγαθών

α' τρίμηνο	101,1	99,0	- 2,1	100,9	+ 1,9	100,9	0,0
β' τρίμηνο	108,5	110,9	+ 2,2	110,3	- 0,5	112,6	+ 2,1
γ' τρίμηνο	105,0	112,5	+ 7,1	115,4	+ 2,6	123,4	+ 6,9
δ' τρίμηνο	99,7	102,2	+ 2,5	104,7	+ 2,5	107,8	+ 3,0
Μ. Ο. Έτους	103,6	106,1	+ 2,4	107,8	+ 1,6	111,2	+ 3,2

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε, Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής, NACE.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ,
1999 – 2001

(1990 = 100)

<i>Κλάδοι παραγωγικής δραστηριότητας</i>	<i>Έτη</i>			<i>Μεταβολή</i>	
	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2000: 1999</i>	<i>2001: 2000</i>
- Τροφίμων και Ποτών	210,2	216,0	226,9	+ 2,8	+ 5,0
- Καπνού	299,8	306,3	327,8	+ 2,2	+ 7,0
- Υφαντικών ειδών	176,5	186,3	190,2	+ 5,6	+ 2,1
- Ένδυσης – γουναρικών	212,2	217,2	227,5	+ 2,4	+ 4,7
- Δέρματος – δερματίνων ειδών	207,2	212,1	221,3	+ 2,4	+ 4,3
- Ξύλου και ειδών από ξύλο πλην επίπλων	196,5	200,2	205,2	+ 1,9	+ 2,5
- Χαρτοπολτού, χάρτου και προϊόντων	215,9	233,7	257,3	+ 8,2	+ 10,1
- Εκτυπώσεων – Εκδόσεων	232,4	242,1	263,1	+ 4,2	+ 8,7
- Παραγωγών Πετρελαίου, οπτάνθρακα	152,4	289,9	257,6	+ 90,0	- 11,1
- Χημικών	203,4	205,8	212,7	+ 1,2	+ 3,4
- Προϊόντων ελαστικού και πλαστικού	187,6	204,5	209,7	+ 9,0	+ 2,5
- Μη μεταλλικών ορυκτών	204,2	212,8	224,7	+ 4,2	+ 5,6
- Βασικών μεταλλουργικών βιομηχανιών	134,8	138,8	141,6	+ 3,0	+ 2,0
- Μεταλλικών προϊόντων	200,0	207,6	217,1	+ 3,8	+ 4,6
- Μηχανών και Συσκευών	204,2	204,8	210,0	+ 0,3	+ 2,5
- Ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών	240,5	276,6	295,0	+ 15,0	+ 6,7
- Εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	131,0	131,0	136,2	0,0	+ 4,0
- Ηλεκτρικών οργάνων ακριβείας και ρολογιών	175,4	177,6	182,1	+ 1,3	+ 2,5
- Αυτοκινήτων, οχημάτων και ρυμουλκουμένων	191,4	192,1	192,9	+ 0,4	+ 0,4
- Λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	248,7	259,3	280,1	+ 4,3	+ 8,0
- Επίπλων – Λοιπών βιομηχανιών	204,9	209,0	216,6	+ 2,0	+ 3,6
Σύνολο Τομέα	199,6	216,5	223,2	+ 8,5	+ 3,1

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Δείκτης Τιμών Χονδρικής Πώλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

(1990 = 100)

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΡΙΜΗΝΩΝ			Μεταβολή (%)			Μεταβολή (%)	Μεταβολή (%)
	1998	1999	1999:1998	2000	2000:1999	2001	2001:2000
α' τρίμηνο	189,0	193,5	+ 2,4	209,3	+ 8,2	220,5	+ 5,4
β' τρίμηνο	193,6	197,5	+ 2,0	213,8	+ 8,3	225,2	+ 5,3
γ' τρίμηνο	194,0	202,3	+ 4,3	219,3	+ 8,4	224,7	+ 2,5
δ' τρίμηνο	193,3	205,2	+ 6,2	223,4	+ 8,9	222,2	- 0,5
Μ. Ο. Έτους	192,5	199,6	+ 3,7	216,5	+ 8,5	223,2	+ 3,1

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Δείκτης Τιμών Χονδρικής Πώλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(1978 = 100)

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΡΙΜΗΝΩΝ			<i>Μεταβολή (%)</i>			<i>Μεταβολή (%)</i>	<i>Μεταβολή (%)</i>
	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>1999:1998</i>	<i>2000</i>	<i>2000:1999</i>	<i>2001</i>	<i>2001:2000</i>
α' τρίμηνο	1 244,1	1 260,1	+ 1,3	1 286,6	+ 2,1	1 370,7	+ 6,5
β' τρίμηνο	1 258,0	1 258,4	+ 0,0	1 298,7	+ 3,2	1 390,9	+ 7,1
γ' τρίμηνο	1 271,1	1 261,4	- 0,8	1 330,6	+ 5,5	1 417,1	+ 6,5
δ' τρίμηνο	1 261,1	1 263,9	+ 0,2	1 376,1	+ 8,9	1 426,6	+ 3,7
Μ. Ο. Έτους	1 258,6	1 260,9	+ 0,2	1 323,0	+ 4,9	1 401,4	+ 5,9

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 1999 – 2001

(1990 = 100)

Κλάδοι Βιομηχανίας	Έτη			Μεταβολή	
	1999	2000	2001	2000: 1999	2001: 2000
– Τροφίμων και Ποτών	165,1	171,1	177,0	+ 3,6	+ 3,4
– Καπνού	195,5	203,9	220,9	+ 4,3	+ 8,3
– Υφαντικών ειδών	198,4	210,3	219,9	+ 6,0	+ 4,6
– Ένδυσης – γουναρικών	204,8	210,8	216,8	+ 2,9	+ 2,8
– Δέρματος – δερματίνων ειδών	206,2	220,4	228,5	+ 6,9	+ 3,7
– Ξύλου και ειδών από ξύλο πλην επίπλων	148,5	150,6	150,6	+ 1,4	0,0
– Χαρτοπολτού, χάρτου και προϊόντων	178,8	207,0	222,2	+ 15,8	+ 7,3
– Εκτυπώσεων – Εκδόσεων	192,7	206,9	214,7	+ 7,4	+ 3,8
– Παραγωγών Πετρελαίου, οπτάνθρακα	145,1	254,7	235,9	+ 75,5	- 7,4
– Χημικών	166,1	171,2	173,4	+ 3,1	+ 1,3
– Προϊόντων ελαστικού και πλαστικού	189,2	201,2	202,1	+ 6,3	+ 0,4
– Μη μεταλλικών ορυκτών	174,7	185,4	193,5	+ 6,1	+ 4,4
– Βασικών μεταλλουργικών βιομηχανιών	147,0	159,3	170,7	+ 8,4	+ 7,2
– Μεταλλικών προϊόντων	218,8	231,9	243,5	+ 6,0	+ 5,0
– Μηχανών και Συσκευών	191,7	201,7	206,7	+ 5,2	+ 2,5
– Μηχανών γραφείου και Ηλ. Υπολογιστών	162,2	164,0	167,0	+ 1,1	+ 1,8
– Ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών	215,6	225,8	230,4	+ 4,7	+ 2,0
– Εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	143,6	146,1	150,8	+ 1,7	+ 3,2
– Ηλεκτρικών οργάνων ακριβείας και ρολογιών	186,7	200,3	203,6	+ 7,3	+ 1,6
– Αυτοκινήτων, οχημάτων και συμμεταλλικών	195,2	204,4	211,9	+ 4,7	+ 3,7
– Λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	209,7	238,3	250,8	+ 13,6	+ 5,2
– Επίπλων – Λοιπών βιομηχανιών	189,5	192,9	197,6	+ 1,7	+ 2,4
Σύνολο Τομέα	184,3	195,6	201,5	+ 6,1	+ 3,0

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Δείκτης Τιμών Χονδρικής Πώλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

<i>Προϊόντα</i>	<i>Αξία Εξαγωγών (εκατ. δολ.)</i>			<i>Ποσοστιαία (%) Μεταβολή</i>	
	<i>1999*</i>	<i>2000*</i>	<i>2001*</i>	<i>2000/99</i>	<i>2001/00</i>
- Χημικά Είδη	556,8	633,3	481,4	+ 13,7	- 24,0
- Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	1 494,3	1 430,4	1 300,5	- 4,3	- 9,1
- Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	792,5	930,0	598,0	+ 17,4	- 35,7
- Διάφορα βιομηχανικά είδη	1 552,9	1 397,6	1 128,5	- 10,0	- 19,3
Σύνολο Βιομηχανικών προϊόντων	4 396,5	4 391,3	3 508,4	- 0,1	- 20,1

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

* Ιανουάριος-Σεπτέμβριος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

<i>Προϊόντα</i>	<i>Δείκτης όγκου (1991 = 100)</i>			<i>Ποσοστιαία (%) Μεταβολή</i>	
	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>1998: 1997</i>	<i>1999: 1998</i>
- Χημικά Είδη	326,9	639,5	570,7	+ 95,6	- 10,8
- Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	133,4	169,1	147,4	+ 26,8	- 12,8
- Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	612,0	619,9	676,9	+ 1,3	+ 9,2
- Διάφορα βιομηχανικά είδη	166,2	141,7	150,3	- 14,7	+ 6,1

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Στο τέλος του 2000 το μόνιμο αρχείο του ΣΕΒ περιελάμβανε 5 748 βιομηχανικές επιχειρήσεις, που λειτουργούσαν με τη νομική μορφή της Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και συγκέντρωναν σε μηχανολογικό εξοπλισμό κεφάλαια περισσότερα του 1 εκατ. δραχμών.

Τα τελευταία στοιχεία ισολογισμών του αρχείου αναφέρονται στο έτος χρήσης του 2000 επειδή, όπως είναι γνωστό, μεσολαβεί μεγάλο χρονικό διάστημα από το τέλος της χρήσης μέχρι τη δημοσίευση του ισολογισμού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και από τη δημοσίευση αυτή μέχρι την ομοιογενή επεξεργασία των ισολογισμών και την εγγραφή τους στο αρχείο.

Συνοπτικά στοιχεία για τους κυριότερους δείκτες χρηματοδοτικής διάρθρωσης και αποδοτικότητας παρέχονται στους Στατιστικούς πίνακες που εμφανίζονται στο τέλος του Κεφαλαίου αυτού. Πρωτογενή συγκεντρωτικά στοιχεία, σε απόλυτα μεγέθη, δίνονται στο Στατιστικό Παράρτημα. Όπως στις προηγούμενες εκθέσεις, τα στατιστικά στοιχεία του 2000 συγκρίνονται με τα αντίστοιχα προηγούμενων ετών.

α. Γενικές διαπιστώσεις

Από τον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης των 5 748 επιχειρήσεων που είναι καταγεγραμμένες στη βάση δεδομένων του ΣΕΒ, προ-

κύπτει αύξηση των πωλήσεων κατά 22,1%, έναντι 7,8% τον προηγούμενο χρόνο. Τα μικτά κέρδη αυξήθηκαν επίσης κατά 11,8%, ενώ οι γενικές δαπάνες λειτουργίας και χρηματοδότησης κατά 11,2%. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών υπήρξε η αύξηση των καθαρών κερδών κατά 7,1%, έναντι της σημαντικότερης αύξησης κατά 41,7% το έτος 1999 και 31,1% το έτος 1998.

Στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων χρήσης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η υψηλή αύξηση των καθαρών κερδών κατά το 1999 οφείλεται σε σημαντικό βαθμό και στις ευνοϊκές συνθήκες της κεφαλαιαγοράς για την αξιοποίηση των διαθέσιμων των εταιρειών. Ο παράγοντας αυτός υπήρξε όμως συγκυριακός, όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα του έτους 2000.

Συνεχίστηκε η βελτίωση της σχέσεως ιδίων/ξένων κεφαλαίων. Συγκεκριμένα ενώ το 1998 τα ίδια κεφάλαια αποτελούσαν το 84% των ξένων, το 1999 αποτελούσαν το 92% και το 2000 το 98%. Παρά το γεγονός αυτό, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων σημείωσε μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος και ήταν 10,3%, έναντι 12,4% το 1999 και 11% το 1998.

Όπως παρουσιάζεται και στη συνέχεια, τα μικτά κέρδη, οι πωλήσεις, τα καθαρά κέρδη και μια σειρά από λοιπούς δείκτες παρουσίασαν σημαντική βελτίωση (Πίνακας IV. 1).

Στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων χρήσης

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 1

**ΠΩΛΗΣΕΙΣ, ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ, ΑΞΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ**

<i>Έτος</i>	<i>Πωλήσεις (δισ. δρχ.)</i>	<i>Μικτά Κέρδη (δισ. δρχ.)</i>	<i>% Μεταβολής</i>	<i>Αποσβέσεις (δισ. δρχ.)</i>	<i>Δαπάνες Διοίκησης, Πωλήσεων και χρηματοδότ. (δισ. δρχ.)</i>	<i>% Μεταβολής</i>	<i>Καθαρά Κέρδη (δισ. δρχ.)</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1993	5 540	1 663,1	10,3	182,9	1 318,5	12,4	161,8
1994	6 142	1 809,5	8,8	192,2	1 370,0	3,9	247,4
1995	7 227	2 084,8	15,2	211,8	1 518,7	10,6	354,4
1996	7 738	2 305,8	10,6	237,3	1 675,4	10,3	393,3
1997	8 835	2 523,3	9,4	322,9	1 798,1	7,3	402,3
1998	9 399	2 970,7	17,7	402,7	2 040,5	13,5	527,5
1999	10 133	3 391,0	14,1	475,1	2 168,6	6,3	747,3
2000	12 374	3 790,0	11,8	578,7	2 411,1	11,2	800,1

θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η αύξηση των καθαρών κερδών κατά το 1999 οφείλεται σε σημαντικό βαθμό και στις ευνοϊκές συνθήκες της κεφαλαιαγοράς για την αξιοποίηση των διαθέσιμων των εταιρειών. Ο παράγοντας αυτός υπήρξε όμως συγκυριακός, όπως φάνηκε κατά το έτος 2000. Οι διαρθρωτικές βελτιώσεις που συνεχίστηκαν στις βιομηχανικές επιχειρήσεις κατά το 2000 επέτρεψαν, παρά τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους μέσω σειράς μέτρων που αύξησαν την παραγωγικότητα.

Ο συνολικός αριθμός των υπό εξέταση επιχειρήσεων αυξήθηκε το 2000 κατά 110. Η κινητικότητα της ελληνικής Βιομηχανίας συνεχίστηκε να εμφανίζεται υψηλή, αν και μειωμένη σε σχέση με

το προηγούμενο έτος αλλά και την περίοδο 1992-1995. Οι νέες επιχειρήσεις είναι 704, που είτε συγκέντρωσαν το 2000 μηχανολογικό εξοπλισμό περισσότερο από 1 εκατ. δραχμές ή δημοσίευσαν ισολογισμό για πρώτη φορά το έτος αυτό ή, αν και λειτουργούσαν κανονικά, δεν δημοσίευσαν έγκαιρα τον ισολογισμό του 1999 και επομένως δεν έχουν συμπεριληφθεί στην ανάλυση του προηγούμενου έτους, ενώ 594 είναι αυτές που έκλεισαν ή δεν δημοσίευσαν ισολογισμό ή έπαψαν να πληρούν τα κριτήρια ώστε να περιληφθούν στη βάση δεδομένων του ΣΕΒ.

Συνεχίστηκε το 2000 η στροφή των επιχειρήσεων προς τη νομική μορφή της Α.Ε. και η απομάκρυνση από τη νομική μορφή της Ε.Π.Ε., με

χαμηλότερο ρυθμό από το 1999. Ο αριθμός των Α.Ε. αυξήθηκε κατά 129, ενώ οι Ε.Π.Ε. μειώθηκαν κατά 19. Το στοιχείο αυτό είναι δηλωτικό της συνεχιζόμενης στροφής προς μεγαλύτερες μονάδες, με στόχο τη μελλοντική είσοδο στο χρηματιστήριο και την αξιοποίηση διαφόρων επενδυτικών κινητήρων και προγραμμαμάτων.

β. Οι ροές κεφαλαίων κατά το 2000

Η συνολική ροή νέων κεφαλαίων (ιδίων, ξένων και αποσβέσεων) ανήλθε κατά το 2000 σε 3 729,1

δισ. δρχ. σημειώνοντας σημαντική αύξηση κατά 52,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (Πίνακας IV. 2). Παρατηρείται σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης των νέων ιδίων κεφαλαίων, τα οποία παρουσιάζονται αυξημένα κατά 40,5% σε σχέση με το 1999.

Η συνολική νέα δανειοδότηση των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 84,1% το 2000 σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Συγκεκριμένα, κατά το 2000 τα νέα βραχυπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια αυξήθηκαν κατά 8,1%, ενώ τα νέα μακροπρόθεσμα αυξήθηκαν εντυπωσιακά. Η τάση των επιχειρήσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 2

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, 2000

(σε δισ. δρχ.)

	1997	1998	1999	2000
A. ΠΗΓΕΣ ΝΕΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
1. Νέα Ίδια Κεφάλαια	853,0	426,1	1 229,1	1 726,5
2. Νέος Καθαρός Δανεισμός	556,2	584,5	835,6	1 538,5
– Βραχυπρόθεσμος	418,3	463,3	616,7	666,8
– Μακροπρόθεσμος	137,9	121,2	218,9	871,7
3. Μεταβολή Συνόλου Αποσβέσεων	224,4	394,7	375,0	464,1
Συνολική Ροή Νέων Κεφαλαίων	1 633,6	1 405,3	2 439,7	3 729,1
B. ΧΡΗΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
1. Νέες Πάγιες Επενδύσεις	852,2	1 069,6	1 168,6	2 668,5
2. Νέο Κυκλοφορούν	781,4	335,6	1 271,2	1 060,6
– Μεταβολή Αποθεμάτων	163,8	176,0	157,9	456,9
– Καθαρές Νέες Απαιτήσεις	562,2	67,8	941,7	529,3
– Μεταβολή Διαθεσίμων	55,4	91,8	171,7	74,4
Συνολική Χρήση Νέων Κεφαλαίων	1 633,6	1 405,3	2 439,7	3 729,1

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 3

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Κατηγορία	1998		1999		2000	
	Ποσό (δισ. δρχ.)	%	Ποσό (δισ. δρχ.)	%	Ποσό (δισ. δρχ.)	%
Γήπεδα	25,6	2,4	- 0,6	- 0,1	188,5	7,1
Κτίρια	458,7	42,9	428,9	36,7	782,1	29,3
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	396,5	37,1	383,6	32,8	507,7	19,0
Λοιπά Πάγια – Συμμετοχές	188,9	17,6	356,7	30,5	1 190,0	44,6
Σύνολο	1 069,6	100,0	1 168,6	100,0	2 668,3	100,0

για μακροπρόθεσμο δανεισμό παρουσιάζεται τα δύο τελευταία έτη, σε αντίθεση με την περίοδο πριν το 1999, όπου οι επιχειρήσεις προσέφευγαν πολύ περισσότερο στον βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Τέλος οι ετήσιες αποσβέσεις σημείωσαν αύξηση κατά 23,8%, σε αντίθεση με το 1999 όπου είχαν παρουσιάσει κάμψη κατά 5%.

Το 2000 οι τοποθετήσεις σε νέο κυκλοφορούν κεφάλαιο μειώθηκαν κατά 16,6%, ενώ οι πάγιες επενδύσεις αυξήθηκαν σημαντικά κατά 128,4%.

Από τα στοιχεία του Πίνακα IV. 3, προκύπτει ότι τα κεφάλαια που διατέθηκαν το 2000 για γήπεδα, κτίρια και μηχανολογικό εξοπλισμό ήταν περισσότερα σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η αύξηση των κεφαλαίων για την αγορά λοιπών παγίων και για συμμετοχές, οι οποίες υπερδιπλασιάστηκαν σε σχέση με το 1999, ενώ και οι δαπάνες για κτίρια παρουσίασαν σημαντικότερη αύξηση.

Οι υψηλές επενδύσεις σε συμμετοχές καταδεικνύουν την προσπάθεια των επιχειρήσεων να αναπτύξουν για μια χρονιά ακόμη στρατηγικές συνεργασίες, διεπιχειρησιακές σχέσεις και να επεκταθούν σε νέους τομείς.

Όσον αφορά το νέο κυκλοφορούν, κατά το 2000, παρουσιάζεται μείωση όχι μόνο του μεριδίου του στις συνολικές χρήσεις (28% έναντι 52% το 1999) αλλά και σε απόλυτο μέγεθος. Η μείωση αυτή οφείλεται στη μείωση των απαιτήσεων και των διαθεσίμων και όχι στα αποθέματα, τα οποία παρουσιάζουν σημαντικότερη αύξηση.

Η αύξηση του ρυθμού μεταβολής των αποθεμάτων οφείλεται κυρίως στη μεταβολή των αποθεμάτων πρώτων υλών, τα οποία εξακολουθούν να αυξάνονται, όπως και το 1999. Αύξηση παρουσιάζεται και στον ρυθμό μεταβολής των αποθεμάτων ετοιμών προϊόντων τα οποία είχαν παρουσίασει επιβράδυνση του ρυθμού μεταβολής τους το 1999 (Πίνακας IV. 4).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 4

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

(% μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

Έτος	Πρώτες Υλεις	Έτοιμα Προϊόντα	Σύνολο
1993	7,5	1,3	3,9
1994	9,5	4,3	6,3
1995	18,3	14,5	16,2
1996	5,1	9,7	7,6
1997	6,2	14,4	10,8
1998	10,0	10,7	10,4
1999	11,5	6,3	8,5
2000	29,9	17,0	22,6

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

α. Αριθμός Επιχειρήσεων

Ο αριθμός των βιομηχανικών επιχειρήσεων που πληρούν τα κριτήρια για να συμπεριληφθούν στη βάση δεδομένων του ΣΕΒ, ανήλθε κατά το 2000 σε 5 748, εκ των οποίων οι 591 είχαν τη νομική μορφή της Ε.Π.Ε. και οι 5 157 ήταν Α.Ε. Από τις επιχειρήσεις αυτές οι 704 συμπεριλήφθηκαν για πρώτη φορά στη βάση δεδομένων του ΣΕΒ. Αντίθετα ο αριθμός των επιχειρήσεων που διαγράφηκε ανήλθε σε 594.

Στον Πίνακα IV. 5 παρουσιάζονται διαχρονικά στοιχεία για την εμφάνιση και την αποχώρηση επιχειρήσεων. Στην τελευταία στήλη, όπου εκτιμάται η κινητικότητα της Βιομηχανίας ως ποσοστό του αθροίσματος των νέων και αυτών που αποχωρούν στο σύνολο των επιχειρήσεων, εμφανίζεται ότι το ποσοστό αυτό μειώθηκε σε 22,6% από το 24,8% του προηγούμενου έτους. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της περιόδου 1992-1997 και σημαντικά υψηλότερο αυ-

τού της περιόδου 1987-1990 που σε κανένα έτος δεν υπερέβη το 17%.

Η εμφάνιση νέων βιομηχανικών επιχειρήσεων επικεντρώνεται κυρίως στους κλάδους Κατασκευής Μηχανών και Συσκευών εκτός από τις Ηλεκτρικές και τα Μέσα Μεταφοράς (36), Ειδών Διατροφής εκτός των Ποτών (20), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28), Λοιπών βιομηχανιών (39), Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38), Επίπλων και Ειδών Επίπλωσης (26).

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση παρατηρείται στους κλάδους Ειδών Διατροφής εκτός των Ποτών (20), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28), Κατασκευής Τελικών Προϊόντων από Μέταλλο εκτός από Μηχανές και Μεταφορικό Υλικό (35).

Όσον αφορά τους κλάδους στους οποίους κατεβύθησαν τα περισσότερα κεφάλαια (ίδια και ξένα) από τις νεοεμφανιζόμενες επιχειρήσεις, η μεγαλύτερη συγκέντρωση παρατηρείται στους κλάδους Ειδών Διατροφής εκτός των Ποτών (20), Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27), Κατασκευής Τελικών Προϊόντων από Μέταλλο εκτός από Μηχανές και Μεταφορικό Υλικό (35), Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37).

Στους κλάδους Επίπλων και Ειδών Επίπλωσης (26), Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27) και Κατασκευής Μηχανών και Συσκευών εκτός από τις Ηλεκτρικές και τα Μέσα Μεταφοράς (36), ο σχετικά μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων που εισήλθε συνεισέφερε σημαντικά κεφάλαια στους αντίστοιχους κλάδους.

Αντίθετα για τους κλάδους, Ειδών Διατροφής εκτός από Ποτά (20), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28), βιομηχανιών Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32), Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38) και Λοιπών βιομηχανιών (39), ο σχετικά σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που εισήλθε δεν συνεισέφερε ιδιαίτερα σημαντικά στα κεφάλαια του κλάδου (Πίνακας IV. 6).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 5

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Έτος	Νέες Επιχειρήσεις	Επιχειρήσεις που αποχωρούν	Σύνολο Επιχειρήσεων	Κινητικότητα (%)
1990	327	318	3 792	17,0
1991	528	512	3 808	27,3
1992	823	697	3 934	38,6
1993	1 045	766	4 213	43,0
1994	847	723	4 337	36,2
1995	1 557	536	5 358	39,1
1996	761	751	5 368	28,2
1997	837	730	5 475	28,6
1998	776	625	5 580	25,1
1999	728	670	5 638	24,8
2000	704	594	5 748	22,6

β. Σχέση ιδίων προς συνολικά κεφάλαια

Το 2000 σημειώθηκε αύξηση του λόγου των ιδίων με τα συνολικά κεφάλαια, ο οποίος από 47,9% που ήταν το 1999 αυξήθηκε σε 49,6% το 2000. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται αποκλειστικά στις εξελίξεις των κερδοφόρων επιχειρήσεων, αφού στις ζημιογόνες ο λόγος σημείωσε μείωση (-3,5%).

Το γεγονός ότι μετά από μια μακρά περίοδο συνεχούς αύξησης του λόγου, σταθεροποιείται σε υψηλά επίπεδα και παρουσιάζει και περαιτέρω μικρή αύξηση, υποδηλώνει ότι η κεφαλαιακή δομή των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας προσομοιάζει πλέον με αυτήν της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΟΣΑ.

Συγκεκριμένα σε δεκαεπτά από τους εικοσιένα κλάδους ο λόγος των ιδίων κεφαλαίων προς τα

συνολικά κεφάλαια βελτιώθηκε, ενώ σε τέσσερις μόνο κλάδους μειώθηκε. Μείωση του λόγου εμφανίζεται στους κλάδους Επίπλων και Ειδών Επίπλωσης (26), Βιομηχανικών Προϊόντων από Ελαστικό και Πλαστική Ύλη (30), Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37) και Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38). Η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στον κλάδο Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37), ενώ η μεγαλύτερη αύξηση στον κλάδο Μεταλλευτικών επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα που σε προηγούμενες εκδόσεις ήταν ενταγμένες στον κλάδο 33 και στον κλάδο βιομηχανιών Ξύλου και Φελλού εκτός από την Επιπλοποιία (Πίνακας IV. 7).

Στον Πίνακα IV. 8 γίνεται διάκριση της εξέλιξης του λόγου των ιδίων προς τα συνολικά κεφάλαια μεταξύ κερδοφόρων και ζημιογόνων επιχει-

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 6

ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ

Βιομηχανικοί Κλάδοι	Ποσοστό Νέων Επιχειρήσεων ανά κλάδο (%)	Ποσοστό συνολικών κεφαλαίων προερχομένων από Νέες Επιχειρήσεις ανά κλάδο (%)	Ποσοστιαία κατανομή Νέων Επιχειρήσεων κατά κλάδους (%)	Ποσοστιαία κατανομή συνολικών κεφαλαίων Νέων Επιχειρήσεων κατά κλάδους (%)
20	16,4	5,0	24,43	22,97
21	9,9	1,4	2,41	4,40
22	3,6	0,0	0,14	0,01
23	7,2	1,6	3,98	3,14
24	11,7	4,9	7,24	4,18
25	8,9	17,4	1,56	8,07
26	13,3	8,5	3,98	2,95
27	11,9	14,6	2,41	10,14
28	14,7	2,9	9,94	4,46
29	3,6	1,3	0,14	0,05
30	8,5	3,9	3,69	4,01
31	9,6	1,6	4,12	3,29
32	12,2	0,5	0,71	1,09
33	9,5	2,4	7,81	5,20
33α	0,0	0,0	0,00	0,00
34	6,5	0,1	0,28	0,17
35	11,2	3,4	8,38	8,70
36	17,8	9,4	5,68	3,53
37	12,1	4,7	4,26	8,56
38	13,6	1,9	3,41	3,05
39	14,6	4,3	5,40	2,05
20 - 39	12,2	3,3	100,00	100,00

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 7

**ΛΟΓΟΣ ΙΔΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΟ 2000**

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	44,33	44,67
21	67,07	71,20
22	24,24	27,73
23	50,96	55,45
24	40,30	41,60
25	47,64	62,30
26	47,59	45,45
27	39,01	41,21
28	56,44	60,27
29	53,81	60,45
30	50,88	50,06
31	42,12	42,21
32	42,64	43,05
33	53,87	54,42
33α	38,26	81,59
34	57,74	59,09
35	45,90	47,90
36	43,79	45,09
37	49,61	37,86
38	45,48	38,48
39	49,01	57,58
20 - 39	47,89	49,56

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 8

**ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΣΤΙΣ ΚΕΡΔΟΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΖΗΜΙΟΓΟΝΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

<i>Έτος</i>	<i>Ζημιογόνες Επιχειρήσεις</i>	<i>Κερδοφόρες Επιχειρήσεις</i>	<i>Σύνολο Επιχειρήσεων</i>
1992	1,2	42,3	29,7
1993	6,0	40,2	31,4
1994	3,7	42,2	34,8
1995	15,0	44,5	38,9
1996	37,3	45,2	43,4
1997	34,2	48,2	45,9
1998	33,4	48,6	45,6
1999	39,7	49,6	47,9
2000	38,3	51,9	49,6

ρήσεων. Στις κερδοφόρες επιχειρήσεις τα ίδια κεφάλαια, ως ποσοστό των συνολικών κεφαλαίων, αυξήθηκαν κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες. Στις ζημιογόνες επιχειρήσεις ο λόγος επιδεινώθηκε κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες σε αντίθεση με το 1999, όπου είχε βελτιωθεί κατά 6,3 ποσοστιαίες μονάδες.

γ. Χρονική διάρκεια των υποχρεώσεων

Η ποσοστιαία κατανομή των πηγών δανειακών κεφαλαίων της Βιομηχανίας παρουσιάζεται στον Πίνακα IV. 9.

Το 2000 η τάση των βιομηχανικών επιχειρήσεων να προσφεύγουν σε βραχυχρόνιο δανεισμό μειώνεται. Συγκεκριμένα, οι νέες βραχυχρόνιες

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 9

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΦΘΡΩΣΗ ΝΕΩΝ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(% καθαρή ροή)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Βραχυπρόθεσμα	83,7	78,3	75,2	79,3	73,8	65,3
α. Τραπεζικά	- 34,0	62,9	30,1	30,1	19,7	22,6
β. Λοιπά	117,7	15,4	45,1	49,2	54,1	42,6
2. Μακροπρόθεσμα	16,3	21,7	24,8	20,7	26,2	34,7
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

δεσμεύσεις αποτέλεσαν το 65,3% των νέων δανειακών κεφαλαίων έναντι, 73,8% το 1999 και 79,3% το 1998. Τα προηγούμενα έτη η μείωση των ονομαστικών επιτοκίων είχε δημιουργήσει συνθήκες μεγαλύτερης ελκυστικότητας για την ανάληψη μα-

κροχρόνιων χρηματοδοτικών δεσμεύσεων. Για τον λόγο αυτό η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη είναι φθίνουσα καθ' όλη την διάρκεια της περιόδου 1995-2000 με μόνη εξαίρεση το έτος 1998, όπου παρουσιάστηκε αύξηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 10

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ποσοστιαία διάρθρωση %)

Έτος	Βραχυπρόθεσμες		Μεσο-μακροπρόθεσμες		Γενικό Σύνολο
	Τραπεζικές	Λοιπές	Τραπεζικές	Λοιπές	
1980	33,6	37,0	24,8	4,6	100,0
1985	36,7	41,1	18,5	3,7	100,0
1990	37,6	41,9	18,3	2,2	100,0
1995	32,2	51,3	12,4	4,1	100,0
1996	33,8	49,4	12,3	4,5	100,0
1997	33,4	49,0	13,8	3,8	100,0
1998	33,1	49,0	14,2	3,7	100,0
1999	31,4	49,6	15,4	3,6	100,0
2000	29,9	48,5	18,3	3,4	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 11

**ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	16,0	18,9	20,3	19,2	20,2	19,5
21	29,3	27,8	31,2	25,6	21,9	55,2
22	6,7	5,9	4,7	4,0	5,6	8,2
23	14,7	14,0	11,6	11,6	10,7	13,8
24	10,0	9,1	10,0	10,2	10,2	11,0
25	31,6	24,7	25,7	21,7	10,1	10,0
26	13,6	14,5	11,2	9,5	8,6	11,1
27	12,5	12,6	14,0	13,5	19,8	16,7
28	11,4	10,2	9,8	12,8	8,8	8,7
29	28,6	25,2	26,9	16,9	14,1	13,4
30	17,5	16,7	13,6	17,1	23,0	20,2
31	10,3	8,7	8,2	12,2	14,0	12,2
32	16,1	12,8	—	16,5	9,0	19,5
33	19,1	25,5	22,6	21,2	22,0	23,8
33α	20,6	19,6	0,5	1,9	18,0	5,9
34	28,6	26,8	27,1	31,3	30,7	24,5
35	13,4	13,7	18,9	19,7	26,7	28,1
36	16,3	14,1	14,9	13,2	16,3	16,6
37	13,7	12,3	17,8	19,9	25,6	29,0
38	19,4	29,3	42,7	34,2	41,9	29,5
39	17,6	12,9	10,4	19,8	12,7	10,0
20 - 39	16,4	16,7	18,2	17,9	19,0	21,6

Το ποσοστό των μακροπρόθεσμων δανειακών κεφαλαίων στο σύνολο των υποχρεώσεων της Βιομηχανίας ανήλθε το 2000 σε 21,6%, έναντι 19% το 1999 και 17,9% το 1998. Η αύξηση αυτή αποτελεί συνέχεια μια τάσης που τείνει να διαμορφωθεί από το 1992 και μετά, με τα υπόλοιπα των μακροπρόθεσμων, ως ποσοστό των συνολικών υποχρεώσεων της Βιομηχανίας, να αυξάνουν. Η εξέλιξη αυτή αποτελεί θετικό στοιχείο για τις προοπτικές της Βιομηχανίας και ένδειξη της ανατροπής των τάσεων του πρόσφατου παρελθόντος, όταν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις, λόγω των υψηλών επιτοκίων, απέφευγαν την έκθεσή τους σε μακροπρόθεσμο δανεισμό (Πίνακας IV. 10).

Όσον αφορά την εξέλιξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού στους επιμέρους κλάδους, όπως προκύπτει από τον Πίνακα IV. 11, αυτή παρουσίασε αύξηση σε δέκα κλάδους και σε έντεκα μειώθηκε. Τη μεγαλύτερη αύξηση δανεισμού παρουσίασε ο κλάδος των βιομηχανιών Ποτών (21), και ακολουθούν οι κλάδοι βιομηχανιών Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32) και βιομηχανιών Καπνού (22). Η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στον κλάδο των Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα, που σε προηγούμενες εκδόσεις ήταν ενταγμένες στον κλάδο 33.

Η κατανομή των πιστώσεων το 2000 μεταξύ τραπεζικών και μη τραπεζικών πιστώσεων μεταβλήθηκε μόνον οριακά σε σχέση με το 1999. Η διατήρηση των λοιπών τραπεζικών πιστώσεων σε υψηλά επίπεδα συμπίπτει με μια περίοδο αποκλιμάκωσης των ονομαστικών επιτοκίων και προφοράς νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων.

δ. Βαθμός παγιοποίησης συνόλου Βιομηχανίας

Στο σύνολο της Βιομηχανίας κατά το 2000 τα καθαρά πάγια (πάγια σε τιμές κτήσης μείον αποσβέσεις) αυξήθηκαν κατά 35,7%, ενώ το κυκλοφορούν και διαθέσιμο κατά 15,2%. Αποτέλεσμα ήταν ο βαθμός παγιοποίησης των κεφαλαίων να αυξηθεί σημαντικά από 44,5% το 1999 σε 48,6% το 2000 (Πίνακας IV. 12).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 12

ΒΑΘΜΟΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

<i>Ετος</i>	<i>Ποσοστό (%)</i>
1993	42,0
1994	40,5
1995	43,3
1996	40,5
1997	42,8
1998	45,8
1999	44,5
2000	48,6

Από την ανάλυση του βαθμού παγιοποίησης κατά κλάδο (Πίνακας IV. 13) προκύπτει ότι δεκαπέντε από τους εικοσιένα κλάδους παρουσίασαν αύξηση. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στους κλάδους Ποτών (21), Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα, που σε προηγούμενες εκδόσεις ήταν ενταγμένες στον κλάδο 33 (33α), Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28), Υφαντικών βιομηχανιών (23) και βιομηχανιών Χημικών Προϊόντων (31).

Οι υψηλότεροι βαθμοί παγιοποίησης το 2000 παρουσιάζονται στους κλάδους Ποτών (21), Υφαντικών βιομηχανιών (23), Προϊόντων από μη Μεταλλικά Ορυκτά εκτός από τα Παράγωγα Πετρελαίου και Άνθρακα (33), Βασικών Μεταλλουργικών βιομηχανιών (34) και Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38). Αντίθετα, οι χαμηλότεροι βαθμοί παγιοποίησης παρουσιάζονται στις επιχειρήσεις των κλάδων (22) βιομηχανίες Καπνού, (24) βιομηχανίες Ειδών Υπόδησης, Ειδών Ενδυμασίας και διαφόρων Ειδών από Ύφασμα και (31) βιομηχανίες Χημικών Προϊόντων.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 13

**ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ**

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	1998	1999	2000
20	45,4	44,7	46,8
21	69,3	68,8	82,6
22	27,7	25,0	25,6
23	41,5	44,5	49,1
24	32,2	30,8	32,9
25	39,2	38,9	40,0
26	42,4	43,0	40,6
27	40,7	41,9	42,0
28	40,4	40,8	47,8
29	39,9	41,6	44,8
30	43,3	45,1	47,0
31	34,3	35,1	38,7
32	51,5	45,0	45,3
33	52,8	52,9	51,2
33α	30,9	33,9	40,7
34	53,7	54,1	50,4
35	40,0	38,2	40,0
36	36,8	36,1	34,1
37	33,5	36,0	42,5
38	67,5	61,4	56,2
39	40,5	37,7	41,3
20 - 39	45,8	44,5	48,6

ε. Κάλυψη παγίου κεφαλαίου

Τα ακαθάριστα πάγια κεφάλαια του συνόλου των βιομηχανικών επιχειρήσεων αυξήθηκαν το 2000 κατά 2 668,5 δισ. δρχ., έναντι 1 168,4 δισ. δρχ. το 1999. Η αύξηση στα ακαθάριστα πάγια το 2000 χρηματοδοτήθηκε με νέα εσωτερικά κεφάλαια (ίδια και αποσβέσεις) κατά ποσοστό 89,7%, σε σχέση με ποσοστό 137,3% το 1999 και 76,7% το 1998. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλό με βάση διεθνείς συγκρίσεις και σημαντικά υψηλότερο αυτών που εμφάνιζε η ελληνική Βιομηχανία σε προηγούμενες δεκαετίες. Υπό αυτές τις συνθήκες, η παρατηρούμενη μείωση σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως ανατροπή της τάσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων για υγιή χρηματοδοτική κάλυψη των παγίων ακινητοποιήσεών τους (Πίνακας IV. 14).

Από τα νέα μακροπρόθεσμα κεφάλαια ένα ποσοστό 17,4% περίπου προήλθε από νέο μακροπρόθεσμο δανεισμό. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο του αντίστοιχου του προηγούμενου έτους, σημαντικά όμως υψηλότερο αυτών που κατεγράφησαν σε όλη την περίοδο μετά το 1986, κατά τη διάρκεια της οποίας η απροθυμία της Βιομηχανίας να δεσμευτεί για μακρύ χρονικό διάστημα λειτουργούσε ανασταλτικά στην πραγματοποίηση επενδύσεων.

Το 2000 το ποσοστό των νέων ιδίων κεφαλαίων που συνεισέφερε στην κάλυψη των ακαθάριστων παγίων επενδύσεων μειώθηκε σε 64,7%, έναντι 105,2% το προηγούμενο έτος. Ως αποτέλεσμα, το 2000 η σχέση ιδίων κεφαλαίων προς καθαρά πάγια μειώθηκε στο 101,9%, έναντι 107,5% το 1999 (Πίνακας IV. 15).

Είναι αξιοσημείωτο ότι καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '80 ο λόγος ιδίων κεφαλαίων προς καθαρά πάγια κυμάνθηκε μεταξύ του 60%-70%, στοιχείο που αποκαλύπτει για μία ακόμη φορά την εξυγίανση της χρηματοδοτικής κάλυψης της ελληνικής Βιομηχανίας που σημειώθηκε τα τελευταία έτη.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 14

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	1986- 1990	1991- 1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ροή Ακαθαρίστων							
Παγίων Επενδύσεων	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ροή Νέων Μακροπρόθεσμων							
Κεφαλαίων	111,4	122,9	117,4	142,6	88,1	156,0	107,1
α. Ιδίων	53,9	74,4	73,6	100,1	39,8	105,2	64,7
β. Αποσβέσεων	47,5	41,4	38,7	26,3	36,9	32,1	25,0
γ. Συνολικού Μακροπρόθεσμου Δανεισμού	10,0	7,1	5,1	16,2	11,3	18,7	17,4

Σύμφωνα με τον Πίνακα IV. 16, οι κλάδοι που χαρακτηρίζονται από χαμηλό ποσοστό ιδίων προς καθαρά πάγια αφορούν τις βιομηχανίες Ειδών Διατροφής, εκτός από Ποτά (20), τις βιομηχανίες Ποτών (21), τις βιομηχανίες Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27), τις βιομηχανίες Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32), τις βιομηχανίες Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37) και τέλος τις βιομηχανίες Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38). Σε όλους τους υπόλοιπους κλάδους τα ίδια κεφάλαια υπερεκαλύπτουν την καθαρή αξία των παγίων. Το γεγονός αυτό προσδίδει σταθερότητα στους κλάδους αυτούς.

Η μεγαλύτερη άνοδος του λόγου ιδίων προς καθαρά πάγια το 2000 (33,1 ποσοστιαίες μονάδες) παρουσιάζεται στον κλάδο Ξύλου και Φελλού εκτός Επίπλων (25). Αντίθετα, η μεγαλύτερη μείωση (49 ποσοστιαίες μονάδες) παρατηρείται στον κλάδο Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 15

ΛΟΓΟΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ

Έτος	Ποσοστό (%)
1992	70,8
1993	74,6
1994	83,7
1995	95,9
1996	100,3
1997	105,7
1998	99,7
1999	107,5
2000	101,9

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 16

**ΛΟΓΟΣ (%) ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΥΣ
ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ**

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	1998	1999	2000
20	92,60	99,12	95,53
21	91,20	97,48	86,17
22	93,10	96,81	108,32
23	111,00	114,53	113,02
24	122,30	130,65	126,37
25	127,30	122,45	155,58
26	108,30	110,69	112,00
27	60,40	93,13	98,06
28	108,50	138,46	126,13
29	137,90	129,37	134,97
30	104,60	112,94	106,61
31	116,00	120,15	109,02
32	115,70	94,84	94,93
33	103,50	101,84	106,18
33α	125,50	245,91	200,55
34	108,50	106,80	117,26
35	85,00	120,37	119,63
36	118,40	121,26	132,15
37	113,20	137,93	88,95
38	76,40	74,08	68,52
39	118,40	129,92	139,50
20 - 39	99,70	107,52	101,92

στ. Κάλυψη κυκλοφορούντος κεφαλαίου

Το κυκλοφορούν και διαθέσιμο κεφάλαιο των βιομηχανικών επιχειρήσεων στο τέλος του 2000 ανήλθε σε 8 030 δισ. δρχ. σημειώνοντας αύξηση 15,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, έναντι αύξησης 22,3% το 1999. Αντιστοίχως το κυκλοφορούν και διαθέσιμο ανά βιομηχανική επιχείρηση έφθασε τα 1 397,1 εκατ. δρχ. έναντι 1 236,2 εκατ. δρχ. το 1999, παρουσίασε δηλαδή αύξηση κατά 13% (Πίνακας IV. 17).

Παρά την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του κυκλοφορούντος και διαθέσιμου κεφαλαίου, η αύξηση είναι μεγαλύτερη του πληθωρισμού, γεγονός που αντιστρέφει τις παλαιότερες πρακτικές των βιομηχανικών επιχειρήσεων, όπου λόγω των υψηλών επιτοκίων και συνεπώς του υψηλού κόστους του χρήματος, οι αυξήσεις στο κυκλοφορούν κεφάλαιο ήταν πολύ μικρότερες του πλη-

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 17

**ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΑΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**

Έτος	Ποσόν (εκατ. δρχ.)	Μεταβολή (%)	Μεταβολή (%) δείκτη χονδρικής μεταποίησης
1992	747,3	11,0	14,7
1993	772,7	3,4	12,9
1994	834,2	8,0	7,4
1995	786,2	-5,8	8,1
1996	853,5	8,6	7,1
1997	979,5	14,8	3,1
1998	1 021,2	4,3	2,9
1999	1 236,2	21,1	8,5
2000	1 397,1	13,0	3,1

θωρισμού με άμεσες επιπτώσεις στη ρευστότητά τους.

Κατά το 2000 τα μακροπρόθεσμα κεφάλαια του συνόλου της Βιομηχανίας (ίδια, αποσβέσεις, ξένα μακροπρόθεσμα) αυξήθηκαν κατά 2 857,3 δισ. δρχ., έναντι 1 823,1 δισ. δρχ. το 1999. Το 2000 τα ακαθάριστα πάγια αυξήθηκαν κατά 2 668,5 δισ. δρχ., έναντι 1 168,4 δισ. δρχ. το 1999.

Το σύνολο των μακροπρόθεσμων (μονίμων) κεφαλαίων κίνησης του συνόλου της Βιομηχανίας σε τρέχουσες τιμές ανήλθε σε 1 852 δισ. δρχ. έναντι 1 663,7 δισ. δρχ. το 1999 (Πίνακας IV. 18). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 23,1% του κυκλοφορούντος και διαθέσιμου ενεργητικού κατά το 2000, ποσοστό παρόμοιο με αυτό που κατά μέσον όρο συναντάται στις βιομηχανικές επιχειρήσεις των περισσότερων βιομηχανικών κλάδων.

Η μεγαλύτερη μείωση στην ποσοστιαία κάλυψη του κυκλοφορούντος και διαθέσιμου κεφαλαίου

με μόνιμα κεφάλαια κίνησης για το 2000 παρατηρείται στον κλάδο Κατασκευής και Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού υλικού (37). Ακολουθούν οι κλάδοι Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38), Μεταλλευτικών επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα (33α), Προϊόντων από Ελαστικό και Πλαστική ύλη (30), Χημικών Προϊόντων (31), Ειδών Διατροφής εκτός Ποτών (20), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28) και τέλος, οι βιομηχανίες Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27).

Η ποσοστιαία κάλυψη κυκλοφορούντος και διαθέσιμου κεφαλαίου με μόνιμα κεφάλαια κίνησης για το 2000 εμφανίζεται υψηλότερη στον κλάδο Ξύλου και Φελλού εκτός Επίπλων (25) και ακολουθούν οι κλάδοι βιομηχανιών Ποτών (21), Λοιπών βιομηχανιών (39) και βιομηχανιών Καπνού (22) (Πίνακας IV. 19).

Αντίθετα, οι χαμηλότερες τιμές του δείκτη παρουσιάζονται στους κλάδους Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38), Καπνού (22) και Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι κλάδοι βιομηχανιών Καπνού (22) και βιομηχανιών Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27) ήταν μεταξύ εκείνων με τη χαμηλότερη τιμή του σχετικού δείκτη και κατά το 1999.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 18

**ΥΠΟΛΟΓΙΑ ΜΟΝΙΜΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ**

<i>Έτος</i>	<i>Δισ. δρχ.</i>
1992	- 59
1993	24,7
1994	2 245,6
1995	594,5
1996	773,5
1997	1 136,6
1998	1 009,0
1999	1 663,7
2000	1 852,0

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2000

Η σημαντική αύξηση των καθαρών κερδών της ελληνικής Βιομηχανίας, η οποία έγινε ιδιαίτερα αισθητή το 1999 (Πίνακας IV. 20) δεν συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του 2000. Πιο συγκεκριμένα, το ύψος των καθαρών κερδών κατά το εξεταζόμενο έτος (2000) παρουσίασε αύξηση της τάξης του 7,1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Μεγαλύτερη ήταν η αύξηση των μικτών κερδών που αυξήθηκαν από 3 391 δισ. δρχ. το 1999 σε 3 790 δισ. δρχ. Σημείωσαν δηλαδή το 2000 αύξηση κατά 11,8%, έναντι 14,1% του προηγούμενου έτους.

Το 2000 υπήρχαν 4 279 κερδοφόρες επιχειρήσεις, έναντι 4 300 κατά τον προηγούμενο χρόνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 19

**ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ
ΜΕ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ**

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	14,2	19,7	16,3
21	10,9	17,6	25,8
22	1,5	4,6	10,8
23	18,6	21,1	24,6
24	19,7	22,5	22,5
25	35,5	22,9	43,4
26	15,0	16,0	18,4
27	-10,0	15,9	15,5
28	17,9	33,0	30,6
29	37,7	32,1	38,0
30	20,0	31,2	24,8
31	19,5	23,4	17,2
32	30,4	5,2	16,2
33	24,3	23,6	28,7
33α	13,1	79,3	70,8
34	38,0	36,3	37,7
35	11,7	36,0	37,5
36	22,5	26,4	30,5
37	25,2	41,4	23,1
38	2,0	18,0	1,1
39	29,7	28,5	35,0
20 - 39	17,7	23,9	23,1

Ο αριθμός των ζημιόγνων επιχειρήσεων μειώθηκε από 1 469 σε 1 388. Για το 2000, το 74,4% των βιομηχανικών επιχειρήσεων ήταν κερδοφόρες, έναντι 76,3% το 1999. Παρατηρήθηκε δηλαδή μία ελαφρά μείωση της αναλογίας των κερδοφόρων στο σύνολο των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Τα συνολικά κέρδη των κερδοφόρων επιχειρήσεων αυξήθηκαν από 892,6 δισ. δρχ. το 1999 σε 985,3 δισ. δρχ. το 2000. Συγχρόνως, αύξηση παρατηρήθηκε και στις ζημίες των ζημιόγνων επιχειρήσεων από 145,4 δισ. δρχ. το 1999 σε 185,2 δισ. δρχ. το 2000.

Στον Πίνακα IV. 21 παρουσιάζονται στοιχεία της εξέλιξης των κερδών/ ζημιών ανά κερδοφόρο/

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 20

**ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

<i>Έτος</i>	<i>Κέρδη (δισ. δρχ.)</i>
1987	15,7
1988	9,6
1989	45,5
1990	51,4
1991	15,7
1992	164,3
1993	161,8
1994	247,4
1995	354,4
1996	393,0
1997	402,3
1998	527,5
1999	747,3
2000	800,1

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 21

**ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ – ΖΗΜΙΕΣ
ΑΝΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**

(σε εκατ. δρχ.)

Έτος	Σύνολο Βιομηχανίας	Κερδοφόρες Επιχειρήσεις	Ζημιογόνες Επιχειρήσεις
1992	41,8	115,2	- 182,1
1993	38,4	107,0	- 169,5
1994	57,0	123,3	- 148,0
1995	66,1	115,4	- 89,4
1996	73,2	142,6	- 121,3
1997	73,5	138,4	- 111,0
1998	94,5	166,3	- 125,0
1999	132,5	207,6	- 108,7
2000	139,2	230,3	- 126,2

Ζημιογόνο βιομηχανική επιχείρηση αντίστοιχα. Με βάση τα στοιχεία του πίνακα, τα καθαρά κέρδη ανά βιομηχανική επιχείρηση σημείωσαν αύξηση κατά 5,1% το 2000, έναντι σημαντικής αύξησης κατά 40,2% το 1999. Τα καθαρά κέρδη ανά κερδοφόρο βιομηχανική επιχείρηση σημειώνουν άνοδο της τάξης του 10,9%, έναντι αύξησης κατά 24,8% το 1999. Τέλος, οι μέσες ζημίες ανά ζημιογόνο επιχείρηση το 2000 αυξήθηκαν κατά 16,1%, έναντι μείωσης κατά 13% το 1999.

Με δεδομένη την αύξηση των καθαρών κερδών το 2000, οι βιομηχανικές επιχειρήσεις αύξησαν το ύψος των μερισμάτων, χωρίς όμως να μεταβάλλουν τη μερισματική τους πολιτική. Τα μερίσματα (ως ποσοστό των καθαρών κερδών) αυξήθηκαν σε 29,5%, έναντι 26,3% του προηγούμενου έτους (Πίνακας IV. 22). Αντίθετα, το σύνολο των αδιανέμητων κερδών των κερδοφόρων επιχειρήσεων κυμάνθηκε σε 412,9 δισ. δρχ., ποσό που αντιπροσωπεύει το 41,9% των καθαρών κερδών.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 22

ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΑ ΚΕΡΔΗ

Έτος	Δισ. δρχ.	% (επί των κερδών)
1992	80,6	23,6
1993	96,5	28,5
1994	110,2	27,3
1995	136,5	29,1
1996	150,8	26,7
1997	166,7	29,8
1998	206,4	29,5
1999	234,4	26,3
2000	290,7	29,5

Το ποσοστό είναι χαμηλότερο των ετών 1998 και 1999, όταν παρακρατήθηκε το 42,2% και το 46,7% αντίστοιχα, αλλά υψηλότερο του 40,6% που παρακρατήθηκε το 1997. Τέλος, το 2000 τα ποσά που οι βιομηχανικές επιχειρήσεις κατέβαλαν για φόρους, ως ποσοστό επί των καθαρών κερδών, παρουσίασαν αύξηση κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα περίπου.

Η ροή ρευστών, δηλαδή το άθροισμα των αδιανέμητων κερδών και των αποσβέσεων, παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά 11,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (Πίνακας IV. 23), γεγονός που συμβάλλει αποφασιστικά στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής διάρθρωσης του συνόλου της Βιομηχανίας.

α. Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων

Το 2000 η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, η οποία προκύπτει ως ο λόγος των καθαρών κερδών προς τα ίδια κεφάλαια, μειώθηκε στο 10,3%

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 23

**ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΑΔΙΑΝΕΜΗΤΩΝ
ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ**

(σε δις. δρχ.)

Έτος	Αδιανέμητα Κέρδη	Αποσβέσεις Χρήσης	Σύνολο
1992	187,6	170,2	357,8
1993	156,7	182,9	339,6
1994	191,2	192,2	383,4
1995	207,2	211,8	419,0
1996	275,0	237,3	512,3
1997	227,7	322,9	550,6
1998	295,3	402,7	698,0
1999	416,6	475,1	891,8
2000	412,9	578,7	991,6

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 24

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Έτος	Ποσοστό (%)
1992	10,9
1993	9,2
1994	11,5
1995	12,9
1996	11,2
1997	9,2
1998	11,0
1999	12,4
2000	10,3

έναντι 12,4% το 1999 (Πίνακας IV. 24) σε επίπεδα χαμηλότερα του μέσου όρου της οκταετίας 1992-99 (11%), αλλά σημαντικά υψηλότερα από τα χαμηλά επίπεδα της περιόδου 1985-91 (0,4%).

Η εξέλιξη της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων των κερδοφόρων επιχειρήσεων κινείται προς την ίδια κατεύθυνση με αυτήν της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων του συνόλου των επιχειρήσεων. Το 2000 η αποδοτικότητα των κερδοφόρων επιχειρήσεων μειώθηκε στο 14,6%, έναντι 17,4% το 1999 (Πίνακας IV. 25). Από την άλλη πλευρά, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων στις ζημιογόνες επιχειρήσεις ήταν το 2000 -18,3%, έναντι -16,4% το 1999.

Η αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων κατά κλάδο παρουσιάζεται στον Πίνακα IV. 26. Η αποδοτικότητα βελτιώθηκε σε 7 κλάδους, ενώ χειροτέρευσε στους υπόλοιπους 14 κλάδους. Η μεγαλύτερη βελτίωση (12,7 ποσοστιαίες μονάδες) σημειώ-

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 25

**ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΣΤΙΣ ΚΕΡΔΟΦΟΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

Έτος	Ποσοστό (%)
1991	22,4
1992	23,0
1993	20,1
1994	19,1
1995	18,3
1996	19,9
1997	16,2
1998	17,1
1999	17,4
2000	14,6

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 26

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΛΑΔΟ

(σε ποσοστό %)

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	14,0	12,4	9,8	8,7	9,8	7,3
21	28,9	24,7	12,8	13,0	12,4	6,3
22	19,7	17,0	15,4	12,1	24,0	19,7
23	12,1	5,7	3,8	7,1	6,3	6,6
24	7,1	5,2	7,3	7,3	10,5	8,8
25	11,9	7,1	6,5	6,2	10,3	3,5
26	6,6	3,2	7,3	8,5	13,9	10,0
27	16,0	-4,0	-10,8	-15,8	11,2	5,0
28	11,7	21,7	15,2	14,9	17,3	9,1
29	-13,5	3,6	1,7	-0,7	-6,2	6,5
30	12,8	10,1	10,7	11,7	12,0	8,8
31	27,0	21,8	19,3	19,3	19,8	13,2
32	6,4	12,9	5,6	14,5	25,5	28,8
33	10,1	10,4	15,4	17,8	13,0	15,6
33α	5,9	0,4	-2,2	0,9	8,5	6,7
34	14,1	4,2	11,5	6,6	12,4	13,5
35	-3,2	-18,0	-1,3	4,9	5,7	4,8
36	10,4	11,4	10,9	11,8	14,2	24,5
37	18,5	14,1	15,1	25,1	15,6	19,5
38	-2,3	24,8	1,8	-0,8	-2,8	-3,4
39	19,9	19,6	17,3	18,5	21,6	12,5
20 - 39	12,9	11,6	9,8	11,0	12,4	10,3

* Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα ίδια κεφάλαια ενός κλάδου είναι αρνητικά, ο δείκτης δεν είναι δυνατόν να υπολογιστεί.

ώθηκε στον κλάδο Κατασκευής Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα, εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας (29) και ακολουθούν οι βιομηχανίες Κατασκευής Μηχανών και Συσκευών εκτός από τις Ηλεκτρικές και τα Μέσα Μεταφοράς (36), Κατασκευής Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού υλικού (37), Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32), Προϊόντων από μη Μεταλλικά Ορυκτά εκτός από τα Παράγωγα Πετρελαίου και Άνθρακα (33), Βασικών Μεταλλουργικών βιομηχανιών (34) και τέλος Υφαντικών βιομηχανιών (23).

Τέλος, η αποδοτικότητα μειώθηκε στους κλάδους Ειδών Διατροφής, εκτός από Ποτά (20), Ποτών (21), Καπνού (22), Ειδών Υπόδησης, Ειδών Ενδυμασίας και διαφόρων Ειδών από Ύφασμα (24), Ξύλου και Φελλού, εκτός από Έπιπλα (25), Επίπλων και Ειδών Επιπλώσεων (26), Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28), Προϊόντων από Ελαστικό και Πλαστική Ύλη (30), Χημικών Προϊόντων (31), Μεταλλευτικών επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα (33α), τελικών Προϊόντων από Μέταλλο εκτός από Μηχανές και Μεταφορικό Υλικό (35), Μεταφορικών Μέσων (38) και τέλος Λοιπών βιομηχανιών (39).

Η μεγαλύτερη πτώση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων το 2000 (9,1 ποσοστιαίες μονάδες) σημειώθηκε στις Λοιπές βιομηχανίες (39). Σχετικά σημαντική ήταν επίσης η μείωση στον κλάδο των Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28).

β. Αποδοτικότητα συνολικών κεφαλαίων

Μείωση σημείωσε το 2000 η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων της ελληνικής Βιομηχανίας. Ο λόγος των κερδών πριν από την αφαίρεση των αποσβέσεων και των εξόδων χρηματοδότησης προς τα συνολικά (ίδια και ξένα) κεφάλαια μειώθηκε σε 10,8%, έναντι 12% το 1999 (Πίνακας IV. 27).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 27

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

<i>Έτος</i>	<i>Ποσοστό (%)</i>
1991	12,6
1992	13,2
1993	12,1
1994	12,8
1995	12,6
1996	11,5
1997	10,1
1998	12,1
1999	12,0
2000	10,8

Από την ανάλυση της αποδοτικότητας των συνολικών κεφαλαίων κατά κλάδο (Πίνακας IV. 28), προκύπτει ότι αυτή βελτιώθηκε σε επτά κλάδους και χειροτέρευσε σε δεκατέσσερις κλάδους.

Η μεγαλύτερη βελτίωση του δείκτη για το 2000 παρατηρήθηκε στον κλάδο Κατασκευής Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας (29). Στους υπόλοιπους έξι κλάδους η αποδοτικότητα κινήθηκε μεταξύ του 1,7% και 17,5%, που ήταν και η υψηλότερη αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων και παρατηρήθηκε στον κλάδο των Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32).

Αντίθετα, η μεγαλύτερη μείωση της αποδοτικότητας των συνολικών κεφαλαίων για το 2000 (6,9 ποσοστιαίες μονάδες) παρατηρήθηκε στον κλάδο των Ποτών (21). Οι υπόλοιποι δεκατρείς κλάδοι παρουσίασαν πτωτική τάση που κυμαίνεται από 0,5 έως 4,9 ποσοστιαίες μονάδες.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 28

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΛΑΔΟ

(σε ποσοστό %)

<i>Βιομηχανικοί Κλάδοι</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	13,8	12,7	8,7	12,6	12,5	10,8
21	20,1	18,2	5,1	14,3	14,8	7,9
22	13,8	11,6	5,3	10,5	11,7	10,9
23	14,1	10,1	7,0	11,4	10,3	11,0
24	9,9	8,4	9,2	10,0	10,8	9,8
25	13,8	10,0	10,0	9,7	10,8	6,9
26	9,7	7,7	10,2	11,5	13,5	11,2
27	14,9	7,5	12,6	15,1	13,0	9,2
28	11,5	15,4	12,8	13,9	15,4	10,5
29	10,3	8,2	6,7	6,2	2,7	9,5
30	14,9	13,4	12,6	13,5	12,6	10,8
31	17,2	14,9	13,2	14,3	14,2	11,4
32	7,8	10,6	10,2	14,5	15,3	17,5
33	12,8	11,6	15,3	16,9	13,9	15,1
33α	11,9	5,6	11,0	9,2	16,4	14,4
34	12,8	6,1	9,8	7,5	10,8	13,3
35	9,8	3,7	9,9	9,8	8,3	7,8
36	9,7	10,6	10,3	11,0	12,2	16,7
37	13,9	13,5	13,8	16,4	12,9	12,0
38	1,4	15,8	3,1	3,6	1,6	1,7
39	17,2	17,4	14,4	15,9	15,9	13,2
20 - 39	12,6	12,0	11,1	12,1	12,1	10,8

γ. Έξοδα χρηματοδότησης

Τα έξοδα χρηματοδότησης κατά το 2000 ανήλθαν σε 310 δισ. δρχ., ποσό μεγαλύτερο από αυτό του προηγούμενου έτους (291,9 δισ. δρχ.). Αντιστοίχως μειώθηκαν και ως ποσοστό των συνολικών δανειακών κεφαλαίων από 4,4% το 1999 σε 3,9% το 2000. Ανάλογη επίσης ήταν και η μείωσή τους ως ποσοστό των γενικών εξόδων πλην αποσβέσεων, που για το 2000 κυμάνθησαν σε 12,9% έναντι 13,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (Πίνακας IV. 29). Το 1986 τα έξοδα χρηματοδότησης υπερέβαιναν το 38% των δαπανών των βιομηχανικών επιχειρήσεων δημιουργώντας ένα ασφυκτικό κλοιό στη λειτουργία τους.

Η μείωση των εξόδων χρηματοδότησης πρέπει να αποδοθεί αφενός στα χαμηλά επιτόκια που επικράτησαν κατά τη διάρκεια του 2000, λόγω ένταξης της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε., και αφετέρου σε αλλαγές στη σύνθεση των δανειακών κεφα-

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 29

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

<i>Έτος</i>	<i>% επί του συνόλου</i>
1992	28,6
1993	25,5
1994	25,8
1995	21,7
1996	18,1
1997	16,1
1998	16,9
1999	13,5
2000	12,9

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 30

**ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ
(ΠΛΗΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ)
ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΛΑΔΟ**

<i>Κλάδοι</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	15,6	12,8	11,8
21	9,9	7,6	9,2
22	26,3	24,6	20,2
23	30,2	23,8	22,6
24	17,1	15,2	12,9
25	24,3	20,3	16,1
26	12,7	10,7	12,0
27	19,8	17,6	15,2
28	14,9	10,1	8,2
29	29,9	26,5	21,5
30	20,3	15,0	14,5
31	10,2	8,6	8,0
32	12,6	9,4	12,5
33	18,1	12,9	13,1
33α	33,4	4,3	3,1
34	17,9	17,5	16,2
35	30,8	19,5	18,1
36	18,6	17,9	16,2
37	15,0	14,4	13,6
38	14,4	14,3	16,2
39	18,0	12,4	10,0
20 - 39	16,9	13,5	12,9

λαίων των βιομηχανικών επιχειρήσεων, τόσο ως προς τη διάρκεια όσο και ως προς το νόμισμα δανεισμού.

Από την παρουσίαση των εξόδων χρηματοδότησης ως ποσοστό των συνολικών εξόδων (πλην αποσβέσεων) της Βιομηχανίας κατά κλάδο (Πίνακας IV. 30), παρατηρείται ότι σε πέντε κλάδους το ποσοστό αυτό αυξήθηκε, ενώ στους υπόλοιπους δεκαέξι το ποσοστό παρουσίασε πτώση.

Η μεγαλύτερη αύξηση του ποσοστού αυτού το 2000 (3,1 ποσοστιαίες μονάδες) σημειώθηκε στη βιομηχανία Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32), κλάδο με υψηλή και διαρκώς μεταβαλλόμενη δανειακή επιβάρυνση. Σημαντική αύξηση, επίσης, παρατηρείται στους κλάδους Κατασκευής Μεταφορικών Μέσων (38) και Ποτών (21).

Αντίθετα, η μεγαλύτερη μείωση του λόγου των εξόδων χρηματοδότησης προς τα συνολικά έξοδα (5 ποσοστιαίες μονάδες) σημειώθηκε στον κλάδο Κατασκευής Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα εκτός από τα Είδη Υπό-

δησης και Ενδυμασίας (29). Σημαντική επίσης μείωση παρουσίασαν οι κλάδοι Καπνού (22), Ξύλου και Φελλού, εκτός από Έπιπλα (25), Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27) και Λοιπών βιομηχανιών (39).

δ. Διάθεση καθαρών κερδών

Η κατανομή των καθαρών κερδών (των κερδοφόρων επιχειρήσεων) σε μερίσματα, φόρους και παρακρατούμενα κέρδη εμφανίζεται στον Πίνακα IV. 31. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι η διάθεση των κερδών παρουσιάζει διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η μερισματική πολιτική χαρακτηρίζεται από την καταβολή υψηλών μερισμάτων σε σχέση με το 1999, τα οποία ως ποσοστό επί των καθαρών κερδών ανήλθαν το 2000 σε 29,5% έναντι 26,3% του προηγούμενου έτους. Η φορολογική επιβάρυνση παρουσίασε αύξηση σε σχέση με το 1999 (1,6 ποσοστιαίων μονάδων), ενώ τα κεφάλαια που διατέθηκαν για τη δημιουργία αποθεματικών μειώθηκαν κατά 10,3%.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 31

ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (% καθαρών κερδών)

Έτος	Αποθεματικά	Μερίσματα	Φόροι	Κέρδη
1995	44,1	29,0	26,7	100,0
1996	48,7	26,7	24,5	100,0
1997	40,6	29,8	29,6	100,0
1998	42,2	29,5	28,3	100,0
1999	46,7	26,3	27,0	100,0
2000	41,9	29,5	28,6	100,0

Στον Πίνακα IV. 32 αναγράφεται το ποσοστό παρακράτησης καθαρών κερδών στις κερδοφόρες επιχειρήσεις ανά κλάδο. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι τα παρακρατηθέντα κέρδη, ως ποσοστό των συνολικών κερδών, αυξήθηκαν σε οκτώ κλάδους ενώ μειώθηκαν σε δεκατρείς.

Η μεγαλύτερη αύξηση του ποσοστού παρακράτησης των καθαρών κερδών για το 2000 (14,2 ποσοστιαίες μονάδες) παρατηρήθηκε στους κλάδους Κατασκευής Μηχανών και Συσκευών εκτός από τις Ηλεκτρικές συσκευές και τα Μέσα Μεταφοράς (36) και Λοιπών βιομηχανιών (39), ενώ ακολουθούν οι κλάδοι Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα (33α), Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας (29), Υφαντικών βιομηχανιών (23), Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού (37), Μεταφορικών Μέσων (38) και Ποτών (21).

Η μεγαλύτερη μείωση του ποσοστού παρακράτησης των καθαρών κερδών για το 2000 (28,9 ποσοστιαίες μονάδες) παρατηρήθηκε στον κλάδο των Βασικών Μεταλλουργικών βιομηχανιών (34).

Ακολουθούν οι κλάδοι Κατασκευής τελικών Προϊόντων από Μέταλλο εκτός από Μηχανές και Μεταφορικό Υλικό (35), Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και συναφών βιομηχανιών (28) και Παραγωγών Πετρελαίου και Άνθρακα (32).

Είναι αξιοσημείωτη η σταθερότητα που επιδεικνύουν ορισμένοι κλάδοι στην πολιτική αποθεματικών. Συγκεκριμένα, μετά το 1997, κατά μέσον όρο οι επιχειρήσεις των κλάδων Ξύλου και Φελλού εκτός Επίπλων (25) και Καπνού (22) ακολουθούν μια σταθερή τάση μείωσης των καθαρών κερδών, που παρακρατούν ως αποθεματικά.

Αντίθετη τάση, δηλαδή αύξηση των παρακρατούμενων κερδών, εμφανίζουν οι επιχειρήσεις του κλάδου Κατασκευής Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας (29).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 32

**ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΚΕΡΔΩΝ
ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ**

(σε ποσοστό %)

Βιομηχανικοί Κλάδοι	1997	1998	1999	2000
20	37,6	38,0	44,8	41,0
21	22,7	27,5	34,6	36,3
22	36,8	31,8	30,7	29,8
23	50,8	12,6	54,5	61,8
24	50,7	46,5	54,7	52,6
25	61,3	62,8	53,2	46,1
26	47,2	48,8	47,0	43,7
27	40,0	44,1	53,3	49,6
28	57,6	50,3	63,5	51,8
29	38,0	49,5	64,0	74,3
30	54,3	47,9	62,5	59,2
31	34,0	27,6	34,0	28,6
32	41,1	59,0	40,0	32,1
33	52,3	46,5	51,7	46,7
33α	70,9	89,7	54,7	67,4
34	29,0	20,8	60,8	31,9
35	53,5	52,2	55,5	41,8
36	52,2	54,4	56,2	70,4
37	32,9	45,6	36,0	42,3
38	46,4	65,7	43,1	45,3
39	62,5	58,3	40,9	55,1
20 - 39	40,6	42,2	46,7	41,9

ε. Πωλήσεις βιομηχανικών επιχειρήσεων

Οι πωλήσεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων το 2000 ανήλθαν σε 12 374 δις. δρχ., σημειώνοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 22,1% σε σχέση με το 1999 (Πίνακας IV. 33). Το γεγονός αυτό αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στην άνοδο των τιμών του πετρελαίου, η οποία επηρέασε σημαντικά, αλλά πλασματικά, το σύνολο των πωλήσεων της ελληνικής Βιομηχανίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι πωλήσεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων αυξήθηκαν και σε πραγματικούς όρους, αφού υπερέβησαν σημαντικά τον ρυθμό μεταβολής του δείκτη τιμών χονδρικής.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 33

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Έτος	Πωλήσεις (δις. δρχ.)	Ετήσια Μεταβολή (%)
1992	4 948	12,7
1993	5 540	12,0
1994	6 142	10,9
1995	7 227	17,7
1996	7 738	7,1
1997	8 835	14,2
1998	9 399	6,4
1999	10 132	7,8
2000	12 374	22,1

Ο Πίνακας IV. 34 δείχνει τον ρυθμό μεταβολής των βιομηχανικών πωλήσεων κατά κλάδο. Από το σύνολο των κλάδων της ελληνικής Βιομηχανίας, οι δεκαέξι παρουσίασαν αύξηση, ενώ οι πέντε εμφάνισαν μείωση.

Η μεγαλύτερη αύξηση του ρυθμού μεταβολής των πωλήσεων για το 2000 (59,2 ποσοστιαίες μονάδες) παρατηρήθηκε στον κλάδο Παραγώγων Πετρελαίου και Άνθρακα (32). Σημαντική αύξηση των πωλήσεων τους επέτυχαν επίσης οι κλάδοι Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί (27), Βασικών Μεταλλουργικών Βιομηχανιών (34), Υφαντικών βιομηχανιών (23), Κατασκευής Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας (29) και Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα (33α).

Η μεγαλύτερη μείωση των πωλήσεων παρατηρείται στον κλάδο που περιλαμβάνει τις Λοιπές βιομηχανίες (39). Ακολουθούν οι επιχειρήσεις του κλάδου Καπνού (22) και Εκτυπώσεων – Εκδόσεων και Συναφών βιομηχανιών (28).

στ. Περιθώριο μικτού κέρδους

Ο Πίνακας IV. 35, παρουσιάζει το περιθώριο μικτού κέρδους ανά βιομηχανικό κλάδο, δηλαδή τον λόγο των μικτών κερδών προς το σύνολο των πωλήσεων. Η Βιομηχανία δεν κατάφερε να αυξήσει τα περιθώρια μικτών κερδών το 2000 σε σχέση με την τάση που επικρατούσε τα προηγούμενα έτη. Συγκεκριμένα, το 2000 το περιθώριο μικτού κέρδους κυμάνθηκε σε 30,6% έναντι 33,5% το 1999.

Αναφορικά με τις εξελίξεις στους επιμέρους κλάδους, η μεγαλύτερη αύξηση του περιθωρίου μικτού κέρδους το 2000 (7,6 ποσοστιαίες μονάδες) σημειώθηκε στον κλάδο Κατασκευής Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και Γούνα εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας (29), ενώ ακολούθησαν οι κλάδοι Κατασκευής Μηχανών και Συσκευών (36) και Καπνού (22).

Αντίθετα, η μεγαλύτερη μείωση του περιθωρίου μικτού κέρδους το 2000 (5,4 ποσοστιαίες μονάδες), παρατηρείται στον κλάδο Κατασκευής Προϊόντων από Ελαστικό και Πλαστική Ύλη (30) και ακολουθεί ο κλάδος των Εκτυπώσεων – Εκδόσεων (28).

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 34

**ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΛΑΔΟ**

<i>Κλάδοι</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	6,7	4,2	9,3
21	9,3	2,1	6,6
22	20,6	11,1	- 6,5
23	0,6	- 6,8	21,4
24	14,1	- 2,3	3,1
25	8,9	- 3,9	10,7
26	12,0	11,1	18,2
27	- 2,6	- 2,0	34,3
28	14,5	27,2	10,9
29	- 26,2	- 11,6	8,3
30	8,6	2,1	14,3
31	8,1	1,1	8,8
32	- 21,2	32,3	91,5
33	11,9	3,8	14,1
33α	8,0	- 8,0	11,1
34	7,0	3,2	37,2
35	19,4	3,4	21,3
36	9,6	8,5	25,6
37	28,2	18,9	15,2
38	25,4	20,5	16,2
39	13,9	20,2	- 11,1
20 - 39	6,4	7,8	22,1

ΠΙΝΑΚΑΣ IV. 35

**ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ (%) ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΑΔΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΛΑΔΟ**

<i>Κλάδοι</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
20	30,9	33,2	32,7
21	47,2	49,3	49,4
22	32,3	30,8	33,9
23	26,5	32,3	33,1
24	26,2	29,1	29,1
25	25,2	27,2	27,1
26	39,3	41,4	42,7
27	36,2	37,4	33,2
28	38,1	45,2	40,2
29	20,6	17,8	25,4
30	32,3	37,7	32,3
31	41,3	44,0	39,6
32	19,4	19,6	14,7
33	36,3	37,3	36,9
33α	30,2	24,2	22,1
34	17,7	22,0	24,0
35	29,8	31,6	29,7
36	30,0	32,8	39,0
37	34,0	32,9	33,6
38	27,6	23,6	24,5
39	38,0	40,8	39,4
20 - 39	31,6	33,5	30,6

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Στους πίνακες που παραθέτουμε εδώ και σε εκείνους που περιλαμβάνονται στο Στατιστικό Παράρτημα, η αναφορά στους επιμέρους κλάδους της Βιομηχανίας γίνεται με βάση τον κωδικό αριθμό κάθε κλάδου, σύμφωνα με τα Πρότυπα Διεθνούς Ταξινόμησης Βιομηχανιών.

*Οι πίνακες αυτοί προήλθαν από επεξεργασία
στους Στατιστικούς Πίνακες του Παραρτήματος.*

- 20** Βιομηχανίες Ειδών Διατροφής, εκτός από Ποτά
 - 21** Βιομηχανίες Ποτών
 - 22** Βιομηχανίες Καπνού
 - 23** Υφαντιές Βιομηχανίες
 - 24** Βιομηχανίες Ειδών Υπόδησης, Ειδών Ενδυμασίας και
διαφόρων Ειδών από Ύφασμα
 - 25** Βιομηχανίες Ξύλου και Φελλού εκτός από Επιπλοποιία
 - 26** Βιομηχανίες Επίπλων, Ειδών Επίπλωσης
 - 27** Βιομηχανίες Χαρτιού και Ειδών από Χαρτί
 - 28** Εκτυπώσεις, Εκδόσεις και συναφείς Βιομηχανίες
 - 29** Βιομηχανίες Δέρματος, Γουναρικών και Ειδών από Δέρμα και
Γούνα εκτός από τα Είδη Υπόδησης και Ενδυμασίας
 - 30** Βιομηχανίες Προϊόντων από Ελαστικό και Πλαστική Ύλη
 - 31** Βιομηχανίες Χημικών Προϊόντων
 - 32** Βιομηχανίες Παραγώγων Πετρελαίου και Άνθρακα
 - 33** Βιομηχανίες Προϊόντων από μη Μεταλλικά Ορυκτά
εκτός από τα Παράγωγα Πετρελαίου και Άνθρακα
 - 33α** Μεταλλευτικές Επιχειρήσεις με σημαντική Μεταποιητική Δραστηριότητα,
που σε προηγούμενες εκδόσεις ήταν ενταγμένες στον κλάδο 33
 - 34** Βασικές Μεταλλουργικές Βιομηχανίες
 - 35** Κατασκευή Τελικών Προϊόντων από Μέταλλο
εκτός από Μηχανές και Μεταφορικό Υλικό
 - 36** Κατασκευή Μηχανών και Συσκευών εκτός από τις Ηλεκτρικές και
τα Μέσα Μεταφοράς
 - 37** Κατασκευή Ηλεκτρολογικού και Ηλεκτρονικού Υλικού
 - 38** Κατασκευή Μεταφορικών Μέσων
 - 39** Λοιπές Βιομηχανίες
-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε., 1980 - 2000**

<i>Χρήση</i>	<i>Αριθμός Επιχειρήσεων</i>		
	<i>Α.Ε.</i>	<i>Ε.Π.Ε.</i>	<i>Σύνολο</i>
1980	2 108	752	2 860
1981	2 321	753	3 074
1982	2 467	709	3 176
1983	2 529	628	3 157
1984	2 536	577	3 113
1985	2 632	534	3 166
1986	2 739	524	3 263
1987	2 822	515	3 337
1988	2 959	506	3 465
1989*	3 003	780	3 783
1990*	3 039	753	3 792
1991*	3 141	667	3 808
1992*	3 295	639	3 934
1993*	3 531	682	4 213
1994*	3 647	690	4 337
1995*	4 438	920	5 358
1996*	4 593	775	5 368
1997 ¹	4 715	760	5 475
1998	4 861	719	5 580
1999	5 028	610	5 638
2000	5 157	591	5 748

* Για τα έτη από το 1989 και μετά το αρχείο των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. γίνεται πληρέστερο. Η μεγάλη αύξηση του αριθμού των εταιρειών το 1995 οφείλεται, σε σημαντικό βαθμό, και στη συμπλήρωση του αρχείου.

1. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία του έτους 1997 παρουσιάζουν διαφορά σε σχέση με τα δημοσιευθέντα στην έκδοση του Ιουνίου 1999, «Η Ελληνική Βιομηχανία κατά το 1998». Η διαφορά αυτή, όπου υπάρχει, οφείλεται στην εκ των υστέρων προσθήκη στοιχείων ισολογισμών μικρού αριθμού μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες δεν είχαν δημοσιεύσει εγκαίρως ισολογισμό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

α – Αριθμός Επιχειρήσεων

<i>Κλιμάκια απασχολουμένων</i>												
<i>Συνολικών Κεφαλαίων</i>		1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Έως	50 εκ. δρχ.	476	393	301	343	387	590	514	442	406	344	314
Από	50 έως 100 εκ. δρχ.	600	539	465	484	469	610	510	495	445	447	399
Από	100 έως 250 εκ. δρχ.	1 059	1 055	1 050	1 077	1 005	1 271	1 225	1 202	1 236	1 110	1 040
Από	250 έως 500 εκ. δρχ.	671	706	822	876	897	1 063	1 072	1 127	1 144	1 195	1 189
Από	500 έως 1 000 εκ. δρχ.	394	455	543	607	667	783	883	954	943	985	1 094
Από	1 000 έως 2 500 εκ. δρχ.	331	370	414	444	501	578	629	670	760	838	883
Από	2 500 εκ. δρχ. και άνω	261	290	339	382	411	463	535	585	646	719	829
Σύνολο		3 792	3 808	3 934	4 213	4 337	5 358	5 368	5 475	5 580	5 638	5 748

β – Ποσοστιαία % Κατανομή

<i>Κλιμάκια απασχολουμένων</i>												
<i>Συνολικών Κεφαλαίων</i>		1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
		12,6	10,3	7,7	8,1	9,0	11,01	9,58	8,07	7,28	6,10	5,46
Έως	50 εκ. δρχ.	15,8	14,2	11,8	11,5	10,8	11,38	9,50	9,04	7,97	7,93	6,94
Από	50 έως 100 εκ. δρχ.	27,9	27,7	26,7	25,6	24,0	23,72	22,82	21,95	22,15	19,69	18,09
Από	100 έως 250 εκ. δρχ.	17,7	18,5	20,9	20,8	20,7	19,84	19,97	20,58	20,50	21,20	20,69
Από	250 έως 500 εκ. δρχ.	10,4	12,0	13,8	14,4	15,4	14,61	16,45	17,42	16,90	17,47	19,03
Από	500 έως 1 000 εκ. δρχ.	8,7	9,7	10,5	10,5	11,6	10,79	11,72	12,24	13,62	14,86	15,36
Από	1 000 έως 2 500 εκ. δρχ.	6,9	7,6	8,6	9,1	9,5	8,64	9,97	10,68	11,58	12,75	14,42
Από	2 500 εκ. δρχ. και άνω											
		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Σημ.: Κατά τα προηγούμενα του 1980 έτη, τα κλιμάκια κατάταξης ήταν διαφορετικά.

Βλέπε: ΣΕΒ, «Η Ελληνική Βιομηχανία κατά το 1980», Αθήνα 1981, σελ. 31.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

**ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2000**

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων		Συνολικά Κεφάλαια (Ίδια και Ξένα) σε εκατ. δρχ.		Ποσοστιαία % Κατανομή των Επιχειρήσεων		Ποσοστιαία % Κατανομή των Συνολικών Κεφαλαίων	
	Νέες*	Παλαιές	Νέες	Παλαιές	Νέες	Παλαιές	Νέες	Παλαιές
20	172	876	118 344	2 244 120	24,43	17,37	22,98	14,85
21	17	155	22 638	1 567 997	2,41	3,07	4,40	10,37
22	1	27	28	457 380	0,14	0,54	0,01	3,03
23	28	363	16 151	1 022 711	3,98	7,20	3,14	6,77
24	51	385	21 514	415 894	7,24	7,63	4,18	2,75
25	11	113	41 544	197 065	1,56	2,24	8,07	1,30
26	28	182	15 198	163 325	3,98	3,61	2,95	1,08
27	17	126	52 211	306 305	2,41	2,50	10,14	2,03
28	70	405	22 969	755 748	9,94	8,03	4,46	5,00
29	1	27	254	19 105	0,14	0,54	0,05	0,13
30	26	279	20 655	513 334	3,69	5,53	4,01	3,40
31	29	273	16 959	1 038 990	4,12	5,41	3,29	6,87
32	5	36	5 619	1 136 594	0,71	0,71	1,09	7,52
33	55	525	26 763	1 083 006	7,81	10,41	5,20	7,16
33α	0	1	0	9 421	0,00	0,02	0,00	0,06
34	2	29	859	766 176	0,28	0,57	0,17	5,07
35	59	466	44 799	1 272 071	8,38	9,24	8,70	8,42
36	40	185	18 179	175 040	5,68	3,67	3,53	1,16
37	30	217	44 078	901 907	4,26	4,30	8,56	5,97
38	24	152	15 706	832 203	3,41	3,01	3,05	5,51
39	38	222	10 536	237 323	5,40	4,40	2,05	1,57
Σύνολο	704	5 044	515 003	15 115 714	100,00	100,00	100,00	100,00

* Ως νέες ορίζονται όσες δεν περιλαμβάνονται στο αρχείο του προηγούμενου έτους. Είναι νεοδημιουργηθείσες, μετατραπείσες σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. ή απλώς για πρώτη φορά καλυπτόμενες στο αρχείο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΣΧΕΣΗ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ)
ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ, 1979 - 2000

<i>Έτος</i>	<i>Αριθμός Επιχειρήσεων</i>	<i>Ποσοστό Παγιοποίησης</i>	<i>Έτος</i>	<i>Αριθμός Επιχειρήσεων</i>	<i>Ποσοστό Παγιοποίησης</i>
1979	2 680	39%	1990	3 792	41%
1980	2 860	38%	1991	3 808	40%
1981	3 074	40%	1992	3 934	42%
1982	3 176	45%	1993	4 213	43%
1983	3 157	44%	1994	4 337	42%
1984	3 113	38%	1995	5 358	41%
1985	3 166	37%	1996	5 368	43%
1986	3 263	36%	1997	5 475	43,51%
1987	3 337	36%	1998	5 580	45,75%
1988	3 465	41%	1999	5 638	44,54%
1989	3 783	42%	2000	5 748	48,62%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

**ΚΑΛΥΨΗ ΠΑΓΙΩΝ* ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ, 1980 - 2000**

<i>Έτος</i>	<i>Ίδια Κεφάλαια προς Πάγια* στοιχεία Ενεργητικού</i>	<i>Ξένα Μακροπρόθεσμα προς Πάγια* στοιχεία Ενεργητικού</i>	<i>Μακροπρόθεσμα Κεφάλαια προς Πάγια* στοιχεία Ενεργητικού</i>
	(1)	(2)	(1) + (2)
1980	61,6%	59,2%	120,8%
1981	57,6%	53,4%	111,0%
1982	58,5%	46,6%	105,1%
1983	53,0%	46,3%	99,3%
1984	40,8%	47,6%	88,4%
1985	34,5%	53,1%	87,6%
1986	40,8%	49,1%	89,9%
1987	64,4%	43,8%	108,2%
1988	67,5%	38,6%	106,1%
1989	66,3%	40,7%	107,0%
1990	68,5%	36,1%	104,6%
1991	65,2%	32,8%	98,0%
1992	70,8%	26,4%	97,2%
1993	74,6%	26,5%	101,0%
1994	83,7%	25,8%	109,6%
1995	95,9%	24,8%	120,7%
1996	100,3%	21,8%	122,1%
1997	105,67%	21,85%	127,52%
1998	99,69%	21,31%	121,00%
1999	107,52%	22,20%	129,72%
2000	101,92%	22,46%	124,37%

* Μετά από την αφαίρεση των Αποσβέσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΒΑΘΜΟΣ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, 1982 - 2000

<i>Έτος</i>	<i>ΠΑΓΙΑ (μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων) (εκατ. δρχ.)</i>				<i>Βαθμός Ρευστοποίησης Ακινήτοποιή- σεων (ετησίως)</i>
	<i>Αρχή Χρήσης</i>	<i>Τέλος Χρήσης</i>	<i>Μέσος Όρος Χρήσης</i>	<i>Αποσβέσεις Χρήσης</i>	
1982	388 412	558 481	473 447	101 406.6	21,4%
1983	558 481	635 722	597 102	61 795.0	10,3%
1984	635 722	696 012	665 867	70 074.1	10,5%
1985	696 012	763 666	729 839	66 680.9	9,1%
1986	763 666	877 669	820 668	79 309.6	9,7%
1987	877 669	1 028 583	953 126	229 500.2	24,1%
1988	1 028 583	1 339 386	1 183 985	252 268.6	21,3%
1989	1 339 386	1 362 304	1 350 845	146 645.0	10,9%
1990	1 351 139	1 522 796	1 436 968	136 338.0	9,5%
1991	1 522 796	1 685 717	1 604 257	153 515.0	9,6%
1992	1 685 717	2 123 384	1 904 551	170 209.0	8,9%
1993	2 123 384	2 364 952	2 244 168	182 867.0	8,1%
1994	2 364 952	2 570 972	2 467 962	192 165.0	7,8%
1995	2 570 972	2 870 772	2 720 872	211 768.0	7,8%
1996	2 870 772	3 502 547	3 186 660	237 304.0	7,4%
1997	3 502 547	3 842 309	3 672 428	319 490.0	8,7%
1998	4 130 347	4 805 243	4 467 795	402 678.0	9,0%
1999	4 805 243	5 598 605	5 201 924	475 106.0	9,1%
2000	5 598 605	7 600 367	6 599 486	578 751.0	8,8%

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε., 1980 - 2000

Έτος	Ακαθάριστες Επενδύσεις (πριν από την αφαίρεση των αποσβέσεων, σε εκ. δρχ.)			Καθαρές Επενδύσεις (μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων, σε εκ. δρχ.)			Αναλογία καθαρής προσαύ- ξησης Παγίων	Αναλογία αντικατά- στασης αποσβε- σθέντων Παγίων
	Νέες Επι- χειρήσεις*	Λοιπές	Σύνολο	Νέες Επι- χειρήσεις	Λοιπές	Σύνολο		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(6):(3) (7)	100%-(7)
1980	16 266	73 312	89 578	15 406	43 485	58 891	65,7%	34,3%
1981	15 770	111 463	127 233	14 216	75 789	90 005	70,7%	29,3%
1982	17 149	252 950	270 099	15 603	154 466	170 069	63,0%	37,0%
1983	10 647	126 916	137 563	9 329	67 912	77 241	56,1%	43,9%
1984	8 782	118 625	127 407	7 420	52 870	60 290	47,3%	52,7%
1985	11 331	127 826	139 157	9 715	57 939	67 654	48,6%	51,4%
1986	19 969	137 674	157 643	16 094	97 909	114 003	72,3%	27,7%
1987	48 641	310 705	359 346	43 890	107 024	150 914	42,0%	58,0%
1988	39 994	525 811	565 805	35 501	275 302	310 803	54,9%	45,1%
1989	39 217	84 517	123 734	35 034	- 12 116	22 918	18,5%	81,5%
1990	109 457	169 175	278 632	94 469	77 188	171 657	61,6%	38,4%
1991	114 697	200 035	314 732	83 395	79 526	162 921	51,8%	48,2%
1992	231 899	582 159	814 058	159 230	278 437	437 667	53,8%	46,2%
1993	249 245	170 834	420 079	180 296	61 272	241 568	57,5%	42,5%
1994	191 685	131 639	323 325	148 794	57 227	206 021	63,7%	36,3%
1995	328 819	98 140	426 959	244 770	55 030	299 800	70,2%	29,8%
1996**	227 014	803 350	1 030 364	156 528	475 247	631 775	61,3%	38,7%
1997	234 753	293 595	528 348	186 377	153 385	339 762	64,3%	35,7%
1998	315 636	753 942	1 069 577	232 821	442 075	674 896	63,1%	36,9%
1999	426 268	742 127	1 168 395	297 547	495 815	793 362	67,9%	32,1%
2000	348 817	2 319 706	2 668 523	243 550	1 758 212	2 001 762	75,0%	25,0%

* Ως νέες ορίζονται όσες δεν περιλαμβάνονται στο αρχείο του προηγούμενου έτους. Είναι νεοδημιουργηθείσες, μετα-τραπείσες σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. ή απλώς για πρώτη φορά καλυπτόμενες στο αρχείο.

** Η μεγάλη αύξηση των "Επενδύσεων" των λοιπών επιχειρήσεων οφείλεται και στην προσαρμογή της αξίας πα-γίων στοιχείων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΣΧΕΣΗ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΞΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ, 1982 - 2000

Έτος	Αριθμός Επιχει- ρήσεων	Σε εκατομμύρια δραχμές			Σχέση Ιδίων Κεφαλαίων		Αναλογία Ιδίων προς Ξένα Κεφάλαια
		Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια	Συνολικά Κεφάλαια	προς Ξένα	προς Συνολικά	
1982	3 176	326 665	908 110	1 234 775	36,0%	26,5%	1 : 2.78
1983	3 157	337 226	1 102 469	1 439 695	30,6%	23,4%	1 : 3.27
1984	3 113	283 736	1 532 515	1 816 251	18,5%	15,6%	1 : 5.40
1985	3 166	263 643	1 823 860	2 087 503	14,5%	12,6%	1 : 6.92
1986	3 263	358 401	2 069 799	2 428 200	17,3%	14,8%	1 : 5.78
1987	3 337	661 912	2 165 387	2 827 299	30,6%	23,4%	1 : 3.27
1988	3 465	904 101	2 388 059	3 292 160	37,9%	27,5%	1 : 2.64
1989	3 783	895 254	2 307 374	3 202 628	38,8%	28,0%	1 : 2.58
1990	3 792	1 043 682	2 685 246	3 728 928	38,9%	28,0%	1 : 2.57
1991	3 808	1 099 036	3 150 978	4 250 013	34,9%	25,9%	1 : 2.87
1992	3 934	1 503 164	3 560 233	5 063 397	42,2%	29,7%	1 : 2.37
1993	4 213	1 764 216	3 856 229	5 620 445	45,8%	31,4%	1 : 2.19
1994	4 337	2 152 502	4 036 215	6 188 717	53,3%	34,8%	1 : 1.88
1995	5 358	2 753 262	4 330 193	7 083 455	63,6%	38,9%	1 : 1.57
1996	5 368	3 511 364	4 572 561	8 083 925	76,8%	43,4%	1 : 1.30
1997	5 475	4 364 386	5 128 809	9 493 194	85,10%	45,97%	1 : 1.18
1998	5 580	4 790 459	5 713 284	10 503 743	83,85%	45,61%	1 : 1.19
1999	5 638	6 019 572	6 548 877	12 568 448	91,92%	47,89%	1 : 1.09
2000	5 748	7 746 029	7 884 687	15 630 716	98,24%	49,56%	1 : 1.02

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε., 1982 - 2000

Έτος	Αριθμός Επιχει- ρήσεων	Μικτά Κέρδη	Μείον:			Σύνολο Δαπανών	Καθαρά Κέρδη
			Έξοδα Χρηματο- δότησης	Έξοδα Πωλή- σεων, Διοική- σεως κ.λπ.	Αποσβέσεις Χρήσης		
1982	3 176	286 459	69 992	130 285	101 407	301 684	- 15 225
1983	3 157	297 972	87 921	159 915	61 795	309 631	- 11 659
1984	3 113	347 451	117 036	198 846	70 074	385 956	- 38 505
1985	3 166	422 657	150 823	235 915	66 681	453 419	- 30 762
1986	3 263	522 576	170 869	273 961	79 310	524 140	- 1 564
1987	3 337	721 202	174 560	298 402	229 500	705 462	15 740
1988	3 465	854 474	203 397	389 253	252 268	844 918	9 556
1989	3 783	835 071	226 493	452 570	110 523	789 585	45 486
1990	3 792	1 042 579	295 859	559 022	136 338	991 219	51 361
1991	3 808	1 243 899	366 135	708 541	153 515	1 228 191	15 708
1992	3 934	1 507 641	335 434	837 676	170 209	1 343 318	164 323
1993	4 213	1 663 079	336 710	981 749	182 867	1 501 326	161 753
1994	4 337	1 809 547	353 345	1 016 667	192 165	1 562 177	247 370
1995	5 358	2 084 840	329 306	1 189 354	211 768	1 730 428	354 411*
1996	5 368	2 305 652	302 812	1 372 565	237 304	1 912 681	392 970
1997	5 475	2 523 361	293 317	1 504 773	322 934	2 121 024	402 337
1998	5 580	2 970 728	344 234	1 696 280	402 678	2 443 192	527 536
1999	5 638	3 391 031	291 962	1 876 693	475 106	2 643 761	747 270
2000	5 748	3 790 196	310 050	2 101 246	578 751	2 990 047	800 148

* Το μεγάλο άλμα του ποσού των καθαρών κερδών το 1995 οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην εξέλιξη των αποτελεσμάτων των ζημιολόγων εταιρειών και, κυρίως, στη μείωση των ζημιών τους. Η αύξηση των κερδών των κερδοφόρων εταιρειών ανήλθε σε 16%, ποσοστό που εν μέρει οφείλεται και στην αύξηση του αριθμού των κερδοφόρων εταιρειών από 3 278 το 1994 σε 4 070 το 1995.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ
ΕΠΙ ΜΙΚΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ, 1980 - 2000**

<i>Έτος</i>	<i>Δαπάνες Λειτουργίας</i>	<i>Καθαρά Κέρδη</i>
1980	91,4%	8,6%
1981	94,4%	5,6%
1982	105,3%	-5,3%
1983	103,9%	-3,9%
1984	111,1%	-11,1%
1985	107,3%	-7,3%
1986	100,3%	-0,3%
1987	97,8%	2,2%
1988	98,9%	1,1%
1989	94,6%	5,4%
1990	95,1%	4,9%
1991	98,7%	1,3%
1992	89,1%	10,9%
1993	90,3%	9,7%
1994	86,3%	13,7%
1995	83,0%	17,0%
1996	83,0%	17,0%
1997	84,06%	15,94%
1998	82,24%	17,76%
1999	77,96%	22,04%
2000	78,89%	21,11%

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

**ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε., 1979 - 2000**

<i>Έτος</i>	<i>Έξοδα Χρηματοδότησης</i>	<i>Έξοδα Πωλήσεων, Έξοδα Διοίκησης, κ.λπ.</i>	<i>Αποσβέσεις Χρήσης</i>	<i>Σύνολο Εξόδων</i>
1979	23,6%	54,7%	21,7%	100,0%
1980	26,5%	53,5%	20,0%	100,0%
1981	28,0%	53,5%	18,5%	100,0%
1982	23,2%	43,2%	33,6%	100,0%
1983	28,4%	51,7%	19,9%	100,0%
1984	30,3%	51,5%	18,2%	100,0%
1985	33,3%	52,0%	14,7%	100,0%
1986	32,6%	52,3%	15,1%	100,0%
1987	24,8%	42,7%	32,5%	100,0%
1988	24,1%	46,1%	29,8%	100,0%
1989	28,7%	57,3%	14,0%	100,0%
1990	29,9%	56,4%	13,8%	100,0%
1991	29,8%	57,7%	12,5%	100,0%
1992	25,0%	62,4%	12,7%	100,0%
1993	22,4%	65,4%	12,2%	100,0%
1994	22,6%	65,1%	12,3%	100,0%
1995	19,0%	68,7%	12,2%	100,0%
1996	15,8%	71,8%	12,4%	100,0%
1997	13,83%	70,95%	15,23%	100,0%
1998	14,09%	69,43%	16,48%	100,0%
1999	11,04%	70,99%	17,97%	100,0%
2000	10,37%	70,27%	19,36%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

<i>Ανάλυση</i>	<i>1994</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>
1. Σύνολο Επιχειρήσεων εκάστου έτους	4 337	5 358	5 368	5 475	5 580	5 638	5 748
Καθαρά κέρδη των παραπάνω Επιχειρήσεων	247 370	354 411	392 970	402 337	527 536	747 270	800 148
2. Αριθμός Επιχειρήσεων με ζημιές	1 059	1 288	1 411	1 425	1 375	1 338	1 469
Ύψος ζημιών	(156 741)	(115 158)	(171 210)	(158 196)	(171 846)	(145 398)	(185 325)
3. Αριθμός Επιχειρήσεων με κέρδη	3 278	4 070	3 957	4 050	4 205	4 300	4 279
Ύψος κερδών	404 112	469 569	564 181	560 532	699 382	892 668	985 473
Κατανομή των παραπάνω κερδών :							
– Αποθεματικά και Υπόλοιπο σε Νέο	191 180	207 228	274 991	227 733	295 346	416 697	412 938
– Μερίσματα	110 170	136 539	150 848	166 742	206 358	234 412	290 717
– Φόροι κ.λπ.	102 761	125 802	138 342	166 057	197 678	241 559	281 819
Εκατοστιαία κατανομή κερδών :							
– Αποθεματικά και Υπόλοιπο σε Νέο	47,3%	44,1%	48,7%	40,63%	42,23%	46,68%	41,90%
– Μερίσματα	27,3%	29,1%	26,7%	29,75%	29,51%	26,26%	29,50%
– Φόροι κ.λπ.	25,5%	26,8%	24,5%	29,62%	28,26%	27,06%	28,60%

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

**ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ,
1981 - 2000**

<i>Έτος</i>	<i>Έξοδα Χρηματοδότησης προς Σύνολο Δαπανών</i>	<i>Έξοδα Χρηματοδότησης προς Σύνολο Ξένων Κεφαλαίων</i>
1981	28,0%	7,5%
1982	23,2%	7,7%
1983	28,4%	8,0%
1984	30,3%	7,6%
1985	33,3%	8,3%
1986	32,6%	8,3%
1987	24,8%	8,1%
1988	24,1%	8,5%
1989	28,7%	9,8%
1990	29,9%	11,0%
1991	29,8%	11,6%
1992	25,0%	9,4%
1993	22,4%	8,7%
1994	22,6%	8,8%
1995	19,0%	7,6%
1996	15,8%	6,6%
1997	13,83%	5,72%
1998	14,09%	6,03%
1999	11,04%	4,46%
2000	10,37%	3,93%

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ,
1981 - 2000

<i>Έτος</i>	<i>Καθαρά Κέρδη προς: Ίδια Κεφάλαια</i>	<i>Καθαρά Κέρδη συν Αποσβέσεις Χρήσης συν Έξοδα Χρηματο- δότησης προς: Συνολικά Κεφάλαια</i>
1981	5,4%	10,9%
1982	- 4,7%	12,6%
1983	- 3,5%	9,6%
1984	- 13,6%	8,2%
1985	- 11,7%	8,9%
1986	- 0,4%	10,2%
1987	2,4%	14,9%
1988	1,1%	14,1%
1989	5,1%	11,9%
1990	4,9%	13,0%
1991	1,4%	12,6%
1992	10,9%	13,2%
1993	9,2%	12,1%
1994	11,5%	12,8%
1995	12,9%	12,6%
1996	11,2%	11,5%
1997	9,22%	10,73%
1998	11,01%	12,13%
1999	12,41%	12,05%
2000	10,33%	10,81%

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. (ΠΡΙΝ ΑΦΑΙΡΕΘΟΥΝ ΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ)

α – Σε εκατομμύρια δραχμές

Έτος	Αριθμός Επιχειρήσεων	Γήπεδα	Κτίρια, Μετα- φορικά και Λοιπά πάγια	Μηχανικός Εξοπλισμός	Συμμετοχές	Σύνολο Παγίων Στοιχείων
1988	3 465	253 139	1 085 782	952 099	73 867	2 364 887
1989	3 783	234 615	1 132 224	1 023 617	78 273	2 449 729
1990	3 792	239 507	1 270 067	1 124 117	94 671	2 728 361
1991	3 808	243 910	1 413 334	1 267 953	117 885	3 043 091
1992	3 934	410 264	1 917 064	1 376 226	153 584	3 857 138
1993	4 213	447 975	2 098 516	1 550 171	180 567	4 277 229
1994	4 337	435 765	2 249 937	1 701 414	213 438	4 600 554
1995	5 358	421 929	2 478 199	1 865 290	262 095	5 027 513
1996	5 368	619 917	2 998 536	2 113 375	326 050	6 057 878
1997	5 475	632 462	3 232 258	2 384 026	661 300	6 910 047
1998	5 580	658 035	3 704 912	2 780 525	836 152	7 979 624
1999	5 638	657 405	4 159 618	3 164 142	1 167 025	9 148 189
2000	5 748	845 881	4 948 175	3 671 835	2 350 652	11 816 542

β – Ποσοστιαία διάρθρωση (%)

Έτος	Αριθμός Επιχειρήσεων	Γήπεδα	Κτίρια, Μετα- φορικά και Λοιπά πάγια	Μηχανικός Εξοπλισμός	Συμμετοχές	Σύνολο Παγίων Στοιχείων
1988	3 465	10,7	45,9	40,3	3,1	100,0
1989	3 783	9,6	45,4	41,8	3,2	100,0
1990	3 792	8,8	46,5	41,2	3,5	100,0
1991	3 808	8,0	46,4	41,7	3,9	100,0
1992	3 934	10,6	49,7	35,7	4,0	100,0
1993	4 213	10,5	49,1	36,2	4,2	100,0
1994	4 337	9,5	48,9	37,0	4,6	100,0
1995	5 358	8,4	49,3	37,1	5,2	100,0
1996	5 368	10,2	49,5	34,9	5,4	100,0
1997	5 475	9,15	46,78	34,50	9,57	100,0
1998	5 580	8,25	46,43	34,85	10,48	100,0
1999	5 638	7,19	45,47	34,59	12,76	100,0
2000	5 748	7,16	41,87	31,07	19,89	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

α – Σε εκατομμύρια δραχμές

Έτος	Αριθμός Επιχειρήσεων	Αποθέματα			Απαιτήσεις	Διαθέσιμο	Σύνολο Κυκλοφο- ρούντος και Διαθεσίμου
		Πρώτων υλών	Ετοιμών προϊόντων	Σύνολο			
1988	3 465	294 815	350 049	644 864	1 210 539	97 371	1 952 774
1989	3 783	333 044	389 077	722 121	1 010 408	118 960	1 851 489
1990	3 792	359 976	470 101	830 077	1 236 831	139 225	2 206 132
1991	3 808	400 264	539 604	939 868	1 473 548	150 880	2 564 296
1992	3 934	461 869	640 211	1 102 081	1 671 450	166 482	2 940 013
1993	4 213	496 653	648 401	1 145 054	1 923 574	186 865	3 255 493
1994	4 337	543 658	673 474	1 217 132	2 126 610	274 002	3 617 744
1995	5 358	643 334	771 269	1 414 604	2 457 917	340 162	4 212 683
1996	5 368	675 895	845 788	1 521 683	2 708 883	350 811	4 581 378
1997	5 475	717 975	967 490	1 685 466	3 271 142	406 239	5 362 847
1998	5 580	790 103	1 071 394	1 861 497	3 338 974	498 028	5 698 500
1999	5 638	880 934	1 138 552	2 019 485	4 280 645	669 714	6 969 844
2000	5 748	1 144 012	1 332 366	2 476 379	4 810 005	743 965	8 030 349

β – Ποσοστιαία διάρθρωση (%)

Έτος	Αριθμός Επιχειρήσεων	Αποθέματα			Απαιτήσεις	Διαθέσιμο	Σύνολο Κυκλοφο- ρούντος και Διαθεσίμου
		Πρώτων υλών	Ετοιμών προϊόντων	Σύνολο			
1988	3 465	15,1	17,9	33,0	62,0	5,0	100,0
1989	3 783	18,0	21,0	39,0	54,6	6,4	100,0
1990	3 792	16,3	21,3	37,6	56,1	6,3	100,0
1991	3 808	15,6	21,0	36,6	57,5	5,9	100,0
1992	3 934	15,7	21,8	37,5	56,9	5,7	100,0
1993	4 213	15,3	19,9	35,2	59,1	5,7	100,0
1994	4 337	15,0	18,6	33,6	58,8	7,6	100,0
1995	5 358	15,3	18,3	33,6	58,3	8,1	100,0
1996	5 368	14,8	18,5	33,2	59,1	7,7	100,0
1997	5 475	13,39	18,04	31,43	61,00	7,58	100,0
1998	5 580	13,87	18,80	32,67	58,59	8,74	100,0
1999	5 638	12,64	16,34	28,97	61,42	9,61	100,0
2000	5 748	14,25	16,59	30,84	59,90	9,26	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ) ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

α. – Σε εκατομμύρια δραχμές

Έτος	Αριθμός Επιχειρή- σεων	Βραχυπρόθεσμες Υποχρ.		Μέσο-μακροπρόθεσμες		Σύνολο Υποχρεώσεων		
		Τραπεζικές	Λοιπές	Τραπεζικές	Λοιπές	Βραχυπρο- θέσμων	Μεσο-μακρο- πρόθέσμων	Γενικό Σύνολο
1988	3 465	687 260	1 183 976	399 265	117 558	1 871 236	516 823	2 388 059
1989	3 783	813 631	942 958	495 915	54 870*	1 756 589	550 785	2 307 374
1990	3 792	1 009 237	1 126 726	489 950	59 333	2 135 964	549 283	2 685 246
1991	3 808	1 265 866	1 331 840	470 423	82 849	2 597 706	553 272	3 150 978
1992	3 934	1 447 272	1 551 705	451 599	109 657	2 998 977	561 256	3 560 233
1993	4 213	1 398 378	1 832 436	501 515	147 433	3 230 815	648 947	3 879 762
1994	4 337	1 494 913	1 877 276	507 767	156 705	3 372 189	664 472	4 036 661
1995	5 358	1 394 917	2 223 264	536 287	175 725	3 618 181	712 012	4 330 193
1996	5 368	1 547 457	2 260 444	561 221	203 439	3 807 901	764 660	4 572 561
1997	5 475	1 715 072	2 511 130	706 037	196 570	4 226 202	902 607	5 128 809
1998	5 580	1 890 752	2 798 749	810 077	213 706	4 689 500	1 023 783	5 713 284
1999	5 638	2 055 211	3 250 935	1 008 535	234 205	5 306 146	1 242 730	6 548 877
2000	5 748	2 357 497	3 820 345	1 439 235	267 611	6 177 842	1 706 845	7 884 687

β – Ποσοστιαία διάρθρωση (%)

Έτος	Αριθμός Επιχειρή- σεων	Βραχυπρόθεσμες Υποχρ.		Μέσο-μακροπρόθεσμες		Σύνολο Υποχρεώσεων		
		Τραπεζικές	Λοιπές	Τραπεζικές	Λοιπές	Βραχυπρο- θέσμων	Μεσο-μακρο- πρόθέσμων	Γενικό Σύνολο
1988	3 465	28,8	49,6	16,7	4,9	78,4	21,6	100,0
1989	3 783	35,2	40,9	21,5	8,4	76,1	23,9	100,0
1990	3 792	37,6	41,9	18,3	2,2	79,5	20,5	100,0
1991	3 808	40,2	42,3	14,9	2,6	82,5	17,6	100,0
1992	3 934	40,7	43,6	12,7	3,1	84,2	15,8	100,0
1993	4 213	36,0	47,2	12,9	3,8	83,3	16,7	100,0
1994	4 337	37,0	46,5	12,6	3,9	83,5	16,5	100,0
1995	5 358	32,2	51,3	12,4	4,1	83,6	16,4	100,0
1996	5 368	33,8	49,4	12,3	4,5	83,3	16,7	100,0
1997	5 475	33,44	48,96	13,77	3,83	82,40	17,60	100,0
1998	5 580	33,09	48,99	14,18	3,74	82,08	17,92	100,0
1999	5 638	31,38	49,64	15,40	3,58	81,02	18,98	100,0
2000	5 748	29,90	48,45	18,25	3,39	78,35	21,65	100,0

* Από το 1989 περιλαμβάνουν τις προβλέψεις, οι οποίες τα προηγούμενα χρόνια ήταν ενταγμένες στα αποθεματικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

**ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ (ΙΔΙΑ + ΞΕΝΑ) ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, 1989 - 2000**

(Σε ποσοστά %)

Κωδικός Κλάδου	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
20	22,0	23,9	27,8	35,4	34,5	36,8	37,4	41,1	43,01	42,03	44,33	44,67
21	25,4	26,1	37,6	45,1	33,6	39,6	39,1	43,7	63,84	63,22	67,07	71,20
22	29,4	31,8	29,2	23,1	24,8	26,3	31,7	30,5	27,88	25,75	24,24	27,73
23	34,8	32,9	26,1	45,5	30,5	48,0	48,4	50,4	46,07	46,12	50,96	55,45
24	31,6	31,5	32,0	35,3	35,8	37,9	38,1	39,6	39,08	39,35	40,30	41,59
25	38,6	46,2	42,9	39,2	35,9	39,8	46,3	45,8	47,69	49,97	47,64	62,30
26	27,1	36,3	33,9	45,9	45,2	46,0	42,9	48,4	44,91	45,90	47,59	45,45
27	46,2	45,5	45,0	50,4	46,8	41,0	38,0	38,3	31,24	24,59	39,01	41,21
28	33,3	34,5	31,0	36,4	18,5	36,7	35,1	39,5	40,37	43,88	56,44	60,27
29	30,7	36,5	38,7	37,3	37,0	42,4	29,3	32,3	34,84	54,98	53,81	60,45
30	37,9	38,1	36,2	44,1	44,5	44,6	44,0	47,6	44,68	45,26	50,88	50,06
31	41,5	40,5	39,9	41,7	39,9	38,0	37,7	41,0	38,25	39,76	42,12	42,21
32	16,1	17,9	27,5	33,8	35,1	38,0	31,9	41,0	58,13	59,61	42,64	43,05
33	23,4	23,6	4,5	12,8	26,6	32,1	53,0	53,1	55,50	54,59	53,87	54,42
33α	14,5	-5,2	-35,6	-55,1	-56,9	-55,3	55,4	55,1	44,39	38,78	83,26	81,59
34	41,1	54,8	54,1	51,7	45,8	44,0	40,6	44,1	51,29	58,25	57,74	59,09
35	18,9	8,9	2,7	7,5	29,5	27,8	24,1	32,6	31,25	34,04	45,94	47,90
36	34,2	34,9	36,0	40,7	41,1	42,6	41,8	45,7	45,99	43,63	43,79	45,09
37	29,5	31,7	28,4	35,7	30,8	36,0	31,0	41,8	42,34	37,97	49,61	37,86
38	10,4	4,0	-0,6	16,9	7,4	2,7	41,3	57,2	54,40	51,63	45,48	38,48
39	41,1	38,3	36,8	11,0	45,7	46,4	45,5	49,3	45,75	47,56	49,01	57,58
20 - 39	28,0	28,0	25,9	29,7	31,4	34,8	38,9	43,4	45,97	45,61	47,89	49,56

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

**ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.
5 638 ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999, 5 748 ΓΙΑ ΤΟ 2000**

(Σε χιλιάδες δραχμές)

Κλάδος	1999		2000	
	Αριθμός Εταιρειών	Πωλήσεις	Αριθμός Εταιρειών	Πωλήσεις
20	967	2 026 551 928	1 048	2 215 804 360
21	179	503 306 938	172	535 072 790
22	32	335 950 437	28	313 457 828
23	386	498 772 330	391	606 089 808
24	464	392 527 048	436	404 961 076
25	124	120 919 653	124	133 506 583
26	202	110 254 511	210	130 124 089
27	144	213 570 705	143	286 168 990
28	470	488 376 026	475	541 153 387
29	27	12 048 714	28	12 802 901
30	308	321 291 021	305	367 308 537
31	302	898 719 835	302	977 919 719
32	41	1 187 542 763	41	2 275 017 732
33	568	743 390 833	580	848 106 230
33α	1	8 769 971	1	9 632 814
34	30	479 553 843	31	657 255 156
35	525	621 266 122	525	753 130 360
36	199	117 352 934	225	147 234 593
37	241	598 136 914	247	688 596 818
38	176	247 152 606	176	286 670 098
39	252	207 485 391	260	183 722 185
Σύνολο	5 638	10 132 940 523	5 748	12 373 736 054

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

**ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1960 - 2000**

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Οικονομικές Χρήσεις	Αριθμός Επιχειρήσεων			ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
	Α.Ε.	Ε.Π.Ε.	Συνολικά	Πάγιο (σε τιμές κτήσης)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμο		Αποσβέσεις	Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια (Υποχρεώσεις)
1960	409	38	447	11 801	9 247	21 048	6 607	4 403	10 038
1961	420	41	461	12 755	10 742	23 497	6 827	4 962	11 708
1962	477	70	547	16 138	13 345	29 483	7 577	7 053	14 853
1963	536	102	638	19 409	15 335	34 744	8 227	8 630	17 887
1964	574	137	711	25 031	17 797	42 828	9 155	11 016	22 657
1965	596	165	761	34 000	20 577	54 577	10 474	14 364	29 739
1966	604	194	798	39 033	25 348	64 381	11 828	16 628	35 925
1967	635	227	862	43 749	29 961	73 710	13 700	18 099	41 911
1968	652	234	886	49 190	34 209	83 399	16 043	20 270	47 086
1969	704	254	958	54 867	39 625	94 492	18 747	23 748	51 997
1970	755	254	1 009	66 294	48 590	114 884	22 358	29 842	62 684
1971	832	291	1 123	80 028	56 855	136 883	26 066	35 108	75 709
1972	946	365	1 311	99 658	72 407	172 065	30 520	45 162	96 383
1973	1 015	420	1 435	121 592	93 968	215 560	39.479	59 503	116 578
1974	1 141	510	1 651	159 234	126 686	285 920	51 062	81 165	153 693
1975	1 267	460	1 727	194 634	158 111	352 745	64 373	92 441	195 931

1976	1 436	495	1 931	253 360	205 317	458 677	87 909	120 481	250 287
1977	1 673	634	2 307	294 325	250 274	544 599	108 170	135 506	300 923
1978	1 876	644	2 520	345 249	298 737	643 986	129 276	150 395	364 315
1979	1 965	715	2 680	391 056	371 805	762 861	151 540	163 603	447 713
1980	2 108	752	2 860	480 634	484 686	965 320	182 227	183 769	599 324
1981	2 321	753	3 074	607 867	586 093	1 193 960	219 455	223 672	750 833
1982	2 467	709	3 176	877 966	676 294	1 554 260	319 485	326 665	908 110
1983	2 529	628	3 157	1 015 529	803 973	1 819 502	379 807	337 226	1 102 469
1984	2 536	577	3 113	1 142 936	1 120 239	2 263 175	446 924	283 736	1 532 515
1985	2 632	534	3 166	1 282 093	1 323 837	2 605 930	518 427	263 643	1 823 860
1986	2 739	524	3 263	1 439 736	1 550 531	2 990 267	562 067	358 401	2 069 799
1987	2 822	515	3 337	1 799 082	1 798 716	3 597 798	770 499	661 912	2 165 387
1988	2 959	506	3 465	2 364 887	1 952 774	4 317 661	1 025 501	904 101	2 388 059
1989	3 003	780	3 783	2 449 729	1 851 489	4 301 217	1 098 589	895 254	2 307 374
1990	3 039	753	3 792	2 728 361	2 206 132	4 934 493	1 205 565	1 043 682	2 685 246
1991	3 141	667	3 808	3 043 092	2 564 296	5 607 388	1 357 375	1 099 036	3 150 978
1992	3 295	639	3 934	3 857 150	2 940 013	6 797 163	1 733 766	1 503 164	3 560 233
1993	3 531	682	4 213	4 277 229	3 255 493	7 532 722	1 912 277	1 764 216	3 856 229
1994	3 647	690	4 337	4 600 554	3 617 744	8 218 298	2 029 582	2 152 502	4 036 215
1995	4 438	920	5 358	5 027 513	4 212 683	9 240 196	2 156 741	2 753 262	4 330 193
1996	4 593	775	5 368	6 057 878	4 581 378	10 639 255	2 555 331	3 511 364	4 572 561
1997	4 715	760	5 475	6 910 047	5 362 847	12 272 893	2 779 699	4 364 386	5 128 809
1998	4 861	719	5 580	7 979 624	5 698 500	13 678 124	3 174 381	4 790 459	5 713 284
1999	5 028	610	5 638	9 148 019	6 969 844	16 117 862	3 549 414	6 019 572	6 548 877
2000	5 157	591	5 748	11 816 542	8 030 349	19 846 891	4 216 175	7 746 029	7 884 687

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι συγκεντρωτικοί πίνακες, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα αυτό, παρουσιάζουν στοιχεία σχετικά με την Κεφαλαιουχική και Χρηματοδοτική Διάθροση, καθώς και τα «Αποτελέσματα Χρήσης», για το έτος 2000, όλων των Βιομηχανικών Επιχειρήσεων μορφής Α.Ε. και Ε.Π.Ε., με μέγεθος μηχανικού εξοπλισμού πάνω από 1 000 000 δρχ. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν ύστερα από επεξεργασία των Ισολογισμών που δημοσίευσαν 5 748 Επιχειρήσεις για το έτος 2000.

**«ΓΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
5 638 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 1999
ΚΑΙ 5 748 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1999	2000	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	1999	2000
Πάγιο (τιμή κτήσης)	9 148.019	11 816.542	Ίδια Κεφάλαια	6 019.572	7 746.029
Γήπεδα	657.405	845.881	Αποσβέσεις	3 549.414	4 216.175
Κτίρια	4 087.382	4 869.531	Μηχανολογικού εξοπλισμού	1 700.435	1 987.286
Μηχανολογικός εξοπλισμός	3 164.142	3 671.835	Κτιρίων και λοιπών	1 848.979	2 228.889
Λοιπά πάγια	1 239.261	2 429.295	Ξένα Κεφάλαια	6 548.877	7 884.687
Κυκλοφορούν	6 300.130	7 286.384	Βραχυπρόθεσμα	5 306.146	6 177.842
Διαθέσιμο	669.714	743.965	Μεσο-μακροπρόθεσμα	1 242.730	1 706.845
Σύνολο Ενεργητικού.....	16 117.862	19 846.891	Σύνολο Παθητικού	16 117.862	19 846.891

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ	1999	2000
Πωλήσεις	10 132.941	12 373.736
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων	3 391.031	3 790.196
Μείον: Αποσβέσεις χρήσης	475.106	578.751
Μικτά Κέρδη μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων	2 915.925	3 211.445
Μείον:		
Έξοδα χρηματοδότησης	291.962 ή το 13,46% των εξόδων	310.050 ή το 12,86% των εξόδων
Έξοδα διάθεσης προϊόντων και διοίκησης και λοιπά	1 876.693 ή το 86,54% των εξόδων	2 101.246 ή το 87,14% των εξόδων
Σύνολο Εξόδων	2 168.656 ή το 100,0% των εξόδων	2 411.296 ή το 100,0% των εξόδων
Καθαρά Κέρδη Χρήσης.....	747.270	800.148

**«ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
5 748 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ				
		Ενεργητικό		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	Παθητικό			Μικτά Κέρδη	Μείον:			Καθαρά Κέρδη
		Πάγιο (Τιμή κτήσης)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμα		Αποσβέσεις	Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια (Υποχρεώσεις)		Έξοδα Χρηματοδότησης, Διάθεσης Προϊόντων Διόρθωσης, Γενικά Έξοδα	Αποσβέσεις Χρήσης	Σύνολο Εξόδων	
20	1 048	1 805 376	1 257 714	3 063 091	700 626	1 055 364	1 307 100	725 073	531 642	115 942	647 584	77 489
21	172	1 597 556	276 303	1 873 859	283 224	1 132 582	458 053	264 075	151 632	41 052	192 684	71 391
22	28	206 623	340 322	546 945	89 537	126 828	330 580	106 381	70 598	10 754	81 353	25 028
23	391	851 399	529 151	1 380 550	341 687	576 053	462 810	200 357	110 630	51 430	162 060	38 297
24	436	256 432	293 436	549 868	112 460	181 940	255 468	117 737	86 081	15 598	101 679	16 058
25	124	156 842	143 059	299 901	61 292	148 656	89 954	36 164	23 571	7 446	31 017	5 147
26	210	120 753	106 073	226 826	48 303	81 144	97 379	55 542	40 401	7 031	47 432	8 110
27	143	276 861	207 845	484 706	126 190	147 743	210 772	94 900	73 021	14 523	87 544	7 355
28	475	489 383	406 591	895 975	117 258	469 352	309 365	217 518	148 091	26 833	174 924	42 594
29	28	15 478	10 688	26 166	6 807	11 703	7 656	3 250	1 809	680	2 488	762
30	305	390 221	283 259	673 480	139 492	267 294	266 695	118 803	71 465	23 706	95 171	23 632
31	302	645 314	647 106	1 292 420	236 471	445 705	610 244	387 518	290 149	38 615	328 764	58 754
32	41	802 681	624 260	1 426 941	284 729	491 716	650 496	334 618	153 731	39 104	192 834	141 783
33	580	1 027 046	540 980	1 568 026	458 257	603 956	505 813	313 363	167 940	51 312	219 252	94 111
33α	1	14 821	5 589	20 410	10 989	7 687	1 734	2 129	797	820	1 617	512
34	31	851 412	380 470	1 231 883	464 848	453 271	313 763	157 512	66 190	30 169	96 359	61 153
35	525	835 532	789 591	1 625 123	308 253	630 760	686 110	223 860	147 199	46 670	193 870	29 990
36	225	109 002	127 285	236 287	43 068	87 132	106 087	57 417	30 077	6 011	36 089	21 328
37	247	579 891	543 330	1 123 220	177 236	358 142	587 843	231 418	135 942	25 715	161 657	69 761
38	176	611 288	371 746	983 034	135 125	326 278	521 631	70 250	66 420	14 815	81 235	(10 985)
39	260	172 630	145 551	318 182	70 323	142 723	105 135	72 312	43 910	10 524	54 434	17 878
Σύνολο 5 748		11 816 542	8 030 349	19 846 891	4 216 175	7 746 029	7 884 687	3 790 196	2 411 296	578 751	2 990 047	800 148

«ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

704 ΝΕΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ				
		Ενεργητικό		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	Παθητικό			Μικτά Κέρδη	Μείον:			Καθαρά Κέρδη
		Πάγιο (Τιμή κτήσης)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμα		Αποσβέσεις	Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια (Υποχρεώσεις)		Έξοδα Χρηματοδότησης, Διάθεσης Προϊόντων Ανόργανης, Γενικά Έξοδα	Αποσβέσεις Χρήσης	Σύνολο Έξοδων	
20	172	74 686	57 039	131 725	13 381	44 266	74 078	20 872	17 153	4 068	21 221	(349)
21	17	13 192	14 937	28 129	5 490	8 852	13 786	4 154	2 990	325	3 315	839
22	1	19	17	36	8	3	25	79	2	1	3	76
23	28	10 749	7 360	18 109	1 958	5 702	10 449	1 844	1 254	353	1 606	238
24	51	10 046	15 382	25 428	3 915	7 644	13 870	8 409	6 168	837	7 005	1 404
25	11	30 650	21 994	52 644	11 100	36 390	5 155	4 033	2 782	943	3 725	308
26	28	8 292	9 373	17 665	2 466	4 749	10 450	4 437	3 322	504	3 826	611
27	17	48 520	33 073	81 593	29 382	26 340	25 871	11 678	12 454	1 657	14 111	(2 433)
28	70	10 561	15 118	25 679	2 710	9 612	13 357	8 626	6 952	897	7 849	778
29	1	175	188	364	110	225	29	15	14	8	22	(7)
30	26	13 059	8 905	21 963	1 308	11 507	9 148	3 356	1 974	707	2 680	676
31	29	10 151	8 995	19 146	2 187	6 937	10 022	3 532	2 377	595	2 972	560
32	5	4 279	2 464	6 742	1 123	(1 440)	7 059	1 018	1 602	775	2 377	(1 360)
33	55	16 843	14 837	31 680	4 917	13 991	12 772	7 178	4 040	1 335	5 375	1 802
33α	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	2	534	400	934	76	466	393	66	53	34	87	(21)
35	59	30 724	16 304	47 027	2 229	26 907	17 891	5 607	3 952	800	4 752	855
36	40	7 651	11 840	19 491	1 313	9 086	9 093	3 840	3 373	365	3 739	102
37	30	42 518	19 876	62 393	18 315	13 845	30 234	7 173	8 149	892	9 041	(1 868)
38	24	8 901	8 284	17 185	1 480	7 722	7 984	3 178	1 675	538	2 212	965
39	38	7 269	5 066	12 335	1 799	5 410	5 126	2 394	1 851	263	2 113	281
Σύνολο	704	348 817	271 452	620 270	105 267	238 211	276 792	101 489	82 136	15 896	98 032	3 456

**«ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
4 279 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.
ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΙΧΑΝ ΚΕΡΔΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ				
		Ενεργητικό		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	Παθητικό			Μικτά Κέρδη	Μείον:			Καθαρά Κέρδη
		Πάγιο (Τιμή κτήσης)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμα		Αποσβέσεις	Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια (Υποχρεώσεις)		Έξοδα Χρηματοδότησης, Διάθεσης Προϊόντων Διανοής, Γενικά Έξοδα	Αποσβέσεις Χρήσης	Σύνολο Εξόδων	
20	695	1 517 173	1 085 008	2 602 181	608 035	917 890	1 076 256	673 899	466 753	99 274	566 026	107 873
21	113	1 520 067	239 701	1 759 768	252 349	1 094 466	412 953	241 748	130 221	34 955	165 176	76 572
22	20	183 195	305 563	488 758	85 284	113 961	289 513	101 834	63 057	10 416	73 473	28 362
23	292	661 428	446 764	1 108 191	272 756	457 856	377 579	182 856	90 656	41 897	132 554	50 303
24	325	185 023	244 609	429 632	81 884	145 698	202 050	104 952	69 544	12 081	81 625	23 327
25	97	136 544	131 214	267 758	51 298	140 950	75 510	34 334	20 647	6 374	27 020	7 314
26	159	105 461	97 563	203 024	43 280	76 320	83 424	53 422	36 486	6 606	43 092	10 330
27	113	205 533	159 973	365 507	88 313	113 019	164 175	76 003	51 571	12 150	63 721	12 282
28	360	447 781	365 325	813 105	102 215	459 519	251 372	199 200	117 984	23 828	141 811	57 389
29	19	10 189	8 091	18 280	4 385	8 187	5 708	3 111	1 453	460	1 913	1 198
30	237	333 717	251 032	584 749	118 746	241 849	224 153	108 545	61 021	19 611	80 632	27 912
31	227	494 397	513 804	1 008 201	173 511	354 020	480 670	351 886	249 251	27 130	276 381	75 505
32	28	780 445	580 471	1 360 917	278 004	527 137	555 776	330 213	146 106	37 524	183 630	146 583
33	425	884 629	472 957	1 357 586	399 178	536 304	422 104	287 182	139 237	42 443	181 680	105 502
33α	1	14 821	5 589	20 410	10 989	7 687	1 734	2 129	797	820	1 617	512
34	21	702 131	323 547	1 025 678	403 161	382 815	239 703	146 941	51 501	28 070	79 571	67 370
35	418	632 948	595 253	1 228 200	219 970	545 552	462 679	198 815	101 087	38 580	139 667	59 148
36	184	96 346	115 233	211 579	38 087	77 682	95 809	54 197	26 007	5 337	31 345	22 852
37	206	534 176	524 796	1 058 972	155 784	342 359	560 830	229 263	130 565	24 915	155 480	73 783
38	128	104 963	156 261	261 225	30 005	57 067	174 153	48 709	30 800	5 908	36 709	12 000
39	211	153 373	134 162	287 535	63 236	131 335	92 964	69 695	40 649	9 689	50 338	19 357
Σύνολο	4 279	9 704 341	6 756 915	16 461 256	3 480 470	6 731 672	6 249 114	3 498 936	2 025 393	488 069	2 513 462	985 473

**«ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
1 469 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.
ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΙΧΑΝ ΖΗΜΙΕΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ				
		Ενεργητικό		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	Παθητικό			Μικτά Κέρδη	Μείον:			Καθαρά Κέρδη
		Πάγιο (Τιμή κτήσης)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμα		Αποσβέσεις	Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια (Υποχρεώσεις)		Έξοδα Χρηματοδότησης, Διάθεσης Προϊόντων Ανοίγσης, Γενικά Έξοδα	Αποσβέσεις Χρήσης	Σύνολο Εξόδων	
20	353	288 203	172 706	460 910	92 591	137 475	230 844	51 174	64 889	16 668	81 558	(30 384)
21	59	77 489	36 602	114 091	30 875	38 117	45 099	22 326	21 411	6 097	27 508	(5 181)
22	8	23 427	34 759	58 187	4 253	12 867	41 067	4 547	7 542	338	7 880	(3 333)
23	99	189 971	82 387	272 358	68 931	118 196	85 231	17 501	19 974	9 533	29 507	(12 006)
24	111	71 409	48 827	120 236	30 576	36 242	53 418	12 785	16 537	3 517	20 053	(7 268)
25	27	20 297	11 846	32 143	9 994	7 706	14 444	1 830	2 924	1 072	3 997	(2 167)
26	51	15 292	8 510	23 802	5 023	4 824	13 956	2 120	3 915	425	4 340	(2 220)
27	30	71 327	47 871	119 199	37 877	34 724	46 598	18 897	21 450	2 373	23 823	(4 926)
28	115	41 603	41 267	82 869	15 043	9 833	57 993	18 317	30 107	3 005	33 113	(14 795)
29	9	5 289	2 597	7 885	2 421	3 516	1 948	139	356	220	575	(436)
30	68	56 504	32 228	88 732	20 745	25 445	42 541	10 258	10 444	4 095	14 539	(4 281)
31	75	150 917	133 302	284 219	62 960	91 685	129 573	35 633	40 898	11 485	52 383	(16 750)
32	13	22 236	43 788	66 025	6 725	(35 420)	94 720	4 404	7 624	1 580	9 204	(4 800)
33	155	142 416	68 024	210 440	59 079	67 652	83 709	26 181	28 703	8 869	37 572	(11 391)
33α	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	10	149 281	56 923	206 205	61 688	70 457	74 060	10 571	14 688	2 099	16 788	(6 217)
35	107	202 584	194 338	396 922	88 283	85 208	223 431	25 045	46 113	8 090	54 203	(29 158)
36	41	12 656	12 052	24 708	4 981	9 449	10 278	3 220	4 070	674	4 744	(1 524)
37	41	45 715	18 534	64 249	21 452	15 783	27 013	2 155	5 377	800	6 177	(4 023)
38	48	506 325	215 484	721 809	105 120	269 211	347 478	21 541	35 620	8 906	44 526	(22 986)
39	49	19 257	11 389	30 646	7 087	11 388	12 171	2 617	3 261	835	4 096	(1 479)
Σύνολο	1 469	2 112 201	1 273 434	3 385 635	735 705	1 014 357	1 635 573	291 260	385 903	90 682	476 585	(185 325)

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	Ενεργητικό		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	Παθητικό	
		Πάγιο (μετά από αφαίρεση αποσβέσεων)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμο		Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια
20	1 048	1 104 750	1 257 714	2 362 464	1 055 364	1 307 100
21	172	1 314 332	276 303	1 590 635	1 132 582	458 053
22	28	117 085	340 322	457 408	126 828	330 580
23	391	509 712	529 151	1 038 862	576 053	462 810
24	436	143 972	293 436	437 408	181 940	255 468
25	124	95 550	143 059	238 609	148 656	89 954
26	210	72 450	106 073	178 523	81 144	97 379
27	143	150 671	207 845	358 516	147 743	210 772
28	475	372 125	406 591	778 717	469 352	309 365
29	28	8 671	10 688	19 359	11 703	7 656
30	305	250 729	283 259	533 989	267 294	266 695
31	302	408 843	647 106	1 055 949	445 705	610 244
32	41	517 953	624 260	1 142 212	491 716	650 496
33	580	568 789	540 980	1 109 769	603 956	505 813
33α	1	3 833	5 589	9 421	7 687	1 734
34	31	386 564	380 470	767 034	453 271	313 763
35	525	527 279	789 591	1 316 869	630 760	686 110
36	225	65 934	127 285	193 218	87 132	106 087
37	247	402 655	543 330	945 985	358 142	587 843
38	176	476 163	371 746	847 909	326 278	521 631
39	260	102 307	145 551	247 858	142 723	105 135
2000	5 748	7 600 367	8 030 349	15 630 716	7 746 029	7 884 687
1999	5 638	5 598 605	6 969 844	12 568 448	6 019 572	6 548 877

(Σε ποσοστό τοις εκατό)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	Ενεργητικό %		Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού %	Παθητικό %	
		Πάγιο (μετά από αφαίρεση αποσβέσεων)	Κυκλοφορούν και Διαθέσιμο		Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια
20	1 048	46,76	53,24	100,00	44,67	55,33
21	172	82,63	17,37	100,00	71,20	28,80
22	28	25,60	74,40	100,00	27,73	72,27
23	391	49,06	50,94	100,00	55,45	44,55
24	436	32,91	67,09	100,00	41,59	58,41
25	124	40,04	59,96	100,00	62,30	37,70
26	210	40,58	59,42	100,00	45,45	54,55
27	143	42,03	57,97	100,00	41,21	58,79
28	475	47,79	52,21	100,00	60,27	39,73
29	28	44,79	55,21	100,00	60,45	39,55
30	305	46,95	53,05	100,00	50,06	49,94
31	302	38,72	61,28	100,00	42,21	57,79
32	41	45,35	54,65	100,00	43,05	56,95
33	580	51,25	48,75	100,00	54,42	45,58
33α	1	40,68	59,32	100,00	81,59	18,41
34	31	50,40	49,60	100,00	59,09	40,91
35	525	40,04	59,96	100,00	47,90	52,10
36	225	34,12	65,88	100,00	45,09	54,91
37	247	42,56	57,44	100,00	37,86	62,14
38	176	56,16	43,84	100,00	38,48	61,52
39	260	41,28	58,72	100,00	57,58	42,42
2000	5 748	48,62	51,38	100,00	49,56	50,44
1999	5 638	44,54	55,46	100,00	47,89	52,11

ΑΝΑΛΥΣΗ «ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ» ΚΑΙ «ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ»

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

5 748 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	Ανάλυση Παγίων Στοιχείων (τιμή κτήσης)					Ανάλυση Αποσβέσεων έως 31.12.99			Πάγια Στοιχεία (μετά από αφαίρεση Αποσβέσεων)		
		Γήπεδα	Κτίρια	Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Λοιπά Πάγια Στοιχεία	Σύνολο Παγίων	Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Κτίρια, Μετα- φορικά Μέσα και λοιπά	Σύνολο Αποσβέσεων	Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Γήπεδα, Κτίρια, Μεταφορικά Μέσα και λοιπά	Σύνολο Παγίων
20	1 048	125 607	905 874	636 305	137 590	1 805 376	314 501	386 125	700 626	321 804	519 749	1 104 750
21	172	40 809	292 687	158 254	1 105 807	1 597 556	102 410	180 814	283 224	55 844	111 873	1 314 332
22	28	22 886	96 143	62 051	25 543	206 623	38 052	51 485	89 537	23 998	44 658	117 085
23	391	50 144	335 818	375 191	90 246	851 399	192 827	148 860	341 687	182 364	186 958	509 712
24	436	20 398	132 714	86 095	17 225	256 432	45 244	67 216	112 460	40 851	65 497	143 972
25	124	16 684	78 109	54 187	7 862	156 842	26 985	34 307	61 292	27 202	43 802	95 550
26	210	11 769	67 303	30 256	11 425	120 753	16 561	31 742	48 303	13 696	35 561	72 450
27	143	23 532	118 798	126 801	7 730	276 861	64 258	61 932	126 190	62 543	56 866	150 671
28	475	27 359	173 126	138 272	150 627	489 383	53 738	63 520	117 258	84 534	109 606	372 125
29	28	2 824	8 222	4 386	46	15 478	2 640	4 167	6 807	1 746	4 056	8 671
30	305	22 965	156 037	178 919	32 300	390 221	76 030	63 462	139 492	102 889	92 575	250 729
31	302	68 725	274 550	186 646	115 394	645 314	96 190	140 281	236 471	90 456	134 268	408 843
32	41	57 721	248 214	334 442	162 305	802 681	193 758	90 971	284 729	140 684	157 242	517 953
33	580	95 312	445 305	337 191	149 238	1 027 046	209 974	248 283	458 257	127 217	197 022	568 789
33α	1	420	7 394	6 205	802	14 821	5 693	5 296	10 989	512	2 098	3 833
34	31	66 413	368 859	329 650	86 491	851 412	231 211	233 637	464 848	98 438	135 221	386 564
35	525	79 004	345 831	325 907	84 789	835 532	156 241	152 012	308 253	169 666	193 819	527 279
36	225	13 087	58 631	33 389	3 895	109 002	16 546	26 522	43 068	16 843	32 109	65 934
37	247	36 874	192 697	144 973	205 347	579 891	80 650	96 585	177 236	64 323	96 112	402 655
38	176	51 398	481 113	61 843	16 935	611 288	31 982	103 143	135 125	29 861	377 969	476 163
39	260	11 950	82 107	60 873	17 699	172 630	31 795	38 528	70 323	29 078	43 579	102 307
Σύνολο	5 748	845 881	4 869 531	3 671 835	2 429 295	11 816 542	1 987 286	2 228 889	4 216 175	1 684 548	2 640 643	7 600 367

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ»

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

5 748 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	Ανάλυση Κυκλοφορούντος Κεφαλαίου					Διαθέσιμα	Σύνολο Κυκλοφορούντος και Διαθέσιμου Κεφαλαίου
		Αποθέματα			Απαιτήσεις	Σύνολο Κυκλοφορούντος Κεφαλαίου		
		Έτοιμα Προϊόντα	Πρώτες Υλές	Σύνολο Αποθεμάτων				
20	1 048	205 413	162 206	367 619	792 472	1 160 091	97 623	1 257 714
21	172	48 502	35 458	83 960	178 060	262 019	14 284	276 303
22	28	92 807	42 920	135 727	187 094	322 821	17 502	340 322
23	391	85 646	82 472	168 118	320 662	488 780	40 371	529 151
24	436	68 404	39 607	108 011	153 608	261 619	31 818	293 436
25	124	27 593	21 238	48 831	83 128	131 960	11 100	143 059
26	210	19 402	12 507	31 909	58 141	90 050	16 023	106 073
27	143	26 945	31 575	58 520	138 816	197 337	10 508	207 845
28	475	29 491	28 674	58 165	294 916	353 081	53 510	406 591
29	28	2 096	1 209	3 306	6 479	9 785	903	10 688
30	305	40 225	34 262	74 487	176 800	251 287	31 972	283 259
31	302	94 424	72 897	167 322	432 759	600 080	47 026	647 106
32	41	126 364	114 266	240 631	367 460	608 090	16 170	624 260
33	580	70 099	61 621	131 721	357 342	489 063	51 918	540 980
33α	1	1 822	1 161	2 983	2 530	5 512	77	5 589
34	31	79 848	61 641	141 490	180 074	321 563	58 907	380 470
35	525	121 371	118 211	239 581	458 264	697 846	91 745	789 591
36	225	21 019	17 346	38 365	69 130	107 495	19 790	127 285
37	247	82 801	83 679	166 479	335 567	502 047	41 283	543 330
38	176	62 842	104 905	167 748	137 468	305 216	66 530	371 746
39	260	25 250	16 157	41 407	79 236	120 643	24 909	145 551
Σύνολο	5 748	1 332 366	1 144 012	2 476 379	4 810 005	7 286 384	743 965	8 030 349

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ» (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)
5 748 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)								
		Βραχυπρόθεσμες			Μεσο - μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων		
		Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο	Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο	Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο
20	1 048	513 419	539 171	1 052 590	231 759	22 751	254 510	745 178	561 922	1 307 100
21	172	63 257	141 877	205 134	233 537	19 382	252 919	296 793	161 260	458 053
22	28	117 920	185 585	303 505	11 428	15 647	27 075	129 348	201 232	330 580
23	391	216 259	182 840	399 100	58 126	5 585	63 710	274 385	188 425	462 810
24	436	91 475	135 830	227 305	22 709	5 454	28 163	114 184	141 284	255 468
25	124	42 660	38 262	80 921	7 640	1 392	9 032	50 300	39 653	89 954
26	210	41 195	45 335	86 530	9 860	990	10 849	51 055	46 324	97 379
27	143	88 508	87 157	175 665	30 895	4 213	35 107	119 403	91 369	210 772
28	475	78 240	204 061	282 301	24 458	2 607	27 064	102 697	206 668	309 365
29	28	2 773	3 854	6 628	901	127	1 029	3 675	3 981	7 656
30	305	83 011	129 898	212 909	48 539	5 247	53 786	131 550	135 145	266 695
31	302	203 518	332 270	535 789	60 632	13 823	74 455	264 151	346 093	610 244
32	41	152 013	371 347	523 360	81 028	46 108	127 136	233 041	417 454	650 496
33	580	129 998	255 647	385 645	82 681	37 487	120 168	212 679	293 134	505 813
33α	1	723	908	1 631	42	62	103	765	970	1 734
34	31	64 029	172 897	236 925	60 000	16 838	76 837	124 028	189 735	313 763
35	525	198 111	295 402	493 513	163 692	28 905	192 597	361 803	324 307	686 110
36	225	27 021	61 465	88 486	16 096	1 505	17 601	43 117	62 970	106 087
37	247	111 715	305 873	417 587	137 601	32 654	170 255	249 316	338 527	587 843
38	176	95 049	272 696	367 745	149 920	3 966	153 886	244 969	276 663	521 631
39	260	36 603	57 970	94 573	7 693	2 869	10 562	44 296	60 839	105 135
Σύνολο	5 748	2 357 497	3 820 345	6 177 842	1 439 235	267 611	1 706 845	3 796 732	4 087 955	7 884 687

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ» (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)
4 279 ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 10Α

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)								
		Βραχυπρόθεσμες			Μεσο-μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων		
		Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο	Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο	Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο
20	695	404 857	451 106	855 963	199 705	20 589	220 293	604 561	471 695	1 076 256
21	113	47 777	122 493	170 270	224 902	17 782	242 684	272 679	140 275	412 953
22	20	93 178	176 054	269 232	11 190	9 092	20 281	104 368	185 145	289 513
23	292	170 997	150 121	321 118	52 180	4 281	56 461	223 178	154 401	377 579
24	325	69 242	110 416	179 658	19 784	2 608	22 392	89 026	113 024	202 050
25	97	36 509	31 845	68 354	5 875	1 281	7 156	42 385	33 126	75 510
26	159	33 397	39 720	73 117	9 362	945	10 307	42 758	40 665	83 424
27	113	69 512	64 740	134 251	26 323	3 600	29 923	95 835	68 340	164 175
28	360	62 642	168 579	231 221	17 947	2 203	20 150	80 589	170 783	251 372
29	19	1 903	2 872	4 775	851	82	933	2 754	2 954	5 708
30	237	68 212	111 164	179 376	40 189	4 588	44 777	108 402	115 752	224 153
31	227	150 620	272 473	423 093	46 505	11 073	57 577	197 124	283 546	480 670
32	28	149 105	294 067	443 172	75 406	37 197	112 604	224 512	331 264	555 776
33	425	96 491	212 830	309 321	76 600	36 182	112 783	173 092	249 012	422 104
33α	1	723	908	1 631	42	62	103	765	970	1 734
34	21	55 598	136 381	191 979	33 117	14 606	47 723	88 715	150 988	239 703
35	418	148 105	225 328	373 433	83 115	6 131	89 246	231 220	231 459	462 679
36	184	24 554	54 384	78 938	15 526	1 345	16 871	40 080	55 729	95 809
37	206	103 092	294 254	397 346	131 044	32 440	163 484	234 135	326 694	560 830
38	128	57 707	85 148	142 855	30 574	723	31 298	88 282	85 871	174 153
39	211	31 639	52 794	84 433	5 732	2 799	8 531	37 372	55 592	92 964
Σύνολο	4 279	1 875 861	3 057 676	4 933 537	1 105 968	209 609	1 315 577	2 981 829	3 267 285	6 249 114

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ» (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 10Β

1 469 ΖΗΜΙΟΓΟΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)								
		Βραχυπρόθεσμες			Μεσο-μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων		
		Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο	Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο	Τραπεζικές	Λοιπές	Σύνολο
20	353	108 562	88 065	196 628	32 054	2 162	34 216	140 616	90 227	230 844
21	59	15 480	19 384	34 864	8 635	1 601	10 235	24 114	20 985	45 099
22	8	24 741	9 532	34 273	239	6 555	6 794	24 980	16 087	41 067
23	99	45 262	32 719	77 981	5 945	1 304	7 249	51 207	34 024	85 231
24	111	22 233	25 414	47 647	2 925	2 846	5 771	25 158	28 260	53 418
25	27	6 151	6 417	12 567	1 765	111	1 876	7 916	6 528	14 444
26	51	7 799	5 615	13 413	498	44	542	8 297	5 659	13 956
27	30	18 996	22 417	41 414	4 572	612	5 184	23 568	23 029	46 598
28	115	15 598	35 481	51 079	6 511	403	6 914	22 109	35 885	57 993
29	9	870	982	1 853	50	45	96	921	1 027	1 948
30	68	14 799	18 734	33 533	8 349	659	9 008	23 148	19 393	42 541
31	75	52 899	59 797	112 695	14 128	2 750	16 878	67 026	62 547	129 573
32	13	2 908	77 280	80 188	5 622	8 910	14 533	8 530	86 190	94 720
33	155	33 506	42 817	76 324	6 081	1 305	7 386	39 587	44 122	83 709
33α	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	10	8 431	36 515	44 946	26 883	2 231	29 114	35 314	38 747	74 060
35	107	50 006	70 074	120 080	80 577	22 774	103 351	130 583	92 848	223 431
36	41	2 467	7 081	9 548	570	160	730	3 037	7 241	10 278
37	41	8 623	11 619	20 242	6 558	214	6 772	15 181	11 833	27 013
38	48	37 341	187 549	224 890	119 345	3 243	122 588	156 687	190 791	347 478
39	49	4 964	5 176	10 140	1 960	71	2 031	6 924	5 247	12 171
Σύνολο	1 469	481 637	762 668	1 244 305	333 267	58 002	391 268	814 903	820 670	1 635 573

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
5 748 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»					Καθαρά Κέρδη
		Μικτά Κέρδη	Μείον:				
			Έξοδα Χρηματοδότησης	Έξοδα Διάθεσης Προϊόντων	Έξοδα Διοίκησης κ.λπ.	Αποσβέσεις Χρήσης	
20	1 048	725 073	62 584	469 058	115 942	647 584	77 489
21	172	264 075	13 915	137 717	41 052	192 684	71 391
22	28	106 381	14 286	56 312	10 754	81 353	25 028
23	391	200 357	25 005	85 625	51 430	162 060	38 297
24	436	117 737	11 102	74 978	15 598	101 679	16 058
25	124	36 164	3 788	19 783	7 446	31 017	5 147
26	210	55 542	4 866	35 536	7 031	47 432	8 110
27	143	94 900	11 090	61 931	14 523	87 544	7 355
28	475	217 518	12 196	135 895	26 833	174 924	42 594
29	28	3 250	388	1 420	680	2 488	762
30	305	118 803	10 393	61 072	23 706	95 171	23 632
31	302	387 518	23 248	266 901	38 615	328 764	58 754
32	41	334 618	19 270	134 460	39 104	192 834	141 783
33	580	313 363	22 035	145 905	51 312	219 252	94 111
33α	1	2 129	25	772	820	1 617	512
34	31	157 512	10 699	55 491	30 169	96 359	61 153
35	525	223 860	26 655	120 544	46 670	193 870	29 990
36	225	57 417	4 869	25 208	6 011	36 089	21 328
37	247	231 418	18 473	117 469	25 715	161 657	69 761
38	176	70 250	10 792	55 628	14 815	81 235	(10 985)
39	260	72 312	4 370	39 541	10 524	54 434	17 878
Σύνολο	5 748	3 790 196	310 050	2 101 246	578 751	2 990 047	800 148

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
4 279 ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 11Α

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»					Καθαρά Κέρδη
		Μικτά Κέρδη	Μείον:				
			Έξοδα Χρηματοδότησης	Έξοδα Διάθεσης Προϊόντων	Έξοδα Διοίκησης κ.λπ.	Αποσβέσεις Χρήσης	
20	695	673 899	51 811	414 941	99 274	566 026	107 873
21	113	241 748	12 460	117 761	34 955	165 176	76 572
22	20	101 834	11 728	51 329	10 416	73 473	28 362
23	292	182 856	20 198	70 458	41 897	132 554	50 303
24	325	104 952	9 051	60 493	12 081	81 625	23 327
25	97	34 334	2 978	17 669	6 374	27 020	7 314
26	159	53 422	4 495	31 991	6 606	43 092	10 330
27	113	76 003	9 321	42 251	12 150	63 721	12 282
28	360	199 200	9 304	108 679	23 828	141 811	57 389
29	19	3 111	278	1 175	460	1 913	1 198
30	237	108 545	8 551	52 470	19 611	80 632	27 912
31	227	351 886	17 728	231 523	27 130	276 381	75 505
32	28	330 213	16 433	129 673	37 524	183 630	146 583
33	425	287 182	17 981	121 256	42 443	181 680	105 502
33α	1	2 129	25	772	820	1 617	512
34	21	146 941	7 920	43 581	28 070	79 571	67 370
35	418	198 815	15 890	85 196	38 580	139 667	59 148
36	184	54 197	4 069	21 938	5 337	31 345	22 852
37	206	229 263	17 881	112 684	24 915	155 480	73 783
38	128	48 709	3 937	26 863	5 908	36 709	12 000
39	211	69 695	3 822	36 827	9 689	50 338	19 357
Σύνολο	4 279	3 498 936	245 862	1 779 531	488 069	2 513 462	985 473

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»
1 469 ΖΗΜΙΟΓΟΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΗΣ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 11Β

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ»					Καθαρά Κέρδη
		Μικτά Κέρδη	Μείον:				
			Έξοδα Χρηματοδότησης	Έξοδα Διάρθεσης Προϊόντων	Έξοδα Διοίκησης κ.λπ.	Αποσβέσεις Χρήσης	
20	353	51 174	10 773	54 117	16 668	81 558	(30 384)
21	59	22 326	1 455	19 956	6 097	27 508	(5 181)
22	8	4 547	2 558	4 983	338	7 880	(3 333)
23	99	17 501	4 807	15 167	9 533	29 507	(12 006)
24	111	12 785	2 051	14 486	3 517	20 053	(7 268)
25	27	1 830	810	2 114	1 072	3 997	(2 167)
26	51	2 120	371	3 544	425	4 340	(2 220)
27	30	18 897	1 769	19 680	2 373	23 823	(4 926)
28	115	18 317	2 892	27 216	3 005	33 113	(14 795)
29	9	139	111	245	220	575	(436)
30	68	10 258	1 842	8 602	4 095	14 539	(4 281)
31	75	35 633	5 520	35 378	11 485	52 383	(16 750)
32	13	4 404	2 837	4 787	1 580	9 204	(4 800)
33	155	26 181	4 054	24 649	8 869	37 572	(11 391)
33α	0	0	0	0	0	0	(0)
34	10	10 571	2 779	11 910	2 099	16 788	(6 217)
35	107	25 045	10 765	35 348	8 090	54 203	(29 158)
36	41	3 220	800	3 270	674	4 744	(1 524)
37	41	2 155	591	4 786	800	6 177	(4 023)
38	48	21 541	6 855	28 765	8 906	44 526	(22 986)
39	49	2 617	548	2 713	835	4 096	(1 479)
Σύνολο	1 469	291 260	64 188	321 715	90 682	476 585	(185 325)

ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΧΡΗΣΕΩΝ 2000 ΚΑΙ 1999

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	2000 : 5 748 Βιομηχανικές Επιχειρήσεις, οι 4 279 με Κέρδη							1999 : 5 638 Βιομηχανικές Επιχειρήσεις, οι 4 300 με Κέρδη								
	Αριθμός Επιχειρήσεων		Ανάλυση Διάθεσης Καθαρών Κερδών των 4 279 Επιχειρήσεων					Καθαρά Κέρδη των 5 748 Επιχειρήσεων	Αριθμός Επιχειρήσεων		Ανάλυση Διάθεσης Καθαρών Κερδών των 4 300 Επιχειρήσεων					Καθαρά Κέρδη των 5 638 Επιχειρήσεων
	Με Κέρδη	Σύνολο Κλάδου	Αποθεματικά, Κρατήσεις και Υπόλοιπο σε νέο	Μερίσματα	Φόροι * κλπ.	Καθαρά Κέρδη των 4 279 Επιχειρήσεων	Με Κέρδη		Σύνολο Κλάδου	Αποθεματικά, Κρατήσεις και Υπόλοιπο σε νέο	Μερίσματα	Φόροι * κλπ.	Καθαρά Κέρδη των 4 300 Επιχειρήσεων			
20	695	1 048	44 233	30 924	32 716	107 873	77 489	670	967	47 986	27 627	31 615	107 229	88 174		
21	113	172	27 799	31 873	16 901	76 572	71 391	120	179	25 584	28 648	19 765	73 997	63 891		
22	20	28	8 448	11 564	8 350	28 362	25 028	23	32	8 547	10 862	8 459	27 868	26 728		
23	292	391	31 100	8 691	10 512	50 303	38 297	279	386	20 343	8 649	8 319	37 311	25 780		
24	325	436	12 279	4 513	6 535	23 327	16 058	350	464	12 207	4 127	5 976	22 311	17 213		
25	97	124	3 374	1 880	2 059	7 314	5 147	94	124	4 818	2 038	2 203	9 059	7 908		
26	159	210	4 510	2 865	2 956	10 330	8 110	159	202	4 741	2 257	3 088	10 086	8 847		
27	113	143	6 091	2 706	3 484	12 282	7 355	111	144	7 271	2 963	3 408	13 642	11 013		
28	360	475	29 735	14 613	13 041	57 389	42 594	380	470	48 919	14 326	13 797	77 042	64 120		
29	19	28	890	127	180	1 198	762	16	27	212	53	66	331	(639)		
30	237	305	16 523	4 952	6 437	27 912	23 632	254	308	20 076	4 110	7 923	32 109	28 877		
31	227	302	21 617	26 766	27 122	75 505	58 754	235	302	28 139	27 226	27 420	82 785	78 937		
32	28	41	47 122	45 352	54 109	146 583	141 783	27	41	38 931	25 932	32 529	97 393	94 603		
33	425	580	49 255	23 416	32 831	105 502	94 111	415	568	41 940	18 605	20 637	81 183	69 459		
33α	1	1	345	85	82	512	512	1	1	337	102	177	616	616		
34	21	31	21 483	28 258	17 629	67 370	61 153	21	30	28 497	11 265	7 095	46 857	41 490		
35	418	525	24 709	17 853	16 586	59 148	29 990	442	525	32 462	10 865	15 145	58 471	29 259		
36	184	225	16 085	3 297	3 470	22 852	21 328	167	199	6 081	1 988	2 755	10 824	9 496		
37	206	247	31 232	24 454	18 097	73 783	69 761	211	241	21 880	20 220	18 682	60 782	59 935		
38	128	176	5 436	2 793	3 771	12 000	(10 985)	123	176	4 691	2 427	3 761	10 879	(8 806)		
39	211	260	10 672	3 734	4 951	19 357	17 878	202	252	13 035	10 120	8 738	31 893	30 369		
Σύνολο	4 279	5 748	412 938	290 717	281 819	985 473	800 148	4 300	5 638	416 697	234 412	241 559	892 668	747 270		

**ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ
Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ
ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1999 ΚΑΙ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Έτη	<i>Κλιμάκια απασχολούμενου κεφαλαίου σε εκατομμύρια δραχμές</i>							Σύνολο Επιχει- ρήσεων
		έως 50	50-100	100-250	250-500	500- 1 000	1 000- 2 500	2 500 και άνω	
20	1999	46	68	175	185	157	171	165	967
	2000	44	74	177	197	201	174	181	1 048
21	1999	5	13	27	45	37	23	29	179
	2000	4	9	19	40	40	27	33	172
22	1999	1	0	5	4	1	2	19	32
	2000	1	1	5	2	1	1	17	28
23	1999	15	20	62	66	65	80	78	386
	2000	14	21	57	71	63	81	84	391
24	1999	27	42	87	104	101	64	39	464
	2000	23	37	81	90	93	68	44	436
25	1999	6	8	28	29	25	18	10	124
	2000	4	4	28	28	33	17	10	124
26	1999	13	22	52	58	36	15	6	202
	2000	11	14	52	63	37	24	9	210
27	1999	10	11	22	35	26	13	27	144
	2000	8	5	22	35	26	16	31	143
28	1999	59	63	102	70	73	70	33	470
	2000	69	46	99	78	69	59	55	475
29	1999	1	6	3	6	4	5	2	27
	2000	2	4	3	8	5	5	1	28
30	1999	6	21	61	68	53	61	38	308
	2000	6	18	51	60	57	67	46	305
31	1999	16	17	39	70	40	48	72	302
	2000	17	14	35	66	46	48	76	302
32	1999	2	2	5	12	4	7	9	41
	2000	2	2	6	9	8	4	10	41
33	1999	26	38	113	127	116	95	53	568
	2000	15	35	103	137	130	96	64	580
33α	1999	0	0	0	0	0	0	1	1
	2000	0	0	0	0	0	0	1	1
34	1999	0	0	3	6	5	4	12	30
	2000	1	0	2	5	6	4	13	31
35	1999	38	29	128	107	89	68	66	525
	2000	21	35	101	121	99	69	79	525
36	1999	7	21	45	54	41	20	11	199
	2000	8	23	54	52	48	26	14	225
37	1999	20	20	44	52	45	31	29	241
	2000	18	21	42	32	57	42	35	247
38	1999	22	22	48	33	22	18	11	176
	2000	17	20	42	36	23	22	16	176
39	1999	24	24	61	64	45	25	9	252
	2000	29	16	61	59	52	33	10	260
Σύνολο	1999	344	447	1 110	1 195	985	838	719	5 638
	2000	314	399	1 040	1 189	1 094	883	829	5 748

**ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
5 638 ΚΑΙ 5 748 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΡΦΗΣ Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1999 ΚΑΙ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

(Σε ποσοστό τοις εκατό)

Κωδικός Αριθμός Κλάδου	Αριθμός Επιχειρήσεων		Ίδια Κεφάλαια		Συνολικά Κεφάλαια	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
20	967	1 048	9,8	7,3	7,4	5,9
21	179	172	12,4	6,3	9,7	5,4
22	32	28	24,0	19,7	9,4	8,6
23	386	391	6,3	6,6	6,3	6,1
24	464	436	10,5	8,8	7,3	6,2
25	124	124	10,3	3,5	7,4	3,7
26	202	210	13,9	10,0	9,1	7,3
27	144	143	11,2	5,0	8,4	5,1
28	470	475	17,3	9,1	11,8	7,0
29	27	28	-6,2	6,5	-0,3	5,9
30	308	305	12,0	8,8	8,4	6,4
31	302	302	19,8	13,2	10,9	7,8
32	41	41	25,5	28,8	12,1	14,1
33	568	580	13,0	15,6	9,1	10,5
33α	1	1	8,5	6,7	7,4	5,7
34	30	31	12,4	13,5	8,7	9,4
35	525	525	5,7	4,8	4,9	4,3
36	199	225	14,2	24,5	9,1	13,6
37	241	247	15,6	19,5	9,9	9,3
38	176	176	-2,8	-3,4	-0,1	-0,0
39	252	260	21,6	12,5	12,5	9,0
Σύνολο	5 638	5 748	12,4	10,3	8,3	7,1